

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXI П'ЯТНИЦЯ, 12 БЕРЕЗНЯ 2004 РОКУ ЧИСЛО 11 VOL. CXI FRIDAY, MARCH 12, 2004 No. 11

Новий символ гривні

Сергій Тигіпко Фото УНІАН

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. –3 березня голова правління Національного банку України Сергій Тигіпко представив новий графічний символ гривні, який складається з двох елементів – стилізованого зображення прописної букву „г" (*г*) і двох горизонтальних ліній. Символ був вибраний серед 1000 конкурсних ескізів. У „Свободі" (ч. 7) було вміщено повідомлення про проєкт міжнародного символу української гривні, який передбачав застосування першої літери „г" від російського написання назви грошей. Але переміг український варіянт. Ніякими адміністративними заходами НБУ не популяризуватиме новий символ гривні, але С. Тигіпко вважає, що використовування його вже в найближчому майбутньому стане повсюдним. С. Тигіпко відзначив, що разом з новим символом дійсними будуть позначення гривні: „грн" і „UAH". Введення нового символу гривні не спричинить за собою зміни в оформленні дійсних банкнот гривні.

10 березня у Верховній Раді депутат від „Нашої України" Валерій Асадчев ще раз повернувся до теми гривні і заявив, що гроші, випущені Національним банком України під керівництвом Сергія Тигіпка, є нелеґітимними через відсутність слова „Україна" на нових 20-гривневих купюрах . Грошові знаки обов'язково містять назву держави. Це не стосується лише евро – через повагу до всіх країн Евросоюзу, – зазначив В. Асадчев. На 20-гривневій банкноті, випущеній у 2003 році, справді відсутній напис „Україна". Там лише написано „Національний банк України".

За матеріялами ЗМІ

День народження Кобзаря і день масових протестів проти недемократичної влади

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – У вівторок, 9 березня, масове вшанування Тараса Шевченка у зв'язку зі 190-річчям від народження перетворилося в столиці України в організований опозиційними політичними силами перед пам'ятником Кобзареві в Києві багатотисячний протест проти вже цілком очевидного сповзання офіційної влади в незалежній Українській державі до автократизму, зокрема проти грубих, обурливих порушень нею демократичних принципів свободи слова і преси. Колону, яка йшла до пам'ятника вулицями столиці, очолювали провідник парляментського бльоку „Наша Україна" Віктор Ющенко, голова Соціялістичної партії України Олександер Мороз і голова партії „Батьківщина" Юлія Тимошенко.

Після Служби Божої під відкритим небом, очоленої Патріярхом Української Православної Церкви Київського патріярхату Філаретом, демонстранти під антикучмівськими гаслами приєдналися до представників засобів масової інформації, які виступали проти свавілля влади в галузі публічної інформації. Усіх учасників протестів було щонайменше п'ять тисяч.

Виступаючи на вічі перед пам'ятником Тарасові Шевченкові, провідник бльоку „Наша Україна" Віктор Ющенко звернув увагу на той ганебний факт, що офіційна влада, починаючи від президентської й аж до місцевої, повністю відсторонилася від святкування 190-річчя від дня народження батька української нації. „Я позавчора приїхав з Моринець, села, яке народило Тараса. Ніколи не забуду так званий „святковий вечір"... У холодному клюбі, в якому не було жодного представника влади ні з Києва, ні з Черкас, сільська громадка вславляє свого земляка. Чому ж сьогодні, в цей славний ювілей, колону маніфестантів очолють журналісти з хустками на роті? Тому, що ми справді живемо у невільній країні...".

Чільний „нашоукраїнець" висловив небезпідставне припущ-ення, що кінцевою метою заініційованої владою політичної реформи в Україні є намір Л. Кучми пересісти в крісло прем'єр-міністра. „Це не конституційна реформа, а державний переворот", – підкреслив В. Ющенко. Він повідомив, що три тижні тому його бльок запропонував опозиційним силам „маніфест єднання", котрий передбачає спільні дії щодо виборів президента і висунення єдиного кандидата. В. Ющенко запевнив, що піде на президентські вибори плече до плеча з Ю. Тимошенко, а також висловив надію, що до них приєднається й О. Мороз.

В. Ющенко доречно нагадав, що минулого року поряд з ним, Ю. Тимошенко і О. Морозом на подібному вічі протесту перед пам'ятником Тарасові Шевченкові „стояли й інші політичні сили" – тобто комуністи. „Чого не виконав Тарас, щоб ці люди не прийшли сьогодні вклонитися йому? – з обуренням в голосі запитав В. Ющенко і на весь

(Закінчення на стор. 3)

Провідники опозиції (зліва) В. Ющенко, Ю. Тимошенко і О. Мороз на демонстарції. Фото УНІАН

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

150 народних депутатів підписали прохання

КИЇВ – Понад 150 народних депутатів України 4 березня підписали звернення до Папи Івана Павла II з проханням надати Патріярший статус Українській Греко-Католицькій Церкві. Як розповів ініціятор збору підписів народний депутат України, член Української Народної Партії фракції „Наша Україна" Олекса Гудима, „атмосфера під час збору підписів була надзвичайно доброзичливою як до Греко-Католицької Церкви, так і до тих народних депутатів, які найбільше до цього спричинилися – це, зокрема, Оксана Білозір, Михайло Косів, Юрій Ключковський, Ігор Шурма та Андрій Шкіль". Одними з перших, звернення до Папи Івана Павла II підписали Леонід Кравчук, Іван Плющ, Віктор Ющенко, Юрій Костенко, Юлія Тимошенко, Ігор Юхновський, Степан Гавриш, Віктор Пинзеник, Валерій Пустовойтенко, Анатолій Матвієнко, Левко Лук'яненко, Іван Драч, Павло Мовчан, Іван Заєць, Петро Порошенко. Звернення також підтримали голова та заступник голови Меджлісу кримськотатарського народу, народні депутати України Мустафа Джемілєв та Рефат Чубаров, а також президент Конфедерації єврейських общин та громад України, народний депутат України Євген Червоненко.

П. Лазаренко відкидає звинувачення

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. – Колишній прем'єр-міністер України Павло Лазаренко рішуче відкидає будь-які спроби Генеральної прокуратури України „списати на нього резонансні нерозкриті злочини" – 3 березня повідомила його український адвокат Марина Долгопола. В офіційній заяві, переданій М.Долгополою, стверджується, що генеральний прокурор України Генадій Васильєв „не має жодних юридичних підстав для розповсюдження офіційно непідтвердженої інформації про начебто причетність П. Лазаренка до вбивств Євгена Щербаня та Вадима Гетьмана". Генпрокуратура України, розповсюджуючи подібну інформацію через ЗМІ, сподівається в такий спосіб неґативно вплинути на судове рішення американського суду, сказала вона. Крім того, у Сан-Франциско судовий процес над П. Лазаренком, що мав розпочатися 8 березня, перенесено на 15 березня.

Триває засідання українсько-американського Комітету з питань зовнішньої політики

ВАШІНҐТОН. – 10 березня сторони обмінялися думками з актуальних проблем гльобальної та реґіональної співпраці. 9 березня розглядався сучасний стан та перспективи двосторонніх взаємин, українсько-американської співпраці в рамках міжнародних організацій, взаємостосунків Україна-НАТО, питання інтеґрації України в европейські структури. За словами першого заступника міністра закордонних справ Володимира Єльченка, особлива увага приділялася внутрішній ситуації в Україні та США у рік президентських виборів в обох країнах та питанням активізації співробітництва між Україною і США напередодні Стамбульської зустрічі НАТО, на якій очікуються важливі рішення, що певною мірою стосуватимуться України та її зближення з Північноатлантичним альянсом.

Схвалено проєкт закону про ратифікацію ЄЕП

КИЇВ. – Кабінет Міністрів на своєму засіданні 3 березня схвалив проєкт закону про ратифікацію угоди щодо формування єдиного економічного простору і має намір найближчим часом передати його Верховній Раді на затвердження. Про це повідомив перший віце-прем'єр Микола Азаров. За його словами, на останньому засіданні групи високого рівня представників урядів чотирьох країн ЄЕП сторони домовилися про ратифікацію парляментами чотирьох країн цієї угоди в першому півріччі цього року для надання їй чинности. У вересні минулого року президенти чотирьох країн - України, Росії, Білорусі й Казахстану підписали угоду про зформування ЄЕП.

В Україні зростає народжуваність

КИЇВ. – За даними уряду, в Україні другий рік поспіль зростає рівень народжуваности, зламавши тенденцію попередніх років. Міністерство юстиції 10 березня повідомило, що 2003 року було зареєстровано 410,764 народжень – що на 4.5 відсотка більше, ніж 2002 року. 2002 року народжуваність зросла на 3 відсотки порівняно з 2001 роком. Найбільша народжуваність минулого року була зареєстрована на Донеччині, Львівщині, Дніпропетровщині та в Києві. Але, попри це, у жодному з реґіонів України народжуваність не перевищила рівня смертности.

Книжкою року стала „Історична фонологія" Ю. Шевельова

КИЇВ. – 9 березня оголошено результати щорічного оцінювання „Книжка року". Найкращою книжкою 2003 року було визнано „Історичну фонологію української мови" Юрія Шереха-Шевельова. Проте першу нагороду було присуджено не одноголосно, Організатор оцінювання Костянтин Родик сказав, що він особисто аґітував за іншу книжку. З появою „Історичної фонології" вся мітологія про „спільну колиску" „трьох братніх мов" – просто відпадає. Прочитайте – і будете знати, про що говорити, а про що говорити просто не „comme il faut". Володимир Мостовий, редактор „Дзеркала тижня", отримав спеціяльну нагороду за висвітлення книжкових новинок.

У день народження Шевченка Президент закликав народ до єдности

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма звернувся 9 березня до українського народу з нагоди 190-річчя від дня народження Тараса Шевченка. Він закликав український народ до єдности, „бо лише у єдності - наш порятунок". У вітанні глави держави зазначається: „Дорогі співвітчизники! 190 років тому українська земля привела на світ свого Месію – Тараса Шевченка, сина кріпака, що став володарем у царстві духу. Уже впродовж майже двох століть його ім'я освячує історичний шлях великої і древньої нації у центрі Европи". Президент закликав: "Піднімімо вгору смолоскип Шевченкового заповіту "Обніміться ж, брати мої!", бо лише у єдності – наш порятунок на рвійних вітрах сучасности. Учімося в нього великої і святої науки – любити Україну, бути синами і дочками якої нам накреслено долею. Він вірив у її високе покликання у часи люті, а нам належить звершити це покликання у благодатний час, який настав за його пророчим заповітом. Нашим спільним пам'ятником Кобзареві стане щаслива, могутня і єдина Україна!".

Боротьба за нафтопровід „Одеса-Броди" продовжується

КИЇВ. – Сергій Єрмілов, міністер палива та енерґетики був звільнений 5 березня указом Президента Леоніда Кучми, причини не подано. С. Єрмілов був одним з найвпливовіших міністрів, який виступав на підтримку „европейського напрямку нафтопроводу „Одеса-Броди". Кабінет міністрів України, під керівництвом Віктора Януковича, 4 лютого одноголосно ухвалив рішення, що нафтопровід „Одеса-Броди" працюватиме в „европейському напрямку". Можна б подумати, що справа закінчена. Однак Росія і російський варіянт нафтопроводу – так званий „реверс" продовжують боротися проти більш корисного для України европейського варіянту. Головним противником европейського напрямку є голова фірми „Нафтогаз України" Юрій Бойко. Поширюються чутки, що Президент призначить його на місце С. Єрмілова. В грудні Президент Л. Кучма звільнив віце-прем'єрміністра Віталія Гайдука, ще одного прихильника „европейського напрямку" нафтопроводу „Одеса-Броди". Нового міністра ще не призначено.

Більшає подруж в Україні у відношенні до розлучень

КИЇВ. – В Україні почали більше одружуватися і менше розлучатися, – констатує 9 березня Міністерство юстиції. Минулого року зареєстровані понад 370 тисяч шлюбів – це на 15 відсотків більше, ніж у 2002 році. Водночас кількість розлучень в Україні зменшилася у 2003 році на 4 відсотки. За словами міністра юстиції Олександра Лавриновича, наймініші сім'ї живуть у Закарпатській, Львівській, Волинській та Рівненській областях. До речі, Закарпатський реґіон утримує першість серед наймініцніших шлюбів уже не перший рік. А найбільше розлучень у минулому році зареєстровано в Черкаській області. Серед перших у розлученнях також Луганська і Миколаївська області та Кримська автономія.

В автомобільній аварії загинув журналіст Г. Чечик

КИЇВ. – 3 березня о 6-ій год. ранку в автокатастрофі загинув генеральний директор Полтавської телерадіокомпанії „ЮТА" Георгій Чечик. Дорожньо-транспортна пригода сталася у Пирятинському районі (Полтавська область) поблизу села Велика Круча, на автомаґістралі Київ-Харків. Про це повідомив представник міліції. За наданими даними, автомобіль „Опель", в якому їхав Г. Чечик, виїхав на зустрічну смугу і зіткнувся з автомобілем „Газель". Оперативна група каже, що Г. Чечик їхав до Києва, але не доїхав. 56-річний Георгій Чечик близько 12 років очолював „ЮТА", що здійснювало цілодобове мовлення. Нагадаємо, що у лютому він заявив про те, що на телерадіо „ЮТА" чиниться тиск з боку міської влади.

Тяжка дійсність українців, які працюють у Британії

ЛОНДОН. – Конґрес британських профспілок (TUC) оприлюднив 8 березня доповідь, яка має назву „На Заході: українці на праці у Британії", і містить інтерв'ю з українськими робітниками у тих секторах, де їх у Британії працює найбільше, зокрема – на будівництві, в харчовій промисловості та сільському господарстві. Профспілки – для яких доповідь написав український студент – доходять висновку про сувору експлуатацію українців. Базуючись на розмовах з самими еміґрантами, автор зазначає, що українським працівникам часто платять менше половини того, що отримували б британці. У звіті йдеться про те, що багато хто з українців, які працюють у Британії, прибувають або ж леґально працювати на сільськогосподарських роботах, або за студентськими візами. Профспілки закликали британський уряд до зміни політики щодо працевлаштування міґрантів таким чином, аби приділити більше уваги „правам осіб – незалежно від їхнього іміґраційного статусу".

Україна – серед буферних країн ЕС

СТРАСБУРҐ, Франція. – Европі слід захистити себе буферними державами від Сирії, Ірану, Іраку і Росії, заявив 8 березня комісар єдиного ринку Европейського союзу Фріц Болкенштайн. Від близькосхідних держав ЕС повинна захищати Туреччина, а від Росії – Білорусь, Молдова і Україна, повідомляється на сайті газети „Financial Times". При цьому, за словами Ф. Болкенштайна, буферні держави у жодному разі не можна приймати в ЕС. Комісар Евросоюзу висловив свої погляди на майбутній устрій ЕС у своїй книзі „Кордони Европи". Головна думка книги – Евросоюз має стати чимось більшим, ніж просто митним союзом. Крім того, Ф.Болкештайн висловився за неприйняття до ЕС України, Білорусі, Молдови, а також і проти членства Туреччини в тій організації. Ф. Болкештейн, який є комісаром Евросоюзу з питань внутрішнього ринку, податків та митної політики, заявив, що прийняття Туреччини зробить неможливим відмову Україні в членстві в Евросоюзі в майбутньому. „На сході є геополітична потреба в буферній зоні між ЕС та Росією, яка має бути зформована з країн, що не належать до жодного з бльоків", – вважає комісар Ф. Болкештейн. Туреччина як не член ЕС має бути буфером між ЕС та Іраком, Іраном та Сирією.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Демонстрація протесту 9 березня в Києві. *Фото УНІАН*

День народження...

(Закінчення зі стор. 1)

голос ствердив. – Україна живе з кримінальною владою, яка не шанує Бога, людей, Шевченка! Якби влада шанувала Шевченка, то Президент не святкував би його ювілей разом з султаном у Бруней". Щоправда, на вічі не тільки був присутній один з чільних членів фракції Комуністичної партії України, відомий поет Борис Олійник, але й виступив на захист свободи слова в Україні.

Виступаючи на вічі, Є. Тимошенко закликала учасників протестів до „громадянської непокори", оскільки те, що відбувається тепер в українському парляменті – „це втрата останньої надії": олігархічно-кланова більшість у Верховній Раді має, на жаль, досить голосів, щоб здійснити свої антинародні пляни, – сказала Ю. Тимошенко і запропонувала всій опозиції йти в народ, будити його, піднімати на мирне, але всеукраїнське повстання, „щоб зруйнувати пляни влади".

Зокрема Ю. Тимошенко сказала: „Мені на думку спадають слова президента США Франкліна Рузвельта, який закликав до чотирьох свобод – свободи слова, свпбоди віросповідування, свободи від злиднів і свободи від страху. Але для нас всі інші свободи починаються саме зі свободи від страху...".

Ю. Тимошенко від імені опозиційної трійки запевнила учасників протесту в тому, що справді є надію на успіх противників режиму Л. Кучми – що „Наша Україна", партія „Батьківщина" і Соціялістична партія України висунуть єдиного кандидата до президентських виборів 2004 року.

На вічі виступив також О. Мороз. І хоч він підтримує проєкт політреформи, у своїй короткій промові виразно підкреслив, що влада і опозиція „мають спільну модель, проте цілком різні цілі", оскільки з боку Президента і його Адміністрації ця реформа є суцільним окозамилюванням. Наприкінці свого виступу О. Мороз з пам'яті і дуже емоційно прочитав вірш Тараса Шевченка „Мені однаково...".

Виступаючи „від імені незалежних журналістів", голова парляментського Комітету з питань свободи слова Микола Томенко ствердив: „Влада боїться лише одного – спротиву громадян. Якщо ми будемо разом в боротьбі за свободу слова, за кожного журналіста, – влада відступить. Якщо ж вона не відступить, ми повинні готуватися до журналістського страйку, оскільки від журналістів відбирають найголовніше – право на професію".

Учасники протесту ухвалили резолюцію, в якій зазначається, що „влада сьогодні переслідує свободу слова брутальніше, ніж це колись робила царська охранка, яка забороняла твори Шевченка... Схиляючись перед пам'яттю великого Кобзаря. кожен повине зробити вибір – жити без правди і чести чи здобути свободу для України. Ні – цензурі і диктатурі!".

Закриваючи віче, народний поет Дмитро Павличко також закликав всі політичні опозиційні сили до єдности. З його уста прозвучала коротка і дуже оптимістична характеристика провідників опозиції: він назвав О. Мороза „мудрим політиком", Ю. Тимошенко – „гарячою і системно мислячою" а В. Ющенка – „майбутнім президентом України".

За матеріялами ЗМІ

Розбився український вантажний літак Іл-76

4 березня в Баку, Азербайджан, розбився український вантажний літак Іл-76 української авіокомпанії „Азов", що віз вантаж з Анкари, Туреччина, до Кабулу, Афганістан. Літак приземлявся в Баку для дозаправлення пальним в ніч на 4 березня, злетів в 9.06 ранку і майже відразу ж впав у 2-3 км на північ від летовища. Перед падінням з висоти 50 метрів екіпаж не передавав якихось тривожних повідомлень. В результаті аварії загинули три особи з семи летунів. Четверо госпіталізовані. *Фото УНІАН*

Ще один приклад тиску на ЗМІ

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – 3 березня було перервано мовлення київської радіостанції „Континент", яка ретранслювала програми „Голосу Америки", Радіо „Свобода", Бі-Бі-Сі, „Німецької хвилі" і Польського радіо. В офіційному повідомленні Центру „Укрчастотнагляд" щодо припинення мовлення Радіо „Континент" зазначено, що Центр вилучив передавач Радіо „Континент" згідно зі зверненням Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення від 2 березня. Але Національна рада України 9 березня категорично заявила, що мовлення радіостанції „Континент" не було припинено за її рішенням. Член Національної ради Віталій Шевченко сказав, що останні два роки питання „Континенту" на засіданнях Національної ради навіть не розглядалося. Він назвав санкції проти „Континенту" ганебним фактом для України та тих її чиновників, які спричинили міжнародний скандал.

Державний департамент США з приводу закриття радіостанції „Континент" висловив глибоку стурбованість спробами української влади обмежити доступ громадськости до незалежних новин і інформації. У заяві офіційного представника департаменту Ричарда Бавчера від 4 березня говориться: „Ми закликаємо керівництво України негайно дозволити мовлення радіостанції „Континент" і утриматися від подальших перешкод для ретранслювання міжнародних радіопрограм в Україні". 4 і 6 березня Державний департамент США виступив із заявами, у яких висловив занепокоєння з приводу вбивств і зникнень журналістів в Україні та спробами української влади обмежити доступ громадян до незалежної інформації.

Міністер закордонних справ України Костянтин Грищенко мав зустріч із Послом США в Україні Джоном Гербстом, якому надав відповідні роз'яснення стосовно існуючої ситуації.

Оприлюдненні 9 березня результати аналізи програм новин провідних українських телеканалів за перший повний тиждень кожного місяця в рамках проєкту „Моніторинг політичних новин" свідчать, що представникам опозиції надається в 2-4 рази менше часу в новинах, ніж представникам парляментської більшости і державного апарату. Організатори цієї перевірки наголосили, що новини про Україну дедалі більше політизуються, час етеру, який надається Президентові в новинах, зріс в 4,5 раза у порівнянні з листопадом 2003 року. Зменшився обсяг етеру провідників КПУ та „Нашої України".

Народний депутат України, голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації Микола Томенко заявив 9 березня, що коли влада не припинить тиск на ЗМІ, необхідно буде готувати журналістський страйк.

Виступаючи 5 березня у Верховній Раді, народний депутат від БЮТ Олександер Турчинов заявив, що ніякі закони про пропорційні вибори не врятують Україну від диктатури, оскільки йде суцільна зачистка ЗМІ – закриття "Сільських вістей", під загрозою – закриття „Голосу України", Радіо „Свобода", Радіо „Рокс", знову пролилась кров журналіста - керівника Полтавської телерадіокомпанії „ЮТА". „Це початок громадянської війни проти правди та власного народу", – підкреслив народний депутат.

Інститут масової інформації (Київ) вважає, що події останніх днів не були збігом обставин. З березня припинилась трансляція радіо „Континент", яке за два тижні до цього підписало угоду про трансляцію з українською службою радіо „Свобода". У той же день по дорозі до Києва за загадкових обставин загинув в автокатастрофі директор Полтавської телерадіокомпанії „ЮТА" Георгій Чечик, який їхав підписувати угоду про трансляцію – також з українською службою Радіо „Свобода". Чи це лише формальний збіг у часі? Постає ряд асоціяцій: загадкові автомобільні катастрофи, витіснення з національного медія-простору критичних до влади голосів, непрямі види тиску на журналістів, недоступ опозиції до масових загальнонаціональних ЗМІ. Висновок: в Україні посилюється тиск на демократичні засоби масової інформації.

За матеріялами ЗМІ

АМЕРИКА І СВІТ

Прибічники Ж.Б. Аристида стріляли в демонстрантів

ПОРТ-О-ПРЕНС, Гаїті. – У столиці країни група озброєних людей почала стріляти у демонстрантів, які святкували відставку президента країни Жана-Бертрана Аристида. Очевидці покладають вину за цей випадок на прибічників Аристида. Американські і французькі морські піхотинці приєдналися до тамтешньої поліції, яка намагалася відновити громадський спокій у столиці після того, як шістьох осіб було застрелено і понад двадцятьох поранено під час зібрання на честь від'їзду президента Жана-Бертрана Аристида. Напад стався попри присутність американського війська. За словами американського військового речника, троє піхотинців відкрили вогонь у відповідь, вбивши нападника. Тим часом президент Гаїті у вигнанні Жан-Бертран Арістід заявив 8 березня, що він залишається законно обраним президентом країни. На прес-конференції у Центрально-Африканській Республіці Ж.Б. Аристид, вперше публічно закликав до мирного опору на Гаїті та до відновлення демократії: „Я досі – за конституцією – президент – у цьому немає сумніву. Тому я роблю все від мене залежне, щоб підтримувати народ, який мене обрав. Коли настане час, я повернуся на Гаїті". Він також заявив, що його було усунуто хитрощами, – мовляв, американські сили повідомили йому, що він їде, аби зустрітися з журналістами. Вашінгтон заперечує цю заяву.

Вірші Папи читає понад мільйон шанувальників

ВАТИКАН. – 5 березня оголошено, що видана 20-ма мовами поетична збірка Папи Івана Павла II вже розійшлася понад мільйонним накладом. Вперше він надрукував свої вірші 2003 року, але наклад було збільшено після того, як у його рідній Польщі продано понад 300,000 копій. Один з його помічників сказав, що Папа працював над своїми віршами самостійно, але користувався порадами свого друга і поета Марека Скварницього. Багато його поем – про природу, включно з віршем про річку „Потік". Уривок з вірша „Потік": „Якщо хочеш знайти джерело, мусиш йти проти течії. Продирайся, шукай, не здавайся. Ти знаєш, що воно десь там. Де ти, джерело? Де ти, джерело?". Збірка під назвою „Римський Триптих" перекладена на багато мов включно з румунською, корейською та японською. Книга ілюстрована малюнками Мікеланджело і двома сторінками рукописного тексту Папи.

Ожиріння частіше стає причиною смерти

ВАШІНҐТОН. – Причиною смерти тисяч американців все частіше стає ожиріння, – стверджують автори доповіді, оприлюдненої 10 березня Федеральним центром з контролі та попередження захворювань. За їхніми даними, приблизно 400 тисяч мешканців США померли у 2000 році від хвороб, пов'язаних з надмірною вагою. Це понад 16 відсотків від загальної кількости смертей і на третину більше, ніж у 1990 році. Головним „фактором ризику" у США, проте, залишаються захворювання, викликані курінням. Їх кількість у загальній смертності перевищує 18 відсотків.

І. Рибкін залишив президентські перегони в Росії.

МОСКВА. – Російський політик Іван Рибкін оголосив 5 березня, що не буде брати участь у президентських виборах в Росії, які відбудуться у наступні вихідні. На пресконференції у Москві він заявив, що він „не братиме участи у фарсі". Іван Рибкін вважається одним з найжорсткіших критиків президента В. Путіна. В. Путін, як вважають, з легкістю переможе на цих виборах. Останній місяць Іван Рибкін двічі опинявся у Києві. Обставини його першої візити, в лютому, дотепер до кінця не з'ясовані. Проте, за деякими даними, відімо, що зустрічався з деякими українськими депутатами. Друга, одноденна візита, відбулася 4 березня.

І. Рибкін у Києві

Критикують передвиборчі реклями Дж. Буша

ВАШІНҐТОН. – Передвиборча телереклама Президента США Джорджа Буша викликала критику з боку людей, які втратили рідних внаслідок терористичних акцій 11вересня 2001 року. Багато з рідних загиблих розцінили передвиборчі заклики Дж. Буша як спекуляцію на трагедії. В одній з передвиборчих реклям демонструються руїни Всесвітнього торговельного центру. Білий Дім виступив на захист реклами, заявивши, що вона наголошує на ролі Дж. Буша у боротьбі з тероризмом.

В Росії – новий міністер закордонних справ

МОСКВА. – 9 березня пресова служба Російської Федерації повідомила, що президент Володимир Путін підписав указ про призначення Сергія Лаврова міністром закордонних справ. С. Лавров – кар'єрний дипломат, до цього призначення він обіймав посаду Постійного представника Росії при Організації Об'єднаних Націй. На посаду міністра закордонних справ С. Лаврова рекомендував Ігор Іванов, попередній міністер закордонних справ.

За матеріялами ЗМІ

Незважаючи на терористичні напади в Іраку підписана нова конституція

ПАРСИПАНІ, Г.Дж. – Останнім часом змінилася тактика терористичних нападів в Іраку. Після постійних акцій проти військ коаліції терористи, з метою розбити шлях до демократичного самоврядування, почали нападати на місцевих співпрацівників коаліції, конфесійні угрупування та етнічні меншини в надії спровокувати громадський хаос.

Зокрема все частіших нападів зазнають іракські поліцаї, військові новобранці, урядовці тимчасової ради Іраку, шиїтські паломники і етнічні меншини. У місті Кіркуку, де курди святкували ухвалення тимчасової конституції, в якій передбачається надання їм автономії, сталися криваві сутички на міжетнічному ґрунтті. Троє людей загинули та понад 20 – поранено.

Все ж таки в Багдаді 8 березня відбулась церемонія підписання тимчасової Конституції Іраку. Підписи під документом поставили всі 25 членів тимчасової урядової ради. Церемонія почалась молитвою, зі співом дітей. Один з представників ради, Абхад Почачі, так прокоментував нову Конституцію: „Думаю, найважливіше в документі, що ми підписали сьогодні, – це права і свободи, які надані громадянам Іраку, права, які вже не можна в них відібрати. Конституція не розділяє людей за статтю, переконанням, етнічною ознакою, релігією та походженням". 7 березня представники шиїтів у тимчасовій раді заявили про готовність підписати документ у остаточному вигляді. Вони домовилися про це після консультацій з шиїтськими релігійними лідерами.

Документ визнає іслям як одну з основ іракського законодавства, проголошує принцип федерального устрою країни і надає жінкам право брати участь у громадському та політичному житті. Підписання конституції мало відбутися 3 березня, але було перенесене через теракти у Багдаді та Кербелі.

Підписання тимчасової Конституції Іраку знайшло широку міжнародну підтримку. Документ набере чинности в липні цього року, коли буде відновлено іракський суверенітет. На думку провідника іракських курдів Масуда Барзані, цей документ сприятиме єдності іракців, оскільки курди вперше, як було сказано, почуватимуться громадянами Іраку.

Своїми злочинними акціями терористи намагаються дестабілізувати ситуацію в країні та викликати ще більшу ненависть до коаліції. Зокрема напади 2 березня на шиїтських паломників у Кербелі та Багдаді були скоординовані і мали страхітливі наслідки для вірних шиїтів, про, що широко коментували ЗМІ. Для нападу було обрано найважливіший день у релігійному календарі мусульман-шиїтів. Нападу зазнали шиїтські святині, що надало підстави припускати, що організатори вибухів прагнули спричинити конфлікт на релігійному ґрунті між шиїтами та сунітами. Члени урядової ради Іраку одностайно засудили напади у Багдаді і Кербелі, закликавши до національної єдности і наголосивши, що спроби підштовхнути країну до громадянської війни не матимуть успіху.

„Перед світанком тисячі прочан-шиїтів вийшли на вулиці Кербели, б'ючись у голови і спини, пускаючи собі кров на вшанування мученицької смерті імама Хусейна, онука пророка Мухаммеда". Аж раптом пролунали вибухи – і вже важко було розрізнити, де були праведники, а де – поранені. Для шиїтів участь у церемоніях каяття на Ашуру – це дорога до спасіння. Тут треба пригадати, що одним із найвеличніших гасел Ісламської революції в Ірані було проголошене аятолою Хомейні: „Кожен день – Ашура. Кожне місце – Кербела".

В Іраку оголошено триденну жалобу за жертвами теропистичних акцій у Кербелі і Багдаді.

Минулого місяця американські представники в Іраку оприлюднили копію перехопленого листа, авторство якого належало Мусабу аз-Заркауї членові „Аль-Кайди", де змальовувалися пляни втягування шиїтської громади Іраку в релігійний конфлікт. Хвиля вибухів, що призвела до вбивства прочан, явно мала на меті розбудити релігійну ненависть і спровокувати громадянську війну. Представник шиїтів в Урядовій раді Іраку Мовафак аль-Рубаї у Кербелі заявив: "Ці терористи, Мусаб аз-Заркауї і його банди, здійснили злочин. Іракський народ не заспокоїться, поки Заркауї не буде ув'язнений".

Генерал Марк Кіміт, який заявив, що напади на шиїтські святині в Кербелі та Багдаді мають усі ознаки стилю „Аль-Кайди". „Аль-Кайда" заперечує причетність до нападів у Карбелі та Багдаді, а натомість звинувачує американців і коаліцію в цих злочинах. У листі, надісланому до однієї з газет з осідком в Лондоні, зазначується, що це вчинено з наміром розпочати громадянську війну на базі релігійних конфліктів.

У Кербелі відбулося антиамериканське віче. „Ні Америці!" – вигукували демонстранти.

Водночаспровідні шиїтські священнослужителі Іраку звинувачували коаліцію, очолювану американцями, у неспроможності запобігти останнім нападам чи надати іракцям реальну змогу захищатися самим.

Пол Бремер – глава тимчасової адміністрації США в Іраку, сказав, що „стає все очевиднішим, що більшість терористів потрапляють до Іраку з-за кордону. І тому ми зміцнюємо кордони. На зміцнення кордонів Іраку США виділяють 60 мільйонів долярів. Наразі їх охороняють 8 тисяч осіб, і ще більше на підході. У декотрих районах охорона буде подвоєна. У розпорядження прикордонників надходять сотні машин".

Х.В.–Ф.

ПОДЯКА

У пресовий фонд „Свободи" – з приводу 110-ліття нашої газети

Відзначаючи 110-літній ювілей „Свободи", Рада директорів Федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч" в Ню-Йорку зложила на прес-фонд нашого видання 2000 дол. Зворушені цією щедрістю, ми складаємо щиру подяку членам Ради Директорів і усім прихильникам нашого часопису.

Редакція „Свободи"

ГІСТЬ РЕДАКЦІЇ

„...Бо дух борця ніколи не згорить"

21 січня 1978 року на Тарасовій горі у Каневі спалив себе Олекса Гірник з Калуша – на знак протесту проти свавілля комуністичного режиму в Україні. Перед смертю він розкидав довкола пам'ятника Т. Шевченку сотні летючок з поясненням свого вчинку і закликом до боротьби. Вдень у далекому Калуші до оселі родини Гірників прибули працівники служби безпеки, почали обшук і допит дружини і сина самоспаленця. Кагебісти сказали їм, що Олекса Гірник згорів під Києвом в автокатастрофі. 1 березня редакцію „Свободи" відвідав народний депутат України Євген Гірник, син самоспаленця. З ним мав розмову редактор Левко Хмельковський.

Євген Гірник

– Як самоспалення батька позначилося на вашій долі?

– Мені було тоді 24 роки. Під час обшуку і допиту довелося вислухати чимало прикрого, потім узяли підписку про нерозголошення усього, що сталося з батьком. Спершу я навіть не знав, що саме сталося, тому що ніхто правди нам не сказав. Багато зробив для відкриття цієї правди канівський лікар Михайло Іщенко, який недавно став лавреатом нагороди імені Олекси Гірника. Світлий образ батька я зберіг на усе життя. Батьків земляк Василь Марусин писав про нього:

Ви не згоріли на Дніпровій кручі,
Бо дух борця ніколи на згорить.
І ваші думи ще такі пекучі,
Що вічний час не може загасить.

Я в ті трагічні дні саме закінчив інститут і не займав високих посад. Працював інженером. У мене не було шансів, якби й захотів, вступити до Комуністичної партії, що було необхідним для професійної кар'єри. Я не мав права виїзду за кордон. Тепер я вже сам маю невелику сім'ю: дружина Дарія, донька Галина – студентка медичної академії. Брат Маркіян мешкає у Львові, математик.

– З якою метою ви приїхали до США?

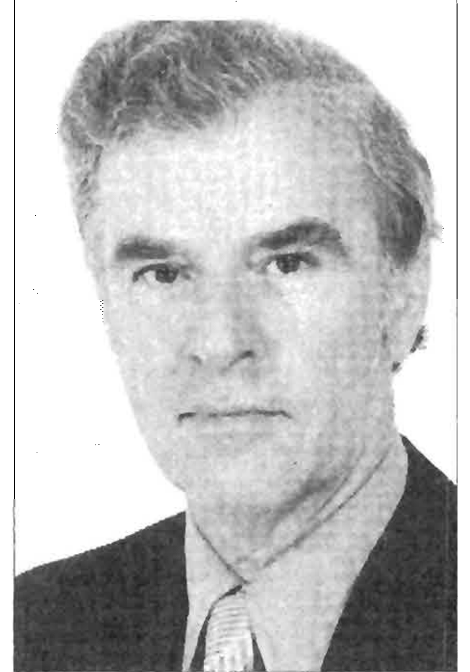
– Я приїхав на запрошення чикаґського відділу УККА як представник бльоку Віктора Ющенка „Наша Україна", щоб знайти для проґресивних сил в Україні підтримку з боку американських українців і громадян України, які тут перебувають. Мав ряд зустрічей і ділових розмов у Чикаґо. Ми запрошуємо громадян США приїздити на час виборів в Україну в ролі спостерігачів. Я радий, що в цій справі зустрів зрозуміння. В Чикаґо я зустрічався з так званою „четвертою хвилею" іміґрантів і переконався, що вони теж цікавляться політичним життям України, особливо після перших п'яти років перебування, коли минуть перші труднощі. У Чикаґо представники різних „хвиль" іміґрації мають спільні інтереси, спільні імпрези, і це мене тішить... Моя мета – закликати громадян України в США до активної участи в голосуванні. Ми порозумілися з учасниками зустрічей. Мені сказали, що не завжди зручно в консульських установах проводити голосування, можливо, треба наймати для цього приміщення. Над цим треба працювати.

В Чикаґо є українське радіо і телебачення. Завдяки цим засобам масової інформації, завдяки „Свободі" діяспора більше знає про Україну, ніж Україна про діяспору. В Україні є програми і публікації про Америку взагалі, але не про українців в Америці. Я маю кілька проєктів щодо поліпшення такої поінформованости і радий, що вони знайшли тут підтримку.

– Як ви і оцінюєте можливості В. Ющенка на перемогу?

– Досить високо. При опитуваннях він постійно має до 25 відсотків прихильників. Цей рівень нижче не падає і є значно вищим, ніж у найближчого його суперника – Петра Симоненка. Ми маємо надію досягнути домовлености про єдиного кандидата з іншими учасниками опозиції – БЮТ і партією О. Мороза. Ця коаліція має дуже великі шанси на перемогу. Я вірю, що справа мого батька, справа „Нашої України" переможе в Україні.

Помер д-р Олег М. Волянський

Св. п. Олег М. Волянський

Почуття єдиної родини – таке звичне, таке природне для нашого громадського буття, зігріває нас теплом в усі світлі дні, дні свят і ювілеїв, однак воно особливо дає про себе знати у ті сумні дні, коли від нас назавжди відходять члени наших громад...

У вівторок, 9 березня, у Кергонксоні, Н. Й., помер д-р Олег-Мирослав Волянський – видатний лікар-психіятр, активний член української громади США, один з постійних авторів „Свободи".

Олег М. Волянський народився 15 квітня 1914 року в Коломиї на Станиславівщині, в родині професора гімназії Павла Волянського. Його мати Галина походила з роду Витвицьких. Після закінчення Української гімназії в Перемишлі, здобув вищу медичну освіту в Познані, в Польщі. У 1943 році нострифікував свій диплом в Берлінському університеті, лікував наших людей в таборах для біженців у британській зоні повоєнної Німеччини.

В 1950 році еміґрувавши з родиною до США, працював у психіятричних лікарнях штату Ню-Йорк. Невдовзі склав іспит перед Американською комісією психіятрії і неврології. Аж до виходу на пенсію в 1980 році був директором кількох психіятричних лікарень, водночас вів приватну практику і наукову працю. Довгі роки очолював Відділ Західнього Гадсону Американської психіятричної асоціяції та Американську асоціяцію психіятричних адміністраторів, належав до Українського і Польсько-Американського лікарських товариств, до НТШ-А, УВАН та Українського Історичного товариства. Є автором цінних наукових праць і багатьох статтей на важливі громадсько-політичні теми у „Свободі". Останні 15 років д-р О. Волянський був членом Головної управи Українсько-Американської Координаційної Ради.

Очолюючи в 1970-их роках Головну управу Українського Лікарського Товариства Північної Америки, д-р О. Волянський в рішучий спосіб звернув увагу західньої медичної громадськости на переслідування дисидентів у Совєтському Союзі, зокрема на злочинне використання психіятричних засобів у боротьбі комуністичного режиму з найнепохитнішими захисниками свободи слова і демократії. Саме акції д-ра О. Волянського від імені Американської психіятричної асоціяції врешт-решт спричинилися до того, що Світове об'єднання психіятрів вигнало зі своїх рядів совєтських псевдо-лікарів.

Другий Український фестифаль у Пітсбурґу мав усі підстави вшанувати д-ра О. Волянського як „Визначного американця українського походження", хоч насправді він до кінця життя усвідомлював і відчував себе передусім українцем. Найменше Покійний був подібний до кабінетного лікаря-вченого, і його українство мало не тільки високо оцінюваний громадський вияв, але також глибоко особистісний, душевний. Він керував у Кергонксоні місцевим хором „Золотий гомін", як композитор-аматор створював пісні-романси.

Прекрасною в його діяльному житті була родинна сторінка. Удвох з дружиною, колишньою редакторкою „Свободи" Людмилою Волянською (з київського роду Шарих), вони виховали п'ятьох дітей, всім запевнили вищу освіту, всі вони – Лілея, Богданна, Тарас, Ігор і Лев – вийшли на ясний шлях служіння своїм професіям і громаді.

Панахида за упокій душі св. п. д-ра Олега М. Волянського відбудеться в п'ятницю, 12 березня, в Кергонксоні, у похоронному заведенні Г. В. Гумістон, а похорон – в суботу, 13 березня, на цвинтарі Святого Духа у Гемптонбурзі, Н. Й.

Нехай пухом буде незабутньому д-рові Олегові Волянському американська земля!

Редакція „Свободи"

Присуджено Національні нагороди України імені Тараса Шевченка

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма 6 березня підписав Указ про присудження Національної нагороди України імені Тараса Шевченка 2004 року. Нагороду присуджено Юрієві Барабашеві, літературознавцеві, за монографію „Коли забуду тебе, Єрусалиме. Гоголь і Шевченко"; Сергієві Буковському, кінорежисерові, за документальний телесеріял „Війна. Український рахунок"; Василеві Слапчукові, поетові, за книги віршів „Навпроти течії трави" і „Сучок на кostурі подорожнього"; Людмилі Юрченко, артистці, за вокальні партії в оперних виставах; Сергієві Якутовичу, художникові, за цикл графічних творів останніх років.

Указом установлено на 2004 рік розмір Національної нагороди – 100 тисяч гривень кожна.

УНІАН

Свобода слова: поле бою

З наближенням президентських виборів в Україні посилився тиск на засоби масової інформації, які обстоюють погляди опозиції до влади або взагалі мають статус незалежних. Тільки в лютому сталося шість нападів на журналістів, з побиттям і погрозами, причому серед потерпілих була також жінка – головний редактор кримської газети „Кафа" Ірина Прокоп'юк, якій погрожували вбивством її сина. Побили також тележурналіста Юрія Михайловича у Кіровограді, телеоператора Олександра Семенова у Вінниці, директора Інтернет-проєкту „Київ-2000" Костянтина Астахова в Києві, редактора газети „Наш Житомир" Сергія Юхимчука. Безслідно зник 6 лютого журналіст радехівської газети „Народна справа" Василь Грисюк, за таємничих обставин загинув в автокатастрофі в розпалі конфлікту довкола трансляції програм радіо „Свобода" директор Полтавської телерадіокомпанії „Юта" Георгій Чечик, який мав намір транслювати ці радіопрограми. Відзначено численні випадки політичного і економічного тиску на засоби масової інформації і перешкоджання журналістам у їхній професійній діяльності, судового переслідування. Виступаючи 7 березня в Черкасах на святкуванні 190-річчя від дня народження Т. Шевченка, В. Ющенко сказав: „Шевченкові забороняли писати, нам забороняють навіть говорити".

Усі ці випадки свідчать про те, що нинішня влада, яка вийшла переважно з колишніх комуністичних структур, не хоче поступитися місцем людям нового покоління, з новим мисленням, панічно боїться викриття різних махінацій нинішнього чиновництва, пов'язаних з привласненням засобів виробництва, землі, нерухомого майна, перекачуванням грошей за кордон.

Не можна виключити ролю спецслужб у тиску на журналістів. Генерал Олег Калугін, котрий третину століття служив у зовнішній розвідці КГБ СССР, а тепер живе в передмісті Вашинґтону, сказав 8 березня у програмі Радіо „Свобода", що СБУ стала приватною фірмою нинішнього голови президентської адміністрації В. Медведчука і спільно з Федеральною Службою безпеки (ФСБ) Росії виступає проти частини нинішньої української опозиції, створює труднощі проти незалежної преси, незалежних журналістів.

„Всі відомі вбивства журналістів відбуваються не тільки в Україні, вони відбуваються і в Росії. В цьому сенсі я хотів би підкреслити ще раз, наскільки методи колишніх радянських спецслужб знову повернулися на постсовєтський простір. Ці методи застосовуються і в Україні, і в Росії.

Вони зараз відчули, що час прийшов, коли вони повинні показати себе, коли вони повинні захистити владу, тому вони підуть на все, щоб не допустити рух наших країн вперед до демократії", – сказав О. Калугін.

Опозиція теж не мовчить. 9 березня в Києві відбулися акції протесту в зв'язку з утиском свободи слова. Прихильники „Нашої України", БЮТ та СПУ сформували колону незалежних журналістів під гаслом „Волю слову!" Мета акції – привернути увагу громади до перешкоджання вільній діяльності журналістів, політичного та економічного тиску на ЗМІ, порушення конституційного права на свободу слова та права громадян на отримання інформації.

Водночас стало очевидним, що часи повної ізоляції держави, які дозволяли таємно творити беззаконня, безповоротно минули, і тепер неможливо приховати факти переслідування редакцій і журналістів. Чим ближче до виборів, тим гострішою стає боротьба. На переслідування незалежних засобів масової інформації в Україні вже звернули увагу Державний департамент США, міжнародна організація „Репортери без кордонів", численні організації української діяспори. Слідом за констатацією фактів має йти дія, яка повинна полягати у організаційній і матеріяльній підтримці незалежних засобів масової інформації, наданні слова незалежним українським журналістам у закордонних ЗМІ, постійному і всебічному інформуванні закордонної української громади про етапи протистояння між старою владою і новими демократичними силами.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор —Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „веселих" і „сумних"

В останніх тижнях на сторінках американської преси, на телебаченні і радіо розгорілася дискусія на тему одностатевих подруж та про те, як цю справу розв'язувати з огляду на чинні американські закони. Її тепер розпочав, за прикладом Сан-Франціско молодий посадник Ню-Полу – узаконюючи акти цивільного подружжя відразу для низки гомосексуалів. Від того часу не вгавають статті, дискусії та різні погляди на цю тему, що спонукує мене і в рубриці „Про це і те", що старається бути завжди актуальною – цю справу заторкнути.У нашій спільноті щодо питання гомосексуалів досі панує публічна мовчанка. Причиною є, може, релігійність нашого народу, а може – його консерватизм. В нашому випадку, донедавна ця тема була „табу" та нікому не годилося її явно-славно порушувати.

Однак тепер, коли немає дня, щоб про проблему подруж однієї статі не писала американська преса і не говорили в телебаченні, воно і нам насуває різні думки і запитання. Правда, наш нарід донедавна так сильно зв'язаний з релігією та природою, був здебільша дуже здоровий морально, а про можливість гомосексуалів у нас можна було говорити лише пошепки. Ба, що більше, ми навіть не знайшли відповідника на так загально прийняте окреслення цієї категорії людей, як „гей". „Веселий"?

Пригадую, як невдовзі після напливу хвилі української еміграції до США після Другої світової війни, коли ми щойно вивчали англійську мову, один із знайомих, бажаючи сусідам-американцям „Веселих свят" Різдва Христового побажав їм „a gay Holiday"! Чи уявляєте сердечний сміх членів цієї родини, коли почули таке Різдвяне побажання? В Україні тепер вживають жартівливе окреслення – „голубий".

Так було півсторіччя тому. Але сьогодні, коли іде широка дискусія про подружжя поміж одностатевими партнерами, – ми вже усі краще освічені та можемо дискувати на цю тему нарівні з нашими американськими приятелями. Правда, питання гомосексуалів у нашій спільноті порушується досі лише шепотом: мовляв, у нас таких нема, ми усі віруючі, ми усі не признаємо таких дивних „збочень" і не бажаємо їх мати серед українців.

Але як є на ділі? Чи справді XX сторіччя не принесло нам усіх проблем, що заторкують інші народи?

Розуміється, ледве чи хтось голосно про цю проблему у нас заговорить – а може, треба б. Бо вона мусить існувати і в нашому народі, тим більше тепер, коли ми маємо такий великий відсоток українців, „змішаних" з іншими народами Заходу, і коли так багато з нас живе у тому чужому оточенні, що тепер так голосно говорить вже не про саму проблему гомосектуалізму, але про її злегалізування у формі подруж.

Ось минулого тижня посадник міста Ню-Йорку признав права до подруж однієї статі, а картину „щасливих" таких подруж із Ню-Полц показували у телебаченні аж надто часто і надто багато. Чи не можуть ці картини бути заохотою для інших? Чи не можуть вони спонукати бажання наслідувати і у нашій спільноті?

Хочемо вірити, що релігійність серед нас все ще сильно закорінена, а вона ні в якому випадку не дозволяє на такі „експерименти". Хочемо вірити, що приріст населення, так потрібний для нашої батьківщини, буде і далі іти природніми шляхами, які виключають сполуки однієї статі.

Хочемо вірити, що прикметник „веселий" буде і далі в нашій спільноті доказом тільки настрою.

О-КА

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Чи так важко знайти спільну мову?

Не сподівався, що мій допис „То вже одна, чи все ще дві централі?" („Свобода", 16 січня) викличе газетну полеміку з цієї теми. Як бачиться, порушена тематика заохотила читачів „Свободи" висловити свої думки в цій справі. Побоююся, що не всі зрозуміли мою провідну думку. Так, треба радіти, що УНСоюз повернувся у ряди УККА, але ще далеко до того, щоб наше суспільство представляла тільки одна централя. В „Свободі" (12 грудня 2003 р.) Михайло Савків закликає – „В єдності сила народу". Д-р Роман Барановський („Свобода", 30 січня), висвітлюючи справу роз'єднання, повертається аж до IX Конгресу УККА і свої думки зводить до висновку, що провід централі повинен бути в руках людей, гаслом діяльности яких має бути „патрія", а не „партія". Він твердить, що „... одним сильним фронтом ми зможемо куди більше зробити". Свята правда! Але що в тій справі роблять наші „батьки?". Зовсім слушно Осип Мороз („Свобода", 6 лютого) пише, що люди, які не здатні йти на компроміс, не повинні брати участи в конгресах. Знову ж Степан Палилик („Народна воля", 12 лютого 2004 р.) вірить, що й УБСоюз повинен приєднатися до УККА. Але чи це справді наладнає справу створення тільки однієї централі? Тут йдеться не про приєднання. Нам потрібне одне представницьке тіло, що представлятиме нас усіх, а не якусь одну чи другу частину громадськости.

Чи справді це так тяжко, щоб зійшлися президенти обидвох централь і знайшли спільне розв'язання цього питання? Я переконаний, що УККА і УАКРада прямують до однієї мети – добра громади, але їхні голоси слабкі. А могли б бути куди сильніші і переконливіші, якщо б ці централі говорили одними устами. Адже УККА і УАКРада твердять, що перед нами ще багато важливих завдань для збереження національної ідентичности, й обидві ці централі вітають кожну спробу до порозуміння. Так чому ж їм так тяжко знайти цю спільну мову? Що сталося зі спеціяльним комітетом, про який згадувала у своєму звіті представник УККА Тамара Ґало? Якщо щось діється, чому так засекречено? „Америка" (31 січня 2004 р.) за підписом президента УККА вважає, що з 85-ою річницею злуки українських земель ми повинні відзначити „День злуки" для всіх українців. Михайло Савків пише: „... Лише в єдності ми зможемо досягнути найбільш ефективних наслідків і мати найбільші впливи...". А далі він твердить, що нам потрібно „... єдиної централі, щоб спільними силами ми обстоювали справу українців у США...". Гарні слова, але слова без діла – марні.

В резолюції УАКРади („Свобода, 8 лютого 2004 р.) за підписом Ігоря Ґавдяка і д-ра Романа Барановського читаємо, що УАКРада прагне утворення одного координаційного центру, але тут же запитання, чому до цього часу не виконані постанови попередніх конференцій у тій справі? Чи має сенс ставити подібні запитання читачам?

Сама газетна полеміка нічого не дасть. Обмін думками корисний і потрібний, але він дасть позитивні наслідки лише тоді, коли обидві сторони зійдуться разом, знайдуть добру волю і підуть на компроміс, щоб завершити це святе діло для добра української спільноти.

Богдан Кандюк,
Ґлен Спей, Н. Й.

* * *

Пам'ятаю, як відбувався 13 Конгрес УККА у Філядельфії, бо я був делегатом від нашого відділу. Там були особи, які вже знали, що Конгрес не буде успішний. Коли я сів в четвертий ряд крісел з моїм другом В. Мерещаком, то мені сказали: „Йдіть собі де інше сідати, бо ми тут хочемо". Навіть в цьому не було єдности. До того часу була одна діяспора, а зробилось – дві. У наших місцевих громадах постали різниці. Виходячи з церкви, ворогували без причин. Стало тяжко працювати на громадській ниві. Збірки на добрі цілі зменшилися. Хто завинив? Винуватих немає, але ми і так знаємо що старання про з'єднання повторювались, але до чогось конкретного не привели. Тепер, коли уряд УНСоюзу вирішив вступити до УККА, кращий вітер повіяв, тому ми урядникам УНСоюзу дякуємо.

Було б добре, щоб решта наших організацій пішли тією ж дорогою. Тепер посипались різні заяви тих самих осіб, що щось, мовляв, не те, і знову ворожий вітер повіває. Почалось говорення про демократичні принципи, що знову якась партія монополізує громадське життя. Цьому я вже не вірю. Дай Боже, щоб на цьогорічному Конгресі УККА, який відбудеться знову у Філядельфії 25–26 вересня, дійшло до повної згоди і правдивого з'єднання.

Василь Пелещук,
Бріджпорт, Кон.

Артисти з Києва роблять добру справу

З приємністю прочитав у „Свободі", ч. 2, коротеньке звідомлення Григорія Приймака з Річмонд, Вірджінія, про концерт симфонічної оркестри й хору з Києва. Це ті самі виконавці, що мали концерт ще у вересні в Синсинаті. Вони роблять дуже корисну працю в Україні і для України.

Буде дуже добре, коли українці в містах, де є більші українські поселення, про них знатимуть і слухатимуть їхні концерти.

Л. Мельник,
Синсинаті, Огайо

Хто подарує передплату?

В Луганську працює найбільша на сході України бібліотека україністики при Українсько-Канадському центрі „Відродження". У цьому зрусифікованому місті виходить також український журнал „Бахмутський шлях",який редагує професор історії України в Луганському педагогічному університеті Володимир Семистяга (він же заступник „Просвіти", один з керівників Центру „Відродження" і бібліотеки) звернувся до української громади в США з проханням передплатити газету „Свобода" для бібліотеки україністики, університету, журналу та інших зацікавлених українським життям читачів. Його адреса: вул. Херсонська, 5А, кв. 43, Луганськ, 91011 Ukraine.

В Центрі „Відродження" плянують організувати музей відомих краян і потребують для цього матеріялів про людей, біографічно пов'язаних з Луганщиною, зокрема про письменника Григорія Костюка, його двотомне видання спогадів „Зустрічі і прощання" тощо.

Надія Світлична,
Ірвінґтон, Н.Дж

В ім'я правди

У неділю, 22 лютого, в парафіяльний залі церкви Пресвятої Трійці, після Служби Божої, д-р Мирослав Драґан і Марія Підлуська збирали підписи у справі київської газети „Сільські вісті" і публікацій Василя Яременка. Вважаючи, що заборона і припинення „Сільських вістей" є цензурою, яка не відповідає моїм демократичним переконанням, я підписав, що протестую проти заборони і припинення „Сільських вістей", а рівночасно – проти друкування контроверсійних матеріялів В. Яременка.

Тим часом, як довідуюся, М. Драґан поширює вісті в пресі в Україні, долучуючи зіраксові відбитки підписів, і таким чином вводить людей в обману, нібито всі схвалюють дуже контроверсійні статті В. Яременка.

Заявляю, що я не тільки не схвалюю матеріялів В. Яременка, але, як дуже контроверсійні, засуджую.

Цей випадок мене переконав, що з М. Драґаном у різних справах треба бути дуже обережним.

Д-р Роман Барановський,
Кергонксон, Н. Й.

Поклін Україні від народного поета

З ім'ям Миколи Горішного поєднане його літературне визначення як народного поета. Цю почесть співець любови до Батьківщини повністю заслужив. Україна – в його постійних думках, молитвах і віршуваннях. Він пише простою, народною мовою для народу, боліє народною долею, радіє успіхам народу, торжествує з нагоди його національної незалежности. Віршую, як серце знає, – звіряється поет. Свою літературну музу Микола Горішний зводить до первинного призначення мистецького слова – піднесення душі над мілинною приземністю.

Нова збірка Миколи Горішного „Я вірив і вірю" – це найповніше видання його віршів. Появилась вона після попередніх його збірок „Юні сни", „Шляхом пісень", „На українській фармі", виданих на чужині.

Сім розділів збірки присвячені Батьківщині, природі, рідній матері, дітворі. Цілість об'єднує одна провідна тема – присвята Україні, уклін її сина. Цю тему виразив М. Горішний в усіх його збірках, як і в невиданій спадщині, що досягає либонь п'яти тисяч віршів. Неймовірний життєвий труд, але виправданий, бо без віршування було б М. Горішному годі жити. „Я брався за перо, щоб вилити те, що переповнювало мою душу", – пише М. Горішний у своїй автобіографії. Крім любови до батьківщини, віра – міцний рушій у його творчості:

Я вірив і вірю,
А віра – то сила!
На світі усе доконає.
Здолаєм неправду,
Поборемо лихо,
Наш прапор над світом засяє.

Микола Горішний повен любови до свого народу й віри у його світле майбутнє.

Роман В. Кухар,
Вікторія, Кензас

У 110-ту річницю УНСоюзу

Вітаєм, Союзе, вітаєм, наш Батьку!
Ми нині всі разом з тобою –
Працюєм на славу, на кращую долю
У злагоді, дружньо, з вірою святою.
Радій же за нас, Україно,
Америко, теж радій з нами,
Ти нас прийняла так гостинно
Добрячими завжди руками.
Отак почали ми життя на чужині –
Народний Союз заложили,
А нині, на радість собі й Україні,
З Союзом сто десять ми років прожили.

Микола Горішний,
Линдгорст, Н. Дж.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСоюзу ГРУДЕНЄЬ 2003 р.

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Активні члени 11/2003	5,899	12,218	2,645	20,762
Неактивні члени 11/2003	7,657	15,974	0	23,631
Всі члени 11/2003	13,556	28,192	2,645	44,393
Активне членство				
Приріст у 12/2003				
Нові члени	16	24	0	40
Нові УЛ	1	0	0	1
Прийняті наново	6	8	2	16
Разом	**23**	**32**	**2**	**57**
Убуток 12/2003				
Померли	0	30	0	30
Вибрали гроші	7	17	0	24
Відійшли з дозрілими вивін. грамотами	25	29	0	54
Виплатили вповні вкладки забезпечення	13	20	0	33
Відійшли на част. випл. забезпечення	0	0	0	0
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	10	40	0	50
Вигасло забезпечення (активні)	13	6	19	38
Кінчилось забезпечення	1	4	14	19
Разом	**69**	**146**	**33**	**248**
Всі активні члени 12/2003	5,853	12,104	2,614	20,571
Неактивне членство				
Приріст у 12/2003				
Виплачене забезпечення	13	20	0	33
Відійшли на частинно виплачене забезпечен.	0	0	0	0
Вигасло продовж. безплатне забезпечення	10	40	0	50
Разом	**23**	**60**	**0**	**83**
Убуток у 12/2003				
* Померли	0	40	0	40
* Вибрали готівку	6	14	0	20
Дозрілі вивін. гр. неповної виплати	4	5	0	9
Повернені в активні	6	8	0	14
Вигасло забезпечення (неактикгні)	1	9	0	10
Разом	**17**	**76**	**0**	**93**
Всі неактивні члени 12/2003	7,663	15,958	0	23,621
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ 12/2003	**13,516**	**28,062**	**2,614**	**44,192**

(* Виплачені і частинно виплачені грамоти)

Померла Ольга Літепло

(11 липня 1921 – 2 березня 2004)

Екзекутивний комітет Українського Народного Союзу з сумом повідомляє членів Головного уряду, членів 361-го Відділу УНСоюзу та все членство, що у вівторок, 2 березня 2004 року, померла св. п. Ольга Літепло, довголітній секре-тар 361-го Відділу УНСоюзу.Екзекутивний комітет та все членство УНСоюзу висловлюють своє найглибше співчуття її чоловікові Семенові, синам Мирославові з дружиною Маєю, Романові з дружиною Надею, Павлові з дружиною Емілією і їхнім родинам.Похоронні відправи відбулися у суботу, 6 березня 2004 року, в Українській католицькій церкві св. Юра у Ню-Йорку. Похована на українському католицькому цвинтарі св. Духа у Гамптонбургу, Н. Й.Пам'ять про Ольгу Літепло за її довголітню невтомну працю, посвяту і відданість для Українського Народного Союзу буде завжди з нами.

Вічна Їй пам'ять!

Св. п. Ольга Літепло

Відзначили 110-річчя Українського Народного Союзу

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – 22 лютого, у день заснування Українського Народного Союзу, працівники його Головної канцелярії і обох видань відзначили 110-річчя своєї організації і сфотографувалися на спогад про цей день.

Посол Михайло Резник: „Важкі дороги для України залишилися позаду"

Зустріч Посла України у США Михайла Резника з українською громадою в Чикаго 21 лютого дала нагоду нашому чикагському кореспондентові Анатолієві Гороховському взяти в дипломата інтерв'ю, яке пропонуємо увазі наших читачів.

– Пане Посол, я мав нагоду звертатится до всіх Ваших попередників, які представляли Україну у Сполучених Штатах Америки. І першим моїм запитанням у кожному випадку було: „Що вам вдалося зробити за перші сто днів праці на посаді Надзвичайного і Повноважного посла?". Сьогодні я прошу Вас відповісти на це саме запитання.

– Передусім передайте читачам „Свободи" мої сердечні побажання доброго здоров'я і успіхів в житті. Якщо не заперечуєте, я почну відповідати трохи здалека. В Америці я вже вдруге, перше моє дипломатичне відрядження до Вашінґтону відбулося в 1994 році. Впродовж трьох років я очолював торговельно-економічну місію України. Цього ж разу вже 75 днів виконую обов'язки Посла. І хоч до ста днів ще не дотягнув, але можу розповісти, що я встиг зробити за цей час.

Почав з того, що встановив ділові контакти з Радою державної безпеки США, Державним департаментом, побував у всіх міністерствах і відомствах США. Під час цих зустрічей йшлося про стан взаємин між двома країнами і про шляхи їх покращення.

Окрім того, кожної неділі я зустрічаюсь з українськими громадами Америки, керівниками громадських організацій. Успішні і приємні зустрічі відбулися в Ню-Йорку, Філядельфії, Балтиморі і, звичайно, у Вашінґтоні. А цього разу з великим інтересом знайомився з українською громадою Чикаго, яка є однією з найбільших в Америці. Цими зустрічами я переймаю дипломатичну естафету, започатковану моїм попередником Костянтином Грищенком, який нині є міністром закордонних справ України. Сприяє мені та щаслива обставина, що колектив Посольства складається зі справжніх професіоналів, людей з великим досвідом дипломатичної діяльности.

– Які враження залишилися у Вас від моменту, коли Ви вручали вірчі грамоти Президентові США Джорджеві Бушеві?

– Це відбулося ось як. На другий день перебування у Вашінґтоні мене прийняв Державний секретар США Колін Павел, якому я вручив копії вірчих грамот, а через півтори тижня відбулася моя зустріч з Президентом Джорджем Бушем. Під час розмови він підкреслив , що американський народ і уряд США з повагою ставляться до України, що наша країна сьогодні є важливим чинником у світовій архітектурі безпеки, що Україна і Америка є рівноцінними партнерами в боротьбі з тероризмом.

Під час вручення вірчих грамот разом зі мною були дружина Ірина, донька Інна зі своїм чоловіком Євгеном. Це була зворушлива зустріч, яка залишиться в моїй пам'яті на все життя.

Після завершення церемонії вручення вірчих грамот Президент запросив до Овальної кімнати всю мою родину, там вудбулася тепла зустріч. В розмові з керівником держави я сказав, що мав нагоду вчитися у Стенфордському університеті , а він в свою чергу нагадав, що був студентом Школи підприємництва Гарвадського університету.

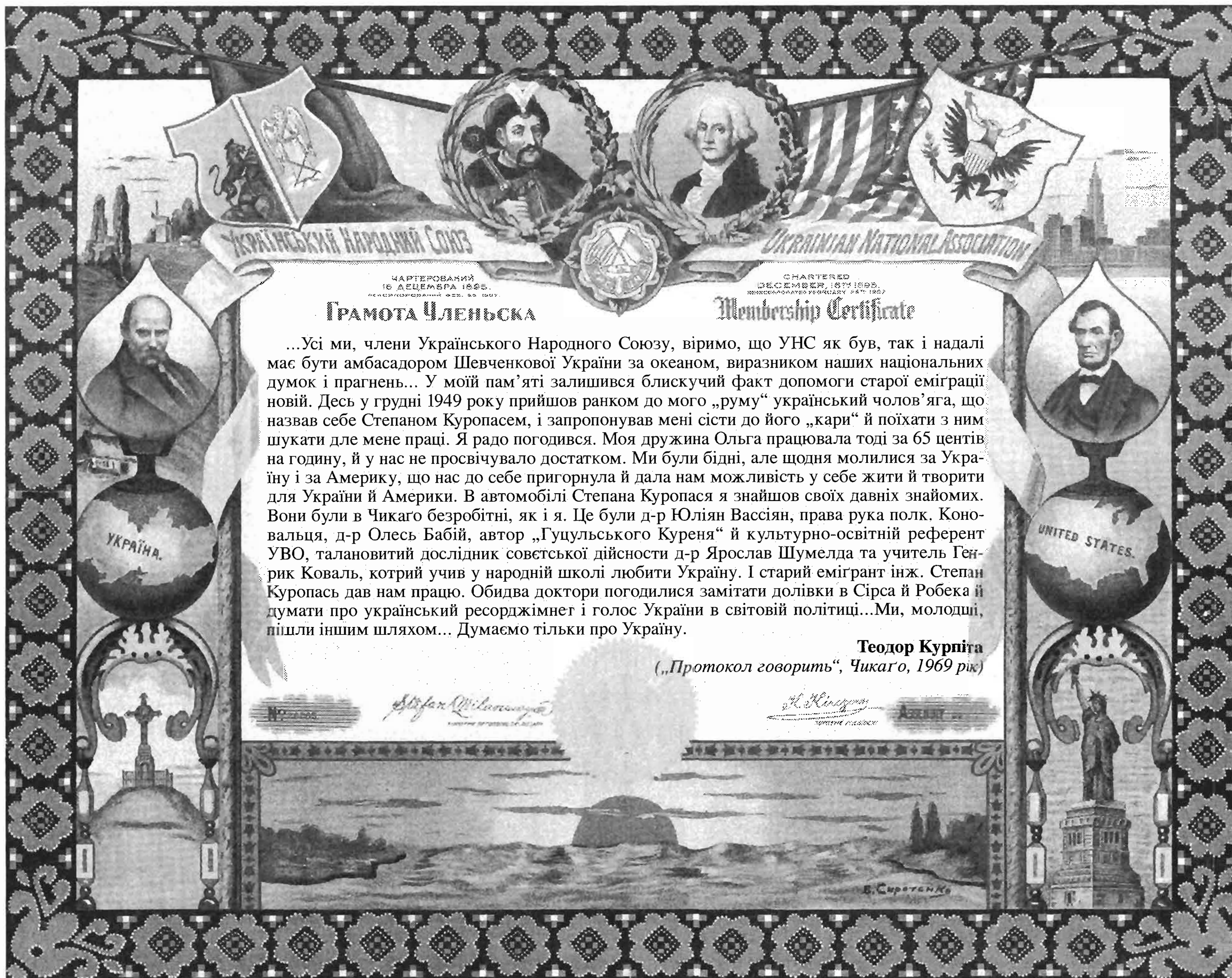
– Це ви вже не вперше вручали керівникові іншої держави вірчі грамоти?

– Так, не вперше. Це була вже четверта така урочиста церемонія. Я вручав вірчі грамоти главам держав Південної Кореї, Монголії, Китаю. І кожного разу відчував велику гордість, що представляю Україну.

– Оскільки в нашій україномовній пресі рідко можна прочитати про взаємини між Україною і Китаєм, я просив би Вас, як колишнього посла в КНР, коротко розповісти про стосунки між цими країнами.

– Справді, в пресі не знайдемо багато інформацій про стан українсько-китайських взаємин. Тим часом Китай є одним з найпливовіших партнерів України в азіятсько-тихоокеанському реґіоні. Стосунки України з Китаєм встановилися в середині 50-их років, коли наші інженери брали активну участь у створенні вирішальних галузей народного господарства цієї країни. Спеціялісти з України спорудили в Китаї підприємства з виготовлення трансформаторів, проєктували і допомогали прокладати сталеві маґістралі. Тому в цій країні ставляться до українців тепло, як до рідних братів. Сьогодні товарообіг між нашими країнами складає 2 мільярди долярів. Як відомо, Китай є одним з міжнародних ґарантів ядерної безпеки і недоторканости кордонів незалежної Української держави. Розвиваються гуманітарні, нау-кові і культурні контакти.

(Закінчення на стор. 20)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

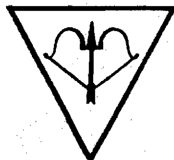
Студенти з України в університеті Ратґерс

НЮ БРОНСВІК, Н. Дж. – Від часу проголошення незалежности України, а навіть раніше, було розпочато багато проєктів співпраці університетів США і Канади з науковими установами України, щоб допомогти в розбудові української науки і освіти.

Згадаю тільки один проєкт Вищої педагогічної школи ("Graduate School of Education") університету Ратґерс в Ню Джерзі, спонзорований Міжнародною фундацією „Відродження" в Києві, яка є субсидією відомої Фундації Сороса.

Фонди на стажування студентів з України одержав університет Ратґерс в 1992 році через Фундацію „Відродження". Студенти одержують стипендії на один або два роки, щоб закінчити студії і одержати маґістерський диплом. Повні стипендії покривають кошти університетських студій, видатки на помешкання і харчування. Кошти, які передає фундація університетові, становлять приблизно 35 тис. долярів річно на кожного студента.

Перша група студентів з України прибула до Вищої педагогічної школи в 1993 році. Керівниками програми і дорадниками студентів були професори – продекан Іван Головінський і Давид Мушинський. Вища педагогічна школа університету Ратґерс надає маґістерські і докторські дипломи в ділянках освітньої психології, спеціяльної освіти, психометричних помірів інтелектуальних здібностей, освіту для дорослих, адміністрації вищої освіти. Протягом минулих одинадцяти років включно з 2003 роком, 15 студентів з України одержали маґістерські дипломи Вищої педагогічної школи. Студенти-українці походили з Національного університету ім. Тараса Шевченка, Черкаського університету, Білгородського ліцею, Кам'янець-Подільського педагогічного інституту, Тернопільського вищого педагогічного інституту, Чернівецького університету, Технічного університету „Поділля" в Хмельницькому, Інституту ім. Лисенка у Львові, університету ім. Івана Франка у Львові, Харківського Музичного університету, університету Кривого Рогу, Кіровоградської педагогічної академії.

Зліва: Йосиф Лисогір, директор міжнародного центру університету Ратґерс Брюс Нюмен, Джордж Сорос, професор Іван Головінський і три студенти з України.

В Ратґерському університеті 11 студентів одержали маґістерські дипломи в ділянці адміністрації вищої освіти, двоє – в ділянці освіти для дорослих, один – зі спеціяльної освіти (дефектології), одна студентка – з статистики. Повернувшись в Україну, випускники посіли відповідальні становища як викладачі в університетах, кілька продовжують студії для одержання докторатів в канадських і англійських університетах.

Від часу проголошення незалежности України, а навіть і раніше, студенти з України студіювали на Ратґерському університеті також в докторських програмах з математики, політології, слав'янських студій, жіночих студій. Згадані аспіранти були спонзоровані програмою Фулбрайта.

Програми міжнародних студій в чисельних університетах США і Канади створили можливості для вишколу молодих науковців і професіоналістів, котрі включилися в процес розбудови молодої української держави.

Іван Головінський

Колишній директор КІУСу М. Лупул отримав Орден Канади

ОТАВА. – 20 лютого Генерал-губернатор Канади Адрієн Кларксон запросила д-ра Манолія Лупула до Рідо-Гол (резиденція Генерал-губернатора) в Отаві, щоб на окремій церемонії вручити йому відзначення – Орден Канади.

Манолій Лупул був представлений до нагороди Ордена Канади 8 травня 2003 року. 5 серпня 2003 року Генерал-губернатор Канади А. Кларксон оприлюднила список кавалерів ордена, серед яких був і д-р М. Лупул. У згаданому списку вказується, що „Манолій Лупул працював для збереження та поглиблення української культури та мови серед канадської багатокультурної мозаїки".

Високошанований викладач, науковець, новатор на освітній ниві та адміністратор, д-р М. Лупул відіграв важливу ролю у розвитку багатокультурної політики в Канаді під час її формування, кульмінаційною точкою чого стало узаконення її з уведенням Параграфу 27 Канадської Хартії прав і свобод.

Народжений у Вілінґдоні, Альберта, д-р М. Лупул здобув освіту в Альбертському університеті (бакалавреат), у Мінесотському університеті (ступінь маґістра) та в Гарвардському університеті (докторат). Д-р М. Лупул працював на факультеті освіти Альбертського університету від 1958 року й аж до відходу на пенсію 1990 року.

Д-р М. Лупул – автор видання (The Roman Catholic Church and the North-West School Question) „Римо-католицька Церква і шкільне питання на північному-заході Канади". Це новаторське дослідження й сьогодні залишається фундаментальною працею на цю тему. Упродовж своєї визначної академічної кар'єри він також був редактором кількох книжок і надрукував багато статтей на різні теми, серед яких варто згадати питання освіти у Західній Канаді, стосунки Церкви і держави, освіта меншин, мовна і культурна політика, питання багатокультурности та історія українців у Канаді.

Манолій Лупул

Тоді ж д-р М. Лупул продемонстрував надзвичайні якості провідника та здібності організатора серед університетської громадськости. Саме завдячуючи його зусиллям, у 1960-их роках в Альбертському університеті були впроваджені курси з автохтонних досліджень.

Д-р М. Лупул був також засновником Канадського інституту українських студій (КІУС). Під його керівництвом в якості першого директора (1976 – 1986), КІУС постав, як міжнародно визнаний осередок українських досліджень. Одним з найбільших досягнень інституту, започаткованих під його керівництвом, було видання шеститомної „Encyclopedia of Ukraine" (Енциклопедії України). Блискучим внеском д-ра М. Лупула стало поширення та захист ідеї багатокультурности в Канаді.

КІУС

Нова сторінка в Інтернеті: навчання української мови і культури

ЕДМОНТОН. – Українознавчий консорціюм Інтернет-порталу (УКІП) на підставі проєкту „Українська мережа (УмРум)" представив 13 лютого у приміщенні „Edmon-ton City Hall"новий оригінальний веб-сайт: oomRoom.ca.

Сайт розроблений як англійською, так і українською мовою, і призначений для студентів україномовних програм навчання від дошкільного віку до 12 кляси. Цей проєкт є першим і унікальним у своєму роді.

Новий веб-сайт значно доповнить освіту для учнів україномовних програм в Канаді. Коли oomRoom.ca буде втілено в життя, студенти і викладачі будуть мати практичні навчальні матеріяли з української мови 24 години на добу, сім днів на тиждень, а також англомовні навчальні матеріяли з української тематики.

УКІП вітає будь-які коментарі та участь громади з метою сприяння майбутньому розвиткові oomRoom.ca. Можливості для підтримки існують у багатьох сферах, зокрема у фінансуванні, вдосконаленні навчальних ресурсів, визначенні стратегії і напрямів майбутнього розвитку. Якщо б ви хотіли підтримати цю ініціятиву, пишіть на електронну адресу: ukip@ualberta.ca.

Маруся Петришин,
президент УКІП

Лютневі події в житті громади

НОРТ ПОРТ, Фла. – 8 лютого у церкві Собору Входу в храм Пресвятої Богородиці, після Літургії, відбувся показ відеофільму „Слуга Божий – Митрополит Андрей Шептицький, який організував муж довір'я Мар'ян Бойсюк. Фільм за благословенням Владики Роберта Москаля в Пармі, у двох мовах – англійській і українській.

17 лютого парафія відзначала річницю народження Патріярха Йосифа Кардинала Сліпого. У цей день було відслужено Панахиду за упокій його душі. Після Панахиди у парафіяльній залі відбулася презентація фільму „Філядельфія вітає кардинала Сліпого". Коментарі, музичне оформлення та фільмування – парафіянина церкви Мирона Харини.

Проповідь виголосив о. Северин, який зазначив, що серед нечисельних нагод здобути патріярхальне завершення організаційної структури Української Католицької Церкви найбільшим і найсильнішим захисником цієї справи був Патріярх Йосиф.

Галина Ковалишин

Американці відвідають Україну

НЮ-ЙОРК. – Американський музей природознавства виготовив барвисту брошуру із запрошенням до мандрівки в Україну для ознайомлення з її культурою та археологією. Поїздка триватиме від 9–23 липня, – з відвідинами Києва, Львова, Олеська, Одеси, Ялти. Вартість подорожі для однієї особи – 6.950 дол. До цієї суми входять транспорт, проживання в готелях, різні поїздки, обговорення історичних та мистецьких пам'яток зі знавцями з цих ділянок.

У брошурі також є цікава стаття Аліції Стівенс, директора подорожей музею, яка, описуючи усі подробиці подорожі, запевняє, що відвідання України з її неперевершеною красою природи та багатством пам'яток буде захоплюючим. Заохоченню до подорожі сприяють кольорові світлини в брошурі з Києво-Печерською Лаврою на обкладинці.

О. К.

Брошура про Україну

Згубилася літера „К"

У дописі про доповідь у НТШ на тему мистецтва К. Малевича, вміщеному у ч. 9 „Свободи", „згубилася" у прізвищі доповідачки остання літера „к". Слід читати: М. Мудрак. Просимо вибачення у неї і читачів. **Редакція**

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

З подякою потверджує наступні вплати на потреби Пласту в Україні й інших краях, де організується Пласт.

Список ч. 26 за час від 1 серпня 2003 р. до 31 грудня 2003 р.

3,000 дол. Володимир Базарко.
1,600 Юрій Паращак.
по 1,000 Марта Перейма, Ярослава Рубель, Василь Сосяк, Юрій Трухлий.
300 Марія Феденко.
по 100 Борис Галаган, Зеновій і Володимира Ґіль, Олександер Кричик, Дамян і Елисавета Поритки (в імені Олеся Пясецького, за прислугу).
15 Василь Липовий.

Датки на покриття коштів Зборів КУПО

по 5,000 дол. Кредитівка „Самопоміч" Ню-Йорк, Пластова Фундація Ню-Йорк.
50 Ірена Гафткович.

Датки на розбудову Пласту на нових теренах „Фонд Начального Пластуна"
та деклярація тої самої суми впродовж 5 років

по 500 дол. Юрій Павлічко, Василь Сосяк.
100 Богдан Домбчевський.

Датки на розбудову Пласту на нових теренах „Фонд Начального Пластуна"

1,100 дол. Любомир Курилко.
1,000 Роман Комарницький.
Сап. 500 Комітет Фонду „Поміч Україні"при Суспільній Службі Українців Монтреалю.
250 Еміль Бей.
по 200 Ярослав Бігун, Орест і Леся Щурі.
Сап. 200 Галина Микитович.
по 100 Олекса Біланюк, Осип Гапій, Богдан Курилко, Богдан Лялька, Тарас Маглай, Евген Небеш, Володимир Шарко, Нестор Шуст.
по Сап. 100 Ярослав Кобилецький, Богдан і Олена Маціви, Софія Петрашко, Дмитро Плавюк, Зоя Роніш.
по 75 Ігор Воєвідка, Ігор Сидоряк.
по 50 Данило Захарчук, Омелян Лукасевич, Орест Огар, Юрій Попель, Юрій Ференцевич, Богдан Целевич, Мирослав Шарко, Евген Яросевич.
по Сап. 50 Надія Винницька, Марта Маєр, Василь і Стефанія Меренюки, Б. Микитюк, Богданна Мончак, Юрій Мончак, О. С. Надяк, Орест Павлів.
30 Андрій і Олена Улицькі.
по 25 Богдан Миколин, Ярослав Сидір, Орест Слупчинський, Юрій Яськів.
Сап. 20 Іван Хохляч.
15 Ігор Раковський.
10 Роман Ференцевич.

Датки на видавничий фонд *Пластового Шляху*

25 дол. Віра Кушнір-Винник.
5 Віра Гнатюк.

В пам'ять бл. п. Константина Беня

200 дол. Юрій Руденський.
150 Городище Вашінгтон Пластового Племени „Перші Стежі".
по 100 Ярослав Бігун, Роман і Катерина Гайди, Теодозій і Люба Крупи, Мая Лев, Ігор і Оля Масники, Любомир Романків, Ярослава Рубель, Роман і Мотря Слоневські, Іван і Уляна Сосі, Неоніля Сохан, Інга Шморгун.
по 50 Галина Біровець, Марія Борковська, Л. і І. Вербицькі, Тит і Софія Геврики, Зенко і Дарка Елиїви, Христя Зинюк, Ігор і Стефа Королі, Міляс і Звенислава Лебедовичі,Ричард і Марта Легецкіс, Степан і Галина Максимюки, Мотря Міляних, Христина Певна, Наталка Слюзар, Христя Соневицька, Юрій і Христя Ференцевичі, Зенон і Ірена Шепаровичі, Христина Шипилява.
по 30 Михайло і Оксана Комановські, Олена Чайковська.
по 25 Рута Галібей, Евген і Нізя Гілі, Зоріянна Клюфас, Богдан і Марта Ковчі, Петро і Оля Матули, Олександра Юзенів.
20 Марко і Дарія Якубовичі.

В пам'ять бл. п. сен. Лесі Бережницької

по Сап. 100 дол. Іван і Іроїда Винницькі, Остап і Тетяна Гавалешки, Олесь і Рома Грицаї, Богдан і Олена Маціви, Матвій і Христина Сохоцькі.
по Сап. 50 Надія Винницька, Адольф Гладилович, Мирон і Богданна Мончаки, Володимир і Ліда Хоменки, Ярослав і Олеся Чехути.
по Сап. 40 Алисон Доманська і Гарі Колрус, Ярослав і Марія Чолії.
Сап. 30 М. і С. Пилати, Адріян Хоменко.
Сап. 25 Роман Винницький.
по Сап. 20 Д. і Е. Вагнер, Неоніля Вайл, Олена Винницька, Мирон і Дарія Козаки, Стела Крушельницька, Володимир і Даниїла Куліші, Квітка Кушнір, Ірина Хоманчук.
по Сап. 10 Володимир і Ірина Боднарі, Микола Кольба, С. і А. Лисаки.

В пам'ять бл. п. пл. сен. Івана Галія

по 100 дол. Марія Галій, Марта Галій-Денисенко, Богдан і Христя Сеники, Орест і Адя Федаші.
по 50 дол. Іван і Наталка Головінські, Богдан Ковчак, Марія Леськів, Юрій і Христина Перфецькі, Світова Федерація Українських Жіночих Організацій.
по 30 Олег і Оленка Колодії, Марія Харина.
25 Марія Данилів.
20 Родина Антонів.
10 Анна Мостова.

В пам'ять бл. п. Анастасії Голубець

по 100 дол. Андрій і Леся Бігуни, Всеволод і Христина Гнатчуки, Богдан і Ілса Купчаки, Міляс і Дзвінослава Лебедовичі, Тарас і Наталія Махлаї, Нестор і Ніна Шусти, Український Громадський Осередок в Клівленді.
по 50 Володимир і Ліда Базарки, Олег і Неала Бендюки, Ілля і Дарія Войтини, Микола і Дзвінка Голіяни, Орест і Рената Городиські, Богдан і Христина Дубаси, Богдан і Марта Ковчі, Нестор і Люба Козбурі, Олена Кришталович, Богдан і Оксана Кузишини, Лев і Арета Кульчицькі, Френк і Віра Моллси, Евген і Ліда Небеші, Юрій і Авра Слюсарчуки, Юрій і Марія Тарасюки.
30 Анна Люба Мичковська.
по 25 Юрій і Оксана Годованці, Мирослава Гук, Наталія Іванів, Дарія Федорів, Ігор і Марія Федьківи.
20 Оксана Бережницька.

В пам'ять бл. п. пл. сен. Олі Колодій-Парубчак

100 дол. Богданна Титла.
по 50 Тереня Бень, Тит і Софія Геврики, Неоніля Сохан.
30 Стефан і Анна Леуші
по 25 Ярослав і Марія Ганкевичі, Ігор і Стефа Королі, Іван і Наталія Коропецькі, Микола і Оксана Коропецькі, Теодозій і Люба Крупи, Михайло і Люба Лапичак-Лесько, Ярослава Рубель, Ігор і Наталка Соневицькі, Ореста Фединяк, Плем'я „Перші Стежі".

В пам'ять св. п. пл. сен. Богдана Костюка
(на пресовий фонд *„Пластового Шляху"*)

50 дол. Ярослава Панчук

В пам'ять бл. п. д-ра Юрія Кушніра

200 дол. Віра Кушнір-Винник.

В пам'ять св. п. пл. сен. проф. Мирослава Лабуньки

500 дол. Володимир і Анна Раки.
по 100 Олекса і Лариса Біланюки, Мирон і Славомира Біласи, Марія Борковська, Борис і Звенислава Захарчуки, Роман і Анна Максимовичі, Петро Наконечний, Борис і Ніля Павлюки, Юрій Пазуняк, Богдан і Христина Турченюки, Петро Хома, Пластова Станиця Філядельфія.
по 50 Юрій Білик, Зенон Когут, Іван і Наталія Коропецькі, Микола і Оксана Коропецькі, Орест і Марта Лесюки, Марія Леськів, Віра Пак, Ігор і Любов Паки, Ярослав і Ярослава Панчуки, Роман і Катря Оранська Петики, Орест і Марія Шведи.
по 40 Всеволод Онишкевич, Богдан і Софія Пазуняки, Ігор Чижович.
по 30 Володимир і Софія Бандери, Іван Куземський.
по 25 Роман і Віра Андрейчики, Олександер і Іванна Білики, Данило і Ксеня Захарчуки, Микола і Ірина Зваричі, Марія і Микола Касіяни, Іван і Михайлина Лисейки, Юрій і Марія Тарасюки.
по 20 Роксоляна Гарасимович, Адріян і Галя Клоси, Евген Гудима.
по 10 Ігор Білинський, Григорій і Надя Петрики.

В пам'ять св. п. пл. сен. Ігоря Руденського

по 100 дол. Андрій і Леся Бігуни, Ярослав Бігун, Василь і Оксана Леви, Тарас і Наталія Маглаї, Дарія МкКей, Ярослав і Ляриса Музички, Богдан і Квітослава Пащини, Вадим і Володимира Прокопці, Теодора Турула, Христина Шепелява, Олександер і Дарія Якубовичі.
по 50 Володимир і Ліда Базарки, Тереня Бень, Ілля і Дарія Войтини, Адріян і Марта Галяревичі, Микола і Дзвінка Голіяни, Зенон і Мирослава Голубці, Лев і Галина Голубці, Наталка Іванів, Ярослава Кришталович, Ксеня Кузьмич, Ричард і Марта Легецкіс, Василь і Віра Ліщинецькі, Христина Луцик і Богдан Балко, Френк і Віра Моллси, Евген і Ліда Небеші, Орест і Марія Небеші, Юрій і Мирослава Оришкевичі, Юрій і Арета Полянські, Богдан і Мирослава Футеї, Тарас і Медж Шмагали, Нестор Шуст, Український Золотий Хрест.
по 30 Котя Маланчук, Стефанія Хома
по 25 Люба Боднар, Роман і Іванна Боднаруки, Ярослав і Марта Грушкевичі, Мирослава Гук, Володимира і Зірка Кавки, Роман і Люба Книші, Богдан і Марта Ковчі, Веслав і Ольга Кості, Олена і Ярослава Малюци, Ірина Левицька, Люба Мичковська, Роберт і Христина Муралі, Ярема і Христина Раковські, Андрій і Христина Фединські, Дарія Федорів.
по 20 Софія Волчук, Марія Гірняк, Ярослав Говикович, Роман Грабець, Олександер Клос, Михайло Ковалисько, Марта Савчак Кравс, Вірослав і Любомира Лобурі, Роман і Адріяна Мироновичі, Євген і Віра Палки, Олег і Ліса Пащини, Орися Савчак, Сузанна Талішевська, Петро і Зірка Шокалюки, Марко і Дарія Якубовичі.
по 15 Люба Мудра, Орест Стецяк, Люба Турчин.

В пам'ять бл. п. мгр. Романа Сенькова

50 дол. Юрій і Авра Слюсарчуки.

В пам'ять бл. п. Зірки Слюсарчук

по 200 дол. Любомир Романків, Юрій і Авра Слюсарчуки.

В пам'ять св. п. Начального Пластуна Юрія Старосольського,
його дружини Оксани і Брата Ігоря

100 дол. Евген і Анізія Гілі.

В пам'ять бл. п. Люби Шмігель

50 дол. Христина Гошовська.
20 Роман і Надя Трачі.

ПОТРЕБА ВСЕ ЩЕ ІСНУЄ!

Звертаємося до Пластунів та Приятелів Пласту складати пожертви на потреби дальшого розвитку Пласту в Україні. Ваш даток уможливить поширити пластову працю виховання молодих громадян України в традиціях національної свідомости та відданости своєму народові. Тим ми забезпечуємо майбутнє і незалежність Української Держави.

Просимо виставляти чеки на Plast Conference, Inc. та слати до:
Plast Conference, Inc.
c/o Dr. George Slusarczuk
67 Bayberry Drive, Monroe, NY 10950-5607
Тел.: 845-782-0977

Всі датки на „Пласт в Україні" можна відтягати від податку.

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

В пам'ять жертв Великого голоду 1932-33 років

Голод в селі Городецькому

В 1932 році ми жили в селі Городецькому, за п'ять кілометрів від Умані. На той час мені було дев'ять років. Ми не були селяни, не мали своєї хати і землі, а винаймали кімнату у старости місцевої церкви, в якій батько служив, будучи священиком УАПЦ під проводом Митрополита Василя Липківського. Парафія в Городецькому була останньою із тих, які батько українізував у той час.

Городецьке було мальовниче село, розміщене біля великого ставу та потопало в садках. В 1932 році, напередодні голоду, в Городецькому була чудова осінь: суха, сонячна, з різноманітними барвами листя – золотого і червоного. Але відчувався якийсь неспокій, в повітрі щось тяжіло. Вся земля, покрита листям, переливаючись на сонці подихом легкого вітру, видавалась як хвилі кривавої повіні.

Для переведення колективізації в Україну, з Москви та Ленінграду, було послано тисячі аґентів, які роз'їхались по всіх селах України. Вони гуртували біля себе ледарів, п'яниць та кримінальних елементів, які бачили в цьому наживу та можливість добитись до влади. Щоб присилувати селян вступати в колгоспи, почався терор та грабіж. Грабували все: худобу, зерно, муку, городину, фрукти, як також хатнє майно. Після таких погромів по хатах не лишалось ні крихти хліба, чи картоплини.

Селяни, зрозумівши, що їх чекає голод, почали ховати зерно та харчові продукти, закопуючи їх в землю або ховаючи в стріхах хат. Деякі селяни різали свиней та корів. Але все це виявилось марним. Все заховане було знайдене, а людей тяжко покарано.

Пригадую, як одного старшого віком селянина гнали вулицями села, з прив'язаною коров'ячою головою на шиї. Очі його були повні страху, вся одежа в крові. Ледве переступаючи ногами, він, втомлений, падав на землю, а його стьобали батогами і далі гнали з диким реготом, який роздирав душі тих, яких вигнали дивитись на це видовище.

За дві хати від нас жила родина з малими дітьми. Їм було наказано бути готовими на певний час, бо вони будуть переселені в іншу околицю. Батьки, повдягавши дітей в кращу одежу та приготувавши кожному по клунку, чекали в хаті. Коли приїхали по них, почався істеричний крик дітей, брудна лайка активістів, брязкіт побитих вікон та гуркіт всередині хати. Спочатку вивели батьків, зняли з них чоботи, свити і, тяжко побивши, віддали одяг двом активістам, які стерегли їх під час погрому оселі. З дітей також позніmали чобітки і свитки та, стоячи на порозі, викидали їх на землю, на очах їхніх батьків. Потім розбишаки поїхали далі. Увірвавшись ще в одну хату, де жили чоловік і жінка середнього віку, і єдиний син, десь 18–20 років, почали бити все у хаті. Через побиті вікна викидали посуд, глечики, подерті подушки, з яких летіло пір'я по всьому подвір'ї, а потім викидали ікони та оправлені в скло фотографії.

Коли господар став їм на перешкоді, його почали бити. Син кинувся боронити батька. Тоді синові зв'язали назад руки, прив'язали до рук тяжкого каменя, потім зв'язали ноги, потягли за кінець війровки і, коли він впав, поволокли та прив'язали до дерева. Батько качався по землі, а його били чоботами по обличчі. Син, дивлячись на те, ридав і кусав землю, рвався до батька.

Нас також не минули. Одного дня прийшла до хати ціла зграя, на чолі з комісаром. Поставили на коліна в одному кутку батька, а в другому – маму. Потім комісар підійшов до мами і вимочився на неї. Почався обшук. Позабирали кращу одежу, взуття, матерію, всі харчі, які були в хаті, муку, яку батько тримав на проскурки. Після того зняли зі стіни тканий килим, склали в нього всі пожитки і наказали батькові іти з ними та нести той клунок. Звертаючись до нас, при виході, один із активістів погрозив нам, кажучи: „А вам, песиголовці, ми голови познімаємо". Батька не було три дні. Увесь час тримали його в холодному погребі, по пояс у воді. Коли випустили, то наказали негайно покинути Городецьке. Батько не послухав і лишився на парафії.

Пізня осінь була захмарена, сумна, безмірно темні ночі викликали страх та обгортали смутком довкілля села. Десь вили собаки, на стріхах перегукувались сичі, часвід-часу озивалася сова. І від тих звуків ставало моторошно в душі. Коли, на раз, замовкало все: лунало іржання коней, гуркіт коліс, гавкання собак, постріли з рушниць та дикі вигуки п'яних активістів.

Посипалось скло в нашій кімнаті та заскавулів пес на подвір'ї. Це не перший раз стріляли нам у вікна. Щоб якось боронитись, ми спали на підлозі, а батько ставив шафку з книжками перед вікном.

Кажуть, що голодна смерть є найболючішою, особливо остання стадія вмирання, яка переноситься в страшних муках. Спочатку людина худне до такого стану, що ви бачите її як кістяк, обтягнутий поморщеною шкірою. Потім все тіло пухне, особливо живіт. Пізніше шкіра тріскає і відкриваються глибокі рани по цілому тілі. А після цього вже настає неминуча смерть. Голодні люди їли все, що попадало їм в руки: траву, солому, гнилу картоплю, собак, навіть були випадки канібалізму, але помимо того мерли, як мухи. Було страшно вийти на вулицю, покриту трупами людей.

Служба Божа видавалась якоюсь дивною, непотрібною. В церкві – ні однієї душі, лише батько у вівтарі, мама дякує, а я, як прислужник, з кадилом в руці, чекаю кінця того сумного, кволого співу.

Пухлими були мама, брат та сестра. Я з батьком були худі до крайності. Та, дякувати Богу, що незабаром почалося літо. Появилась городина, а згодом і перший хліб. Крім того, мама їздила два рази у Москву, де поміняла свої золоті сережки та обручальні перстені на харчі.

В той час, щоб викачати від людей останнє золото, уряд повідкривав по містах магазини, так звані „торґсіни", де за золото давались спеціяльні гроші, за які там же купувались харчові продукти. Селяни цього не могли робити, бо одяг їх різнився від людей міста, і їх стягали з потягів та забирали все, якщо комусь і вдалось щось купити чи обміняти.

Багато людей, з тих що пережили голод, повмирали в жнива, коли появився перший хліб. Від свіжого, ще теплого хліба, в них появлялись корчі в шлунку, пухнув живіт, людина непритомніла і наступала смерть.

Згодом Митрополит УАПЦ Іван Павловський прислав батькові листа, в якому просив його приїхати до Харкова і стати настоятелем катедрального собору. На той час Харків був столицею України. Батько негайно виїхав до Харкова, а з годом і ми переїхали до нього.

За цей час батько насушив сухарів і зробив маленький запас харчів. Але незабаром голод поширився і на Харківську область. Хліба було майже неможливо купити. В „торґсін" вже не мали що нести. Але й тут доля усміхнулась.

Несподівано приїхав брат батька – Василь, який привіз батькові золотого Георгієвського хреста. То була його нагорода за відвагу під час Першої світової війни. Брат мав чотири Георгієвські хрести й чотири медалі. Брат порадив батькові, щоб він різав цей хрест і по шматочку носив в „торґсін". Цілого хреста не можна було нести, бо то була нагорода царського уряду, за яку могли заслати на Сибір. Три інші хрести врятували родину батького брата від голоду.

Батько не промовив ні слова. По щоках його покотились сльози. Це були перші сльози, що я бачив на батьківському обличчі. Батько також був розстріляний в 1937 році.

В Харкові по вулицях лежали трупи мертвих селян. Вони йшли до міста з надією роздобути якусь поживу, але намарно. Міліція викидала їх із черг за хлібом, виганяла з міста. Лишалися ті, що повмирали. Пригадую, як одна жінка лежала на хіднику. Ще відкриті очі, уста легенько рухались, а друга жінка тримала біля уст її скибку хліба. Жінка не могла навіть відкрити рота і тут же померла. Інша жінка, мабуть, збиралась годувати свою дитину. Вона лежала мертва, а немовля ловило ручками й торкалось устами мертвих грудей.

Згодом була заведена карткова система на хліб, щоб таким чином, селяни не мали вже ніякої можливости його здобути. Ми дістали 900 грамів хліба на день, 300 грамів на кожну дитину. Наші батьки були по за законом держави і не мали права на якусь оборону чи опіку, тому їм хліба не давали.

Голод скінчився, але на селах залишився слід того лихоліття. Поруйновані хати, клуні, сараї. Не було худоби, коней, навіть собак. Це викликало сум і страх. Але, навіть в таких умовах, наші селяни не були позбавлені гумору і глузували над здобутками колективізації. Ось один із прикладів того гіркого гумору:

Батько в созі, мати в созі,
Діти плачуть на порозі.
Нема хліба, нема сала
Бо совєтська власть забрала.
Кряче качка за потоком
І кобила з одним оком.
Ні корови, ні свині,
Тільки Лєнін на стіні.
І показує рукою,
Куди їхать за мукою.

Соз – це були попередники колгоспів: товариства спільного обробітку землі.

Тарас Кохно
Норт Порт, Флорида

Преса про Голод в Україні

Пропонуємо читачам „Свободи" ознайомитися з матеріялами про Великий Голод 1932–33 рр., опублікованими у тогочасних львівських газетах, які зберігаються у фондах Наукової бібліотеки ім. В. Стефаника. Їх вибрав з архіву і надіслав науковий працівник бібліотеки Маркіян Нестайко. Правопис того часу збережено.

Преса доносить: в Україні брак хліба. В Харкові, Києві, Одесі та інших містах відбуваються щоденно голодові заворушення. Голодуючі нападають на склади й поїзди з харчами мимо сильної сторожі військ ҐПУ. Доведені до розпуки голодуючі кидаються на магазини та гинуть від куль чекістів. Місцями вдається голодним розззброїти сторожу. Були випадки, що надіслані на поміч військові відділи відмовлялися стріляти до голодних. За недодержання „хлібозаготовки" виселюють масово українських селян на Сибір. В послідних місяцях виселено з України до 20,000 селян, між ними також опозиційних комуністів-українців. Нещасні виселенці замерзають в неопалюваних вагонах. Карні експедиції відбирають від українських селян рештки збіжжя та карають за невиконання розпорядків червоної (від крови!) влади.

„Нова зоря", *2 лютого 1933 року*

В числі 2909 „Возрожденія", з 20.V, оповіщено лист з Кубані. З нього подаємо важніші місця: „Смертність в кожнім місті така, що хоронять не лише без домовини (нема дощок), а просто викопують велику яму, куди звозять опухлих від голоду та закопують. Се діється в місті. А по селах один жах! Там трупи лежать по хатах, доки сморід не зверне увагу людей. Нема хліба. В тих станицях, де є риба, люди сушать ости риб, мелять їх, мішають з водою, роблять „пляцки" і се заступає їм хліб... Ні котів ні псів на Кубані вже давно нема – їх всіх поїли... Зачали пропадати діти. Їх заманюють під тою або іншою покришкою, то просять занести яке-небудь письмо. Тоді дітей ріжуть, роблять з них котлєти і продають. Топлений смалець продають голодним. Викрили вже кілька таких організацій. В колодязі найшли кости з людськими пальцями. В пивницях познаходили посолене людське мясо. В школах заповіли дітям, щоби самі не ходили, тільки з родичами".

„Нова зоря", *1 червня 1933 р.*

Російський часопис у Кишиневі „Експрес" повідомляє, що в Одесі вибухли поважні заворушення, спричинені голодом і недостачею довозу харчів. Сотки мешканців Одеси порозбивали державні харчеві склади й розхопили всі запаси. Наочний свідок Ґріґор'єв, який втік з Одеси до Кишинева, оповідає, що відділи Червоної армії стріляли до народу, вбиваючи багато осіб. Під час вуличних боїв часть війська перейшла на сторону юрби і разом пішла за місто, де станула повстанчим табором. Однак червоне військо зліквідувало цей обоз артилерійським вогнем.

„Діло", *7 січня 1934 р.*

Особливе Свято героїнь

НЮ-ЙОРК. – 15 лютого в домі Державницького Фронту відбулося Свято героїнь, що його влаштували дві провідні жіночі організації. Його започатковано врочистою відправою з Панахидою у церкві св. Юра.

Свято відкрила голова Окружної управи СУА Надія Савчук, вітаючи шановних гостей – Стефанію Антонюк-Фамуляк з України – учасницю Кінґірської трагедії і довголітнього в'язня комуно-московських тюрем, та Любу Сілецьку, голову Головної управи ОЖ ОЧСУ в Філядельфії – організації, яка є спонзором приїзду Стефанії Антонюк-Фамуляк та її зустрічі з громадянством в Ню-Йорку, Філядельфії, Дітройті, Гартфорді, Бафало і Асторії.

Н. Савчук попросила до слова Анну Ґелетей, культурно-освітню референтку відділу ОЖ ОЧСУ ім. Уляни Целевич-Стецюк в Ню-Йорку, яка в короткій доповіді привітала шановних гостей, згадуючи імена деяких героїнь. Опісля Н. Савчук попросила до слова Стефанію Фамуляк. Гостя цікаво і щиро розповіла про свою молодість в Радехові. Згадала, який великий вплив на формування її молодечого характеру мала дружина адвоката д-ра Ярослава Селезінки, що згинув як в'язень в Архангельську, громадська і кооперативна діячка та патріотка, голова Округи СУ Неоніля Селезінка. Обдарована гарним голосом, Стефа співала в хорах, виступала в шкільних театральних виставах і тепер зворушила до сліз присутніх на залі, продеклямувавши вірш Т. Шевченка „Лічу в неволі дні і ночі...", який навчила її улюблена Неоніля Селезінка.

Після закінчення школи Стефа працювала на пошті, користуючись апаратом „Морзе", де мала можливість передавати деякі інформації своїм друзям. Через зраду одного з них була запроторена в тюрму, а її родину вивезли в Сибір. Допити, важкі побої, понівечене обличчя, видерте волосся, тюрма в Челябінську. Важка праця при вимощуванні доріг камінням, розвантажування вагонів з вугіллям у страшну, холодну сибірську погоду, в мокрих одягах, напівголодна. В 1949 році політв'язнів перевезено в Казахстан, у селище Кінґір. Важка виснажлива праця, що вимагала надлюдських зусиль, постійне недоїдання встелили околицю людськими кістками, а виживали тільки найвитриваліші. Проти політв'язнів, які не вийшли на працю, кинули танки. Під їхніми гусеницями загинуло понад 500 осіб, переважно жінок. Стефанія врятувалася чудом. Коли її перевезли в Сибір, вона сподівалася зустріти там рідню, однак на той час усі вже загинули. Після 48 років поневірянь, завдяки Вячеславові Чорноволові, вдалося їй повернутися до хати, знищеної, зруйнованої, але рідної.

Після зворушливої доповіді Стефи присутні підходили до неї, вітаючи її зі сльозами в очах. На жаль, прикро було дізнатися, як мало цікавиться колишніми в'язнями влада у вільній Україні.

Коротку мистецьку програму вечора підготовив 127-ий Відділ Союзу Українок, якого головою та організатором численних мистецьких програм для української громади досі була Оксана Лиховид. Програму, дуже вдало пристосовану до трагічної розповіді Стефанії, провела Світлана Махно, а її донечка Христинка Махно, учениця союзянки Галі Ремезової, виконала на скрипці своє сольо.

Крім теперішньої голови 127-го Відділу М. Польної і Н. Хоменко, участь в програмі (спів) брали також солістка фолкльорного ансамблю „Дивоцвіт" з Києва Клавдія Канінська та дві членки Марійської дружини – Наталя Гречко і Ірина Гандера, як також група молодих дівчат.

З подякою для гості з України Стефанії Антонюк-Фамуляк за зворушливу доповідь і всім виконавцям програми та присутніх на імпрезі виступили голова ОЖ ОЧСУ Нюйоркського відділу ім. Уляни Целевич-Стацюк Людмила Костик і Надія Савчук від СУА.

Ольга Гаєцька

Чарівний світ Миколи Лисенка

ЕДМОНТОН, Канада. – 6 лютого в Домі української молоді, заходами Українського музичного товариства Альберти (УМТА) та Фундації Тисячоліття України (ФТУ), відбулася презентація унікальної англомовної книжки „Світ Миколи Лисенка. Етнічна ідентичність, музика і політика в Україні XIX і раннього XX століття". Програмою вечора керувала голова УМТА Люба Бойко-Бел. Вона попросила до слова співавтора книжки, д-ра філософії, музиколога Тараса Філенка, котрий живе тепер в Пітсбурґу, США, і прилетів до Едмонтону, щоб особисто розповісти, як створювалася ця книжка.

Казали давні римляни: „Книжки мають свою долю". Згідно з д-ром Т. Філенком, „ця книжка писалася з думкою, що вона ніколи не буде видана" (дістала сім неґативних рецензій). Він згадав, як зі своєю матір'ю, лисенкознавцем д-ром Тамарою Булат, „зі секретних сховищ, по ночах, робили копії" і збирали всякі матеріяли, фотографії та інформації і як, накінець, після спроби видавати її в Мадярщині, вона примандрувала до Канади (де одержала дві нагороди) і де за її публікацію взялася ФТУ, „друзі з Едмонтону", на чолі з Богданом Конвейом і Лілією Волянською, „без яких книжка була б не вийшла". Далі д-р Т. Філенко окреслив, ким був Микола Лисенко для українського народу: в громадському житті, мові, фолкльорі, пісні, опері, шкільництві, політиці. Це були часи Емського указу, коли за Лисенком наглядала поліція. „Лисенко підняв український фолкльор і клясику до світового рівня, став основоположником української музичної етнології..., поклав на музику 76 поезій самого Шевченка", – підкреслив Т. Філенко.

Відтак з коротким словом виступив президент ФТУ Богдан Конвей, подякувавши членам УМТА і ФТУ, яка з ініціятиви св. п. Володимира Колесника, під патронатом СКВУ, була заснована в жовтні 1983 року, щоб гідно відзначити 1000-ліття Хрещення України. ФТУ керувала з Торонто найбільшим „проєктом" – записом 35 духовних концертів Дмитра Бортнянського (голова – Люба Зараска, екз. директор – Юрій Каліщук, тепер Архиєпископ Юрій). Бюджет – 600,000 дол. Останніх 15 років ФТУ діє з Едмонтону – видала „Шедеври української клясичної музики: Артем Ведель, 1767–1808" та ін.

У музичній частині вечора Лілея Волянська, під фортепіяновий супровід д-ра Т. Філенка, заспівала три романси: „Вечір" („Садок вишневий"), „Смутної провесни" і „Не дивися на місяць весною", д-р Т. Філенко заграв „Рапсодію" („Шумку-думку") і „Елегію" Лисенка, а Едмонтонський хор „Дніпро", під дириґентурою Марії Дитиняк і Славки Загарії, в супроводі Ірини Тарнавської на фортепіяні, заспівав „Боже великий, єдиний", „А вже весна" і „Туман хвилями лягає" (з опери „Утоплена").

Цю великого формату книжку-альбом естетично, на доброму папері, видала ФТУ в 2001 році в Києві під еґідою УВАН у США, при фінансовій допомозі „Лицарів Колюмба" українського обряду, Відділів ч. 2248 ім. Владики Дмитра Ґрещука і ч. 10519 ім. о. Ганаса. Вона присвячена пам'яті сина Миколи Лисенка, музиколога Остапа Лисенка. Книжка має 434 сторінки, дуже багато архівної вартости фотографій, найповніший список наукових та композиторських творів Лисенка. Редактор – Лілея Волянська, комп'ютерний укладач – Карен Марон, обгортка – Павла Філенка, мовний редактор – Божена Ґосцільо, мистецьке оформлення – Сергія Буркута. Передмову написав Акін Іґоба, професор музики в університеті Пітсбурґу.

Мені ця книжка дуже сподобалася, особливо напис Миколи Лисенка на одній з його фотографій: „З цілим світом братаймося, катам в руки не даймося". Досі я любив Лисенка переважно за його маєстатичну музику до церковного гимну „Боже великий, єдиний", за оперу „Запорожець за Дунаєм" і пісню „Коли розлучаються двоє", але ця книжка-альбом своїм значенням дорівнює англомовній „Історії України–Руси" Михайла Грушевського і може служити нашим музичним пашпортом в англомовному світі. А як почесний голова ФТУ (по смерті сенатора Павла Юзика), я радію, що ФТУ діє далі, за що належиться їй велике признання.

Петро Саварин

Американське подружжя допомогло Центрові лікування церебрального паралічу у Львові

Протягом останніх шести місяців Тетяна (зліва) та Пол (другий справа) Тердал допомагали Центрові лікування церебрального паралічу удосконалювати його організаційну структуру.

Пол Тердал і його дружина Тетяна провели останніх шість місяців у Львові, де використовували свої менеджерські навики для допомоги місцевим недержавним організаціям, серед яких є й Центр лікування дитячого церебрального паралічу та інших неврологічних розладів „Джерело". В червні 2003 року П. Тердал, уродженець Портленду, Орегон, та Т. Тердал, уродженка Тернополя, вирішили, що вони „справді хочуть щось зробити для України". А у вересні вони вже були у Львові.

Обоє вони вперше зустрілися в 1998 році, навчаючись в аспірантурі Єйльського університету, в серпні 1999 року одружилися і переїхали до Сан-Франциска, де працювали в компанії, яка надавала консультації з менеджменту високотехнологічним комерційним компаніям.

На весні 2003 року, коли вже визріло рішення їхати до України, П. Тердал звільнився з праці, аби мати можливість взятися за вивчення української мови в Українській літній школі при Гарвардському університеті. Там він зустрів студентів з Українського Католицького університету (УКУ) у Львові і сказав їм, що шукає „якогось цікавого заняття в Україні". Студенти зв'язали його з віце-ректором УКУ Джефрі Вилсом, котрий саме в цей час допомагав організовувати при університеті новий Інститут управління неприбутковими організаціями. Професор Дж. Вилс запропонував їм викладати і допомагати в проєктуванні навчальної програми в інституті, а також надавати послуги місцевим недержавним організаціям. Професор Вилс також скерував їх в Центр лікування дітей з церебральним паралічем „Джерело."

Цей Центр був започаткований в 1993 році, коли Львівська міська адміністрація надала приміщення колишнього дитсадка групі батьків, чиї діти страждали від церебрального паралічу. В той час діяло дві групи для двадцяти дітей дошкільного віку. Зараз „Джерело" має 90 працівників, що допомагають 200 дітям з церебральним паралічем та іншими вадами розвитку.

Перші кілька тижнів в „Джерелі" Тердали провели в довірливих розмовах з людьми, щоб зрозуміти проблеми, якими мали займатися. Першою їхньою рекомендацією було створити відділ розвитку для збору коштів. „Тепер Центр має великі успіхи в зборі коштів,– розповідає П. Тердал,– там працюють глибоко порядні, надійні люди". Завдяки особистим зв'язкам подружжя Тердалів „Джерело" має добрі стосунки з Канадою і Голяндією, але покищо немає пожертв із Сполучених Штатів.

Тердали також висунули ідею брати з батьків певну плату за послуги „Джерела". „До цього часу, – пояснив П. Тердал,– все було безкоштовно. Організації-конкуренти беруть велику плату, але не є такими якісними. В них просто успішніший маркетінґ. Людей в Україні приваблюють високі ціни. Деякі люди не цікавилися „Джерелом" через те, що воно було безкоштовне – вони не вірили, що це може бути організація з якісним обслуговуванням".

В Тердалів також були рекомендації щодо організаційної структури „Джерела". „Ми провели певний час з директором Мирославом Николаєвим і намагалися навчити його вивільняти свій час, – каже подружжя. – Він часто займався дрібними деталями, наприклад, безконечними технічними проблемами, що стосувалися мікроавтобусів, котрі доставляють дітей до Центру. А тим часом чекали розв'язання набагато важливі питання",– пояснили Тердали.

„Участь в нашій діяльності подружжя Тердалів була значною подією,– згадує М. Ніколаєв. – Це відкрило мені очі на певні питання. Вони дивилися на нашу працю з боку і точно її аналізували Вони попросили батьків заповнити анкети з такими запитаннями: „Чи задоволені Ви діяльністю „Джерела"? Чи порекомендували б „Джерело" іншим? Що Вас найбільше турбує? Чи готові Ви бодай трохи платити за послуги Центру?". Тепер наша організація росте, ми думаємо над новими програмами. Я ділю нашу історію на „дотердалівський" і „післятердалівський" періоди". Подружжя знову повернулося в рідне місто Пола Тердала, Портленд, залишивши після себе багато користи і добру пам'ять.

Пожертвування для центру „Джерело" та прохання щодо докладнішої інформації про Центр можна надсилати до: Ukrainian Catholic Education Foundation, 2247 W. Chicago Avenue, Chicago, Illinois 60622, Children of Chornobyl Canadian Fund, 2218-A Bloor Street West, 2nd floor, Suite 200, Toronto, Ontario, Canada M6S 1M8

Матвій Матушак

Щоб таких трагедій ніколи більше не було

БАФАЛО, Н. Й. – Хоч ми цю інформацію подаємо зі запізненням, все ж без неї картина вшанування пам'яті жертв Великого голоду в Україні українськими громадянами у США була б неповна, адже йдеться про такий важливий осередок українства, як Бафало. Отже, 23 листопада заходом Організаційного комітету, утвореного під патронатом УККА і очоленого мгр. Іваном Рішком, в українській православній церкві Святої Трійці отці Микола Слокотович, Мар'ян Процик з української католицької церкви св. Миколая, Андрій Касіян з української католицької церкви св. Діви Неустанної Помочі соборно відслужили Молебень і Панахиду за спокій душ мільйонів закатованих голодом українців.

Після Служби Божої в прицерковній залі діяла виставка плякатів про Великий голод, влаштована київським Товариством „Меморіял".

Мистецьку програму виконав хор „Мрія" під диригентурою Наталки Бабицької, декляматорка Леся Савків і музиканти брати Іван та Григорій Доценки.

З головною доповіддю виступила почесна голова СФУЖО Оксана Соколик. Щоб не переказувати глибокого змісту, пропоную характерні уривки з цієї доповіді.

Василь Пристайко,
Бафало

У книзі свідків Олекси Воропая, яку ще у 80-их роках видав Гарвардський університет з передмовою проф. М. Мейса, молодий тоді хлопець зі села Горбів, коло Чернігова розказує (стр. 18): „... Член Партії Скиба увійшов до нашої хати. Побачив святі ікони, зірвав і з цілої сили кинув у двері. Вимагав харчових продуктів, яких ми вже не мали. Тому, що не мали, мусіли покинути хату, саме як зима наступала. А де ж я подінуся з дітьми в зиму? – запиталася мати. Іди і втопи їх – відповів партієць"...

Як ми візьмемо до уваги роки, згадані авторами, то насильна колективізація, розкуркулювання, плян до двору – підготування винищення голодом, почалися ще з 1929 року, голод тривав до 1934 року. Роки 1932–33 – це, як Юрій Клен каже, „Прокляті роки, коли тисячі людей вмирало по хатах, в полях, на дорогах до міста, та на вулицях міст України". Демографи устійнили, що українські селяни в кульмінаційний час голоду вмирали пересічно по 25,000 денно, себто понад тисячу на годину – що є приблизно 17 людей на хвилину... Скільки дітей загинуло передчасно... Скільки Україна могла мати мистців, поетів, письменників, науковців, дослідників, композиторів...

У своїх споминах Вінстон Черчіль згадує зустріч зі Сталіном. Як він запитався Сталіна, які втрати принесла колективізація і її наслідки, Сталін показав всіх десять пальців на своїх руках.

То ж сьогодні і ми повинні нарешті мати одне, хоч і приблизне, число жертв голодомору. Не хитатися поміж двома та десятьма мільйонами. Два мільйони подала наша діяспорна енциклопедія. Така неточність збуджує тільки більше недовір'я до нас. Уряд України мусить нарешті створити комісію, яка б устійнила одне число жертв.

В цей час, як в Україні не сміла навіть словом згадати про Голодомор, діяспора відзначала кожну річницю, головно круглі десятиліття, робила все можливе, щоб повідомити світ про геноцид нашого народу. Боліла недолею сестер та братів. Влаштовувала жалобні концерти, Панахиди, ставила пам'ятники жертвам голоду, пам'ятала, пригадувала.

19 червня канадський сенат одноголосно прийняв постанову, щоб Уряд Канади визнав український Голодомор – 1932–33 років як геноцид. Постанова, яку подала сенаторка Райнел Андрейчук, містить заклик визнати український Голодомор-геноцид та засудити будь які спроби заперечення його. Вона пропонує внести правдиві факти про український Голодомор до канадських історичних документів і в майбутні навчальні підручники.

... Рік 70-ої річниці кінчається. Але не сміє закінчитися наша пам'ять про ті страшні події. Наше приречення „Ніколи не забуду" зобов'язує нас і далі проводити інформативні акції та доводити до відома світу трагедію України. Вимагати, щоб у історії і шкільних підручниках України і цілого світу був і наш український геноцид. Вимагати на державному рівні створити „Нюрнберг 2", на якому засудити комуністичну партію, вождів Кремля та всіх винуватців трагедії України – Великого голоду 1932–33 років. Про це мусить знати цілий світ та наші нащадки. Україна мусить стати сильною та могутньою державою, щоб подібних трагедій в ній вже ніколи більше не було.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 21 БЕРЕЗНЯ 2004 р.

Пассейк, Н. Дж. Річні загальні збори 42 Відд. УНС Т-ва ім. Т. Шевченка відбудуться о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave. На зборах буде звіт уступаючої Управи, Контрольної комісії і вибір нової Управи на 2004 р. Просимо членів взяти участь.

За Управу:
В. Марущак, голова
Варвара Тижбір, рекордовий секретар
Ю. Котляр, фінансовий секретар

УКРАЇНА І СВІТ

Увічнено пам'ять вояків УНР з 1919 року

КОСТОПІЛЬ, Рівненської обл. – 22 лютого на фасаді будинку залізничної станції золотом засвітилася меморіяльна дошка, що увічнила визначну подію - визволення містечка від московсько-більшовицької навали козаками Української Народної Республіки в лютому 1919 року. Пам'ятну дошку воякам армії УНР, які загинули під час визволення Костополя, було споруджено коштом обласної організації Української Народної Партії. Її освятив Митрополит Рівненський та Острозький Української Православної Церкви Київського патріярхату Даниїл. В урочистостях взяли участь народні депутати України Василь Червоній та Юрій Ширко. Про Костопільсько-Сарненську операцію армії УНР під командуванням молодого і талановитого Олександра Грекова українцям стає відомо лише тепер.

В лютому 1919 уряд та військо України, після жорстоких боїв під тиском переважаючих сил більшовиків, змушені були залишити Київ. Тимчасовою столицею держави стало Рівне, куди разом з урядом прибув голова Директорії та Головний отаман Симон Петлюра. Місто стало також осідком штабу Північної групи українських військ, якою командував 44-річний генерал-хорунжий Олександер Греков. Починаючи з 17 лютого, її частини розпочали запеклі бої з більшовиками в районі Олександрії, які завершилися визволенням містечка та залізничної станції.

Розвиваючи успішний наступ на північ Рівненщини, 20-21 лютого підрозділи УНР вийшли до Костополя і 24 лютого поновили наступ по всьому фронті. У бою за Костопіль було взято в полон 2125 більшовиків та здобуто 21 вагон зброї та різної амуніції, 30 гармат, 70 кулеметів, 64 вагони продовольства, фуражу, коней і навіть один червоний бронепотяг.

Олег Тумановський

Відкриття меморіяльної дошки у Костополі

Вперше на календарі - автопортрети Т. Шевченка

ЧЕРКАСИ. – 9 березня в музеї „Кобзаря“ відбулась презентація календаря, в якому вперше у книговидавництві України зібрані 13 автопортретів Т. Шевченка і подано пояснення з історії створення кожного з них. Календар опрацювали і видали Науковий центр шевченкознавства Черкаського національного університету і видавництво „Брама“. Водночас було представлено громадськості путівник – перший за 15 років існування музею. Адреса музею „Кобзаря“: вул. Байди Вишневецького, 37, Черкаси 18000 Ukraine.

Андрій Лубенський

Як допомогти Україні проголосувати

Мадлен К. Олбрайт,
„The New York Times“,
8 березня 2004 р.

Демократія в Україні стоїть перед критичним випробуванням – по мірі того, як країна готується до президентських виборів в жовтні. Президентська кампанія, побудована на залякуванні, а іноді й насильстві, вже почалася, а Вашінгтон зберігає сумне мовчання щодо майбутнього цього важливого партнера Америки.

За декілька днів до мого приїзду в Київ в минулому місяці для участи в конференції, присвяченій майбутньому України в Европі, українську службу Радіо „Свобода“, яка фінансується Сполученими Штатами, позбавили однієї з головних можливостей виходу в український етер.

Пізніше було закрито невелику радіостанцію – після того, як вона почала ретранслювати програми „Свободи“. А на минулому тижні директор ще однієї радіостанції, яка розглядала можливість ретранслювання радіопрограм української служби, загинув в автомобільній катастрофі, за підозрілих обставин.

Інші електронні засоби масової інформації практично повністю контролюються урядом, а майбутнє єдиного незалежного телевізійного каналу вельми сумнівне. Подібне до того, що Податкова адміністрація займається тільки підприємцями, які підтримують опозиційних кандидатів.

Неурядові організації, особливо ті, які займаються просвітою виборців і мобілізаційних груп, перебувають під постійним тиском.

Тим часом прихильники Президента Леоніда Кучми намагаються проштовхнути конституційні зміни, які розширюють повноваження парляменту (який вони будуть контролювати принаймні до 2006 року) за рахунок інституту президентства, який вони, ймовірно, втратять, якщо жовтневі вибори будуть чесними.

Таким чином, навіть коли Л. Кучма перестане бути президентом – а він сказав, що не має наміру переобиратися – його адміністрація продовжуватиме керувати країною.

Конституційні зміни, які обговорюються, могли б бути якось виправдані за інших обставин, але законодавчий орган, Верховна Рада, має невисоку репутацію, оскільки його прокучмівська більшість виникла за сумнівних обставин після жорстких і нечесних виборів в 2002 році.

Така Рада не повинна прагнути розширити свої повноваження саме перед президентськими виборами, які дадуть українцям шанс висловити свою думку про те, куди ведуть країну її керівники.

Шлях, який обере Україна, є надзвичайно важливим для Сполучених Штатів.

Україна була важливим партнером США відтоді, як вона отримала незалежність в 1991 році. Вона відмовилася від ядерної зброї, успадкованої від Радянського Союзу, підтримала миротворчі зусилля проти етнічних зіткнень в Косово, припинила надання допомоги ядерній програмі Ірану, закрила чорнобильський ядерний реактор, прислала майже 1,600 військовослужбовців до Іраку і ще сотні миротворців – в рамках операцій ООН в Ліберії, Косово та інших гарячих точках.

У травні, коли Европейський союз поповниться десятьма новими членами, Україна з її майже 50-мільйонним населенням виявиться на його східньому кордоні. Її роля у взаєминах з ісламським екстремізмом на півдні, авторитарним режимом в Білорусії, і з Росією, керівники якої ностальгують за Радянським Союзом, стане ще вагомішою.

Сполучені Штати не зацікавлені в перемозі якогось конкретного кандидата в Україні, але наші ставки в цій грі високі. На жаль, в той час, як наші посли красномовно і безкомпромісно висловлюються про події в Україні, заяви адміністрації США переважно залишалися конфіденційними і відстороненими.

Міністер оборони США Дональд Рамсфелд був єдиною вищою посадовою особою, яка відвідала Україну останнім часом, і він приїжджав, щоб дістати підтримку для війни в Іраку.

Президент Л. Кучма ясно дав мені зрозуміти під час нашої останньої майже двогодинної зустрічі минулого місяця, що адміністрація Дж. Буша, на його думку, мало задумується над тим, що відбувається в Україні, засновуючи свою думку тільки на тому, що говорять в Росії.

Політична опозиція підозрює, що внесок України в антиіракську коаліцію забезпечив Україні амнестію з боку Сполучених Штатів. Це не так, зрозуміло, але ентузіязму опозиціонерам це не додає.

Так що ж повинні робити Сполучені Штати, щоб підтримати демократію в Україні?

Для початку – висловитися начистоту. Президент Дж. Буш і посадові особи його кабінету повинні наполягти на вільних і чесних виборах, і вони повинні це зробити якнайшвидше. Брудні технології можуть вирішити результат цих виборів задовго до голосування.

Вищі посадові особи повинні відвідати Україну, будуть ще й інші можливості, коли лідери великої вісімки, Евросоюзу і НАТО зустрінуться в червні цього року. Просування демократії на Близькому Сході вже включене в порядок денний адміністрації Дж. Буша. Збереження демократії в Україні також повинно бути одним з пріоритетів.

По-друге, треба збільшити підтримку незалежних засобів масової інформації і громадянського суспільства. Це вимагатиме значних фінансових надходжень, також з боку демократичних сусідів України, які можуть підтримати незалежні медія і фінансувати організації для мобілізування виборців і кампанії спостереження.

Третє – треба приєднатися до наших европейських партнерів в пошуках альтернативних сценаріїв

(Закінчення на стор. 20)

Поважна розмова на тему - „Україна в Европі та світі"

20-21 лютого у Києві відбувалася Міжнародна конференція „Україна в Европі та світі". Серед її учасників була добре відома в українській громаді США особистість – юрист Марта Фаріон, голова Комітету міст побратимів Чикаго-Київ. Нижче знайомимо наших читачів з її думками і враженнями з приводу доцільности, змісту і значення цієї конференції. Оскільки преса в Україні навіть через три тижні після конференції докладно не висвітлила цієї події, вміщуємо також матеріял Андрія Міськова, таким чином відтворюючи ширшу картину конференції – від конкретики до узагальнень.

Марта Фаріон

На тринадцятому році державної незалежности та напередодні чергових президентських виборів в Україні, 17 авторитетних европейських політичних діячів та економістів і троє видатних американських політиків (колишній Держсекретар США Мадлен Олбрайт, колишній посол США в Україні Віліям Мілер та нинішній посол США в Україні Джон Гербст) взяли участь у конференції, завданням якої було обговорити майбутні взаємини України з її европейськими сусідами та демократичними силами світу.

М. Олбрайт: „Українці повинні продовжити працю, започатковану дисидентами і тими тисячами невидимих людей, котрі боролись за демократичні права, і на цьому фундаменті будувати майбутнє".

Вперше за всі роки незалежности українські опозиційні політичні сили взяли участь у подібному форумі, щоб знайти способи розв'язання гострих суспільних проблем і здійснити це шляхом діялогу та дискусій, а не конфронтації, що, на жаль, вже стала традиційним засобом.

Конференція відбулася за спільної ініціятиви та фінансової підтримки европейських та американських суспільно-політичних дослідницьких інститутів та неурядових установ, зокрема Фонду Аденауера (Німеччина), Німецького Фонду Маршала (США), Центру міжнародних взаємин (Польща), Евро-Атлантичного інституту (Україна), Києво-Могилянської академії (Україна) та інших організацій з Франції, Чеської Республіки та Румунії. Цю конференцію можна вважати ще одною спробою щодо хоч і невпевненого, але послідовного руху України в напрямку европейської інтеґрації.

Виступи всіх учасників конференції поєднувала тема майбутніх президентських виборів, під час яких народ України має визначитися щодо свого майбутнього – чи сідати на потяг, котрий їде на Схід, чи на той, котрий їде на Захід, іншими словами – чи рухатися вперед зі світом, чи вертатися назад в минуле.

У своїй вітальній промові М. Олбрайт задала тон майбутній відвертій дискусії, відзначивши: „Демократія – не подарунок. Демократія будується невтомною працею мільйонів людей, і кожна особа має взяти на себе відповідальність за обрання розумних лідерів, з повагою до законів, і за вільні та справедливі вибори. Самі громадяни України мають зробити вибір та зобов'язати себе до демократичних принципів. Українці повинні продовжити працю, започатковану дисидентами і тими тисячами невидимих людей, котрі боролись за демократичні права, і на цьому фундаменті будувати майбутнє. Вони не мають права дозволити, щоб у них відібрали свободу," – застерегла промовець.

Конференція чітко, без прикрас і дипломатичної двозначности змалювала українському урядові сьогоднішній стан справ у державі. Вів засідання Борис Тарасюк, колишній міністер закордонних справ, а тепер керівник Евро-Атлантичного інституту. В'ячеслав Брюховецький, президент Національного університету „Києво-Могилянська академія", у своїй промові відзначив: „Чому після 13 років незалежности України ми маємо більше проблем, ніж на початку? Нове покоління напише історію цього часу, і воно змушене буде написати про брутальний наш світ".

Андерс Аслунд, професор і економічний радник українського уряду, сказав під час свого виступу: „Україна – репресивна держава. Головним питанням виборів є корупція". Народний депутат Іван Плющ, колишній голова Верховної Ради, заявив: „Ми всі знаємо, що вже призначені люди на посади майбутніх міністрів. Це все укладено ще до виборів, і ми знаємо, хто є режисером цієї вистави". Анатолій Гриценко, керівник київського Центру економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова сказав: „Вибори за часів Горбачова були чистіші, ніж стали опісля. Свободи слова було тоді також більше". Багато учасників конференції висловилися щодо теперішнього наступу влади на вільну пресу. Том Дайн, керівник Радіо „Свобода", розповідав про свій недавній прикрий досвід: „Кучма наступив на Радіо „Свобода" та на інші засоби масової інформації. Він нас фізично усунув, але це не тільки наша проблема, це загальна проблема для мас-медіа. Будь-який незалежний голос в Україні перебуває під тиском, але ми будемо боротися за етер. Ми шукаємо нових партнерів".

І все ж таки головним з обговорюваних під час конференції питань було те, які позитивні та активні дії має здійснити Україна з метою інтеґрації в співтовариство демократичних держав. Поради щодо цього висловлювалися у виступах вільно і відкрито. Зазначалося, що актуальною залишається необхідність політичного діялогу. Президент Польщі Олександер Кваснєвський підкреслив у своєму зверненні до учасників конференції: „Діялог може мати свою цінність тільки тоді, коли всі сторони беруть участь, і засоби масової інформації не є закриті. Не досить тільки слухати, ще важливіше – чути". Віктор Ющенко, колишній прем'єр-міністер України, провідник парляментського бльоку „Наша Україна", відзначив: „Ця конференція, можливо, стане першим кроком до того, щоб політична еліта збиралася для спільної розмови на рідній землі, а не десь за кордоном. Політичний діялог є першою цеглиною в побудові демократичної системи в нашій державі".

Анатолій Гриценко додав: „За ситуацію, що склалася в Україні, ми всі винні. Винний уряд, винна опозиція, і народ винний. Відповідальність за демократичний процес несе кожний з нас." Олександер Вондра з Чеської Республіки висловив таку думку: „Питання не про те, що світ може зробити для України, питання стоїть про те, що Україна може зробити для самої себе." В'ячеслав Брюховецький вважає, що важливу ролю в Україні буде відігравати нове покоління, при цьому він зацитував афоризм Ернеста Гемінґвея: „Людина не створена для поразки; людина може бути знищена, але не може бути переможена". В. Брюховецький закликав плекати інтелектуальний розвиток молодого покоління, яке покликане повести Україну до кращого майбутнього.

Паралельно на конференції обговорювалося питання про те, як Европа сприяє Україні на її шляху до демократії. Павол Демес зі Словаччини, який представляє Трансатлантичний Центр Східньої та Центральної Европи, сказав: „Европа повинна відкрити кордони. На европейських кордонах не повинна бути залізна завіса". Народний депутат Генадій Удовенко, колишній міністер закордонних справ України, сказав: „Ми не подолали Берлінський мур. Є мур. Українців не допускають в Европу. Европейський Союз створив новий мур. Европа повинна відкрити кордони для українців".

Віліям Мілер, колишній посол США в Україні, зазначив: „Коли наші країни (Україна і США) часто обмінювалися візитами президентів, міністрів та інших членів уряду, взаємини між державами були успішнішими. Тепер обміни між нашими державами дуже обмежені. Ми, на Заході, не зробили всього того, що належиться, для співробітництва в повному розумінні." Андерс Аслунд додав: „Засоби масової інформації мусять більше уваги приділяти Україні. В Києві немає представника світових засобів медії та інформації, і треба, щоб це змінилося".

Одним з результатів конференції стала візита европейських представників, у тому числі М. Олб-

(Закінчення на стор. 19)

Посол США в Україні Джон Гербст (зліва) і Віктор Ющенко

Зліва: Марта Фаріон, Юлія Тимошенко, Іван Плющ

Поважна...

(Закінчення зі стор. 18)

райт, до Києво-Могилянської академії, під час якої вони взяли участь у відкритій дискусії зі студентами. М. Олбрайт сказала, що вона протягом кількох років спостерігала за діяльністю НУКМА, і тепер її „цікавить, що відбувається в Україні з тими, хто прагне демократії. Демократія це не подія, а процес. У Сполучених Штатах теж є певні проблеми, але ми маємо систему взаємозалежності та взаємних обмежень законодавчої, судової та виконавчої влади. На жаль, цього не можна сказати про Україну. У ваших руках – її майбутнє, і саме ви можете допомогти їй увійти до демократичної спільноти. Питання вступу в ЕС не належить до простих. Існують певні вимоги та вагомі наслідки. Тому важливо, щоб молодь України мала змогу вільно висловлювати свої думки щодо подій у рідній країні. Треба бути впевненими, що вибори цього року будуть відкритими".

Конференція була добре організована і професійно проведена, хоч тільки перед самим відкриттям конференції стало відомо, що в ній візьмуть участь члени уряду - прем'єр-міністер Віктор Янукович, міністер юстиції Олександер Лавринович і міністер закордонних справ Костянтин Грищенко. Саме прем'єр В. Янукович задав тон полеміці, висловивши таке застереження: „...Ми зібралися для кращого взаєморозуміння, а не тільки для того, щоб критикувати і очорнювати все, що було зроблено". Він поскаржився на те, що політичне суперництво в Україні „набрало збочених форм, що має на меті паралізувати діяльність уряду". Все ж він визнав: „Ми зібралися, щоб знайти найкращі шляхи трансформації суспільства. Що нас об'єднує? Що у нас спільного? Переживання за долю України, біль за втрачені можливості, усвідомлення, що від цього виборчого року залежить розвиток демократії в Україні. Вийде Україна на шлях европейської демократії чи повернеться до тоталітаризму?". В. Янукович завершив свій виступ, цитуючи „великого реформатора і демократа Наполеона Бонапарта, який свого часу сказав, що 'необхідно бути просто сильним' ". Це викликало сміх в залі і коментарі: мовляв, прем'єр мусить замінити свого асистента з підготування промов. Оскільки відразу після виступу В. Янукович залишив залю конференції, це дало змогу В. Ющенкові розпочати свою промову з висловлювання: „Якщо вже ми зробили традицією цитувати колишніх французьких реформаторів, я процитую Шарля Де Голля, який сказав: „Я ненавиджу опозицію, але опозиція теж Франція'. Таким чином, ми теж є опозиція, і ми теж – Україна".

Мабуть, іронією слід вважати те, що відкрита дискусія щодо серйозних проблем, котрі стоять перед Україною, відбулася за ініціятиви та участи неукраїнців, чий інтерес до майбутнього України змусив її політичних лідерів вперше зібратися разом, хоча б на короткий час, за круглим столом. Можливо, цим буде започатковано традицію дискусій і компромісу для управління державою на базі консенсусу в політиці.

Мадлен Олбрайт, колишній Державний секретар США

Вектори майбутньої співпраці

Андрій Міськів

Цей рік дуже плідний на вибори. В Україні, США, Росії відбудуться президентські вибори, в Канаді – парляментські, 1 травня прийме нових членів і розширить свої кордони Евросоюз. Україна виявиться сусідом ЕС. Що належить зробити, щоб це сусідство пішло їй на користь? Обговоренню цього актуального питання якраз і була присвячена київська конференція „Україна в Европі і світі".

Виступи на конференції дали підстави очікувати, що у випадку перемоги опозиційних сил під час президентських виборів Україна почне активно здійснювати ті зміни в економічному та політичному житті, які дозволять подолати найголовніші бар'єри між нею та Европою. Хоч „розширена Европа" ще не має докладно з'ясованої концепції ЕС щодо сусідів, сама співпраця з Евросоюзом та НАТО досить ясно визначає коло завдань, які стоять перед Україною. Передусім до них належить: дотримання демократичних принципів, зокрема запевнення прозорих і чесних виборів; захист людських прав і свобод; здорова екологічна політика, дотримання споживчих стандартів, узгоджених з нормативами ЕС; рішуча боротьба з організованою злочинністю та корупцією.

Конференція в якійсь мірі допомогла зрозуміти, як окремі країни Европейського союзу ставляться до України і до її орієнтації на Европу. Наприклад, якщо Україна стане членом ЕС, то Франція побоюватиметься конкуренції українських фермерів та експортерів металу. Німеччину хвилюють культурні відмінності. В цілому Европу непокоїть „багатовекторність" зовнішньої політики України, зокрема той факт, що одна частина українського політикуму тяжіє до тісної співпраці з Росією, а друга частина – до Заходу.

Наступною проблемою, розв'язання якої мало залежить від України, є створення чіткої перспективи для країн, які прагнуть вступити до Европейського союзу. Досі Европа вважала Україну периферійною країною, котра споживає значні обсяги зовнішньої допомоги та вимагає гарантій безпеки. Европейці схильні розглядати сучасну ситуацію в Україні з точки зору Москви, тому й їхня політика щодо України випливає з політики стосовно Росії. Коли ж ЕС наблизиться до кордонів України, ставлення до неї мусить змінитися. Україна стане ключовою транзитною країною для економічних взаємин між Европою та Азією. Европа змушена буде запропонувати їй чітку економічну політику, зокрема погодитися відкрити ринки ЕС для українського експорту, посприяти створенню нових робочих місць тощо.

З виступів на конференції випливає, що важливою проблемою залишається східній сусід України. Росія має свої стратегічні інтереси на території України. Україна для неї – важливий ресурсний центр, втрата якого може негативно вплинути на дальший розвиток Росії. Водночас, оскільки Україна є одним із найважливіших шляхів на Захід, Росія мала б бути зацікавленою у стабілізації України як ключового транзитного коридору до Европи.

Конференція загалом ствердила, що Україна має великий потенціял, який буде реалізовано лише в тому випадку, якщо вона зможе успішно здійснити політичну реформу в інтересах демократії і народовладдя.

Павол Демес, колишній міністер закордонних справ Словаччини

Зліва, в першому ряді – Юлія Тимошенко, справа – Мадлен Олбрайт, в другому ряді зліва – Вячеслав Брюховецький, справа –Віктор Ющенко. В колі студентів „Могилянки"

Олександер Вондра, колишній міністер закордонних справ Чехії

Посол...

(Закінчення зі стор. 9)

Сьо-годні у вищих навчальних закладах України навчається сім з половиною тисяч китайських студентів. А ті, що закінчили навчання, займають високі посади в Китаї. Вони охоче відвідують наше Посольство у Пекіні, щиро кажуть, що Україна для них – друга батьківщина.

– Чи є там українці?

– В 20-их роках минулого століття в Китаї мешкало понад 20 тисяч українців. Переважна більшість їх була зосереджена в Харбіні і Талузяні. В той час навіть виходили українські газети, було також україномовне радіо. В наш час до Китаю з України приїжджають інженерно-технічні працівники, студенти, науковці. Посольство підтримує з ними тісні контакти.

– Чи ви вивчали китайську мову, яка вважається однією з найскладніших у світі?

– Самозрозуміло. Будь-який дипломат, який приїздить в нову країну, повинен вивчити її мову. Наприклад, працюючи в Сеулі, я вивчив корейську мову, вільно на ній розмовляю. Так само сталося і у Китаї. Я можу легко спілкуватися з китайцями і це сприяє в практичній діяльності.

– А тепер – тяжке запитання. Які, на Вашу думку, причини спонукали уряд США до зменшення фінансової допомоги Україні?

– Знайомлячись з україномовною пресою Америки, я зустрічаюсь з неправильним тлумаченням цього питання. Пишуть, нібито Америка вдвічі зменшила фінансову допомогу Україні. Це не відповідає дійсності. Україна продовжує отримувати суттєву допомогу з боку американського уряду. Незначне скорочення відбудеться тому, що американський уряд тепер має інші пріоритети у зв'язку з Іраком і великими видатками на війну проти терористів. Ми сподіваємося, що в цьому році Америка надасть Україні більшу допомогу, скажімо, з приводу чорнобильської проблеми.

– Деякі американські засоби масової інформації зменшення фінансової допомоги Україні з боку США пояснюють тим, нібито Україна веде нелеґальну торгівлю атомною зброєю. Як Ви прокоментуєте подібні повідомлення?

– Я рішуче відкидаю будь-які звинувачення на адресу нашої держави в порушенні міжнародних правил торігівлі. Це не об'єктивні повідомлення, а зумисні інсинуації. Ще в 1996 році з тери-торії нашої країни вивезли останню боєголовку, Украї-на добро-вільно відмовилася від третього за величиною ядерного арсеналу у світі.

– Міжнародна правозахисна організація „Репортери без кордонів" критикує владу України за утиски свободи слова в державі. Що ви можете сказати з цього приводу?

– Що б я не сказав, обов'язково знайдуться опоненти. Сьогодні, в час Інтернету, коли неможливо втаїти жодної інформації, Україна також не живе за глухою стіною. Порівняймо, як було зі свободою слова у 70-ті роки і як є тепер. „В якій ще країні, - зауважив Президент Кучма, - протягом року висловлюється 4000 зауважень на адресу глави держави?". Чи це не є показником вільної преси? Хіба це не можливість вільно висловлювати свої думки? Звичайно, ще є недоліки і на них не треба закривати очі. Преса в Україні потребує допомоги з боку держави.

Що стосується „Сільських вістей", то цю газету суд закрив за розпалювання міжнаціональної ворожнечі.

– На закінчення нашої бесіди для читачів „Свободи" буде цікаво довідатися про Ваше життя, навчання і попередню працю.

– Я народився в 1950 році, батько був військовослужбовцем, вся моя рідня походить з України. В Києві закінчив з відзнакою середню школу ч. 20, потім – економічний факультет Київського університету і академію народного господарства. Курс ринкового підприємництва пройшов у Стенфордському університеті в США, де вперше пізнав принципи ринкової економіки. Від рядового інженера в ділянці торгівлі виріс до заступника міністра, вдостоєний звання Заслуженого економіста України. Коли Україна стала незалежною державою, мене запросили на дипломатичну працю. Був послом України в Південній Кореї, Китаї, Монголії. Я одружений, моя дружина Ірина за фахом економіст, маю заміжню доньку Інну і двох внучат.

– Від себе і всіх читачів „Свободи" дякую Вам за розмову і бажаю великих успіхів в справі зміцнення взаємин між Україною і Сполученими Штатами Америки.

Як допомогти ...

(Закінчення зі стор. 17)

для України. Вільні і справедливі вибори, чим би вони не закінчилися, повинні привести до торговельних і візових поступок з боку Європейського союзу і до конкретного пляну отримання членства в ЕС, зростання військової співпраці з НАТО і підтримки членства у Світовій організації торгівлі.

Ці заходи, як і перспектива стійкішої демократії, сприяли б збільшенню необхідних чужоземних інвестицій в Україну. Президент Л. Кучма повинен зрозуміти, що мусить залишити після себе незалежну і демократичну Україну, глибоко інтеґровану в Европу і трансатлантичні структури.

Якщо ж вибори будуть нечесними, керівництво України повинно знати, що вступ в західні інститути сповільниться, і що їх власні банківські рахунки і привілейовані візи для них – не ґарантовані. Як і у випадку, коли партія Л. Кучми стане перекроювати Конституцію на свою користь.

Збереження і розширення кордонів свободи у всьому світі вимагає постійної пильності. Ця пильність і ті, хто стверджують, що вірять в свободу як універсальне право всіх людей, сьогодні складають іспит в Україні.

(Використаний переклад з веб-сайту www.pravda.com.ua)

ЗУАДК – для Різдва в Україні

Різдвяні програми ЗУАДКу в Україні стають традицією. Подарунки отримують діти, чиє життя не проходить в нормальних умовах. Це сироти, діти з різними фізичними вадами (глухонімі, з послабленим зором, з тяжкими формами туберкульози, серцево-судинними захворюваннями, з затримкою фізичного і інтелектуального розвитку та іншими хворобами).

Хворі діти-сироти утримуються в спеціяльних школах-інтернатах і дуже радіють подарункам у вигляді солодощів і цікавих дитячих книжечок. Черевички, курточка, светрик – найкращий подарунок для дітей-сиріт в професійно-технічних училищах. Дітям-сиротам, котрі живуть з опікунами (бабусями, старшими братами чи сестрами, родичами) різноманітні подарунки вручались через церкву. Велика подяка всім українцям Америки за увагу і чуйність. Своїми пожертвами через ЗУАДК вони приносять в осиротілі дитячі душі радість і надію.

Ось що пишуть в своїх подяках директори шкіл-інтернатів:

„Колектив та учні Боярської спеціяльної школи-інтернату для слабозорих дітей щиро дякують вам за подарунки до свята Миколая. Дітям ласощі дуже сподобалися. Великий уклін за допомогу, хай Бог помагає вам у такій добрій та благодійній справі. Дуже просимо допомогти дітям взуттям і одягом для сиріт та дітей з малозабезпечених сімей. Вітаємо Вас з Різдвом Христовим! Бажаємо щастя, здоров'я, успіхів вашим родинам! Христос Рождається! Славімо Його! З вдячністю і повагою до вас – директор школи З. І. Маріогло, м. Боярка, Київська обл. (Чорнобильська зона)

„Дорогі брати і сестри в далекій Америці! Щиро дякую вам за передані нам подарунки до свят. Ці подарунки будуть роздані стареньким і дітям з проханням молитись за вас. Нехай Всемилостивий Господь благословить вас у Новому році". о. Іван Лещик, Українська автокефальна православна церква св. Пантелеймона.

„Високоповажні добродії з далекої Америки! Від імені педагогічного колективу та учнів Мар'янівської ЗОШ щиро дякуємо за подарунки для дітей-сиріт та малозабезпечених. Нашу школу збудував в 1954 р. славетний співак українського народу, наш земляк, виходець з нашого села Іван Козловський. Будемо завжди раді вам в нашому селі. Хай Різдво і Новий рік принесуть Вам щастя! З повагою – директор школи. Київська обл. с. Мар'янівка (Чорнобильська зона), загальна освітня школа.

Різдвяна програма ЗУАДКу в Україні – різноманітна. Одним з її пунктів є розділ „Пізнай свій рідний край". Він дає можливість дітям зі східних областей України ознайомитись з прекрасними народними звичаями святкування Різдва Христового в смерекових краях західньої частини України. Цього року там святкували Різдво школярі м. Луганська. 30 дітей радо були прийняті в родини села Бортники Івано-Франківської области.

Великим святом була для обділених долею дітей поїздка в столицю України на головну ялинку. Гостями новорічного свята в Києві були діти-сироти і діти з малозабезпечених та багатодітних родин з сіл Гостів, Бортники, Ясівка, Івано-Франківської области. Під час канікул проїзд для всіх школярів жалізною дорогою був безкоштовним. Платити потрібно було тільки за постіль, за каву або чай (за бажанням) і за проїзд вчителів, котрі супроводжували школярів. Все було для них вперше – поїзд, метро, підземні переходи, велич і шум столиці.

Найкраще про враження юних галичан і про їх вдячність жертводавцям говорять їхні листи. Ось деякі з них: *„Я, Бундзяк Олена, жителька села Ясівка, є круглою сиротою. Дякую за те, що ви надали мені змогу побувати в м. Києві, яке я побачила вперше. Мені дуже сподобалось це місто... У столиці я одержала дуже цікаві подарунки. Я дякую комітету ЗУАДК за те, що мені була надана змога побувати в Києві. З повагою – Олена".*

Змістовним і глибоким є враження від святкування Різдва в Карпатському краї школярів з Луганщини. Наприклад, Юлія Надіїна пише: *„Нещодавно побувала на заході України, в Івано-Франківській області в селі Бортники. Цю подорож нам організував Українсько-Американський Допомоговий Комітет через його філію в Києві. Я дуже рада, що в моєму житті була така подорож, бо саме під час неї побачила справжню українську культуру. Ми живемо на сході Україні. Наш реґіон утратив усі ті традиції, за допомогою яких існує наша нація. Українська культура, традиції та звичаї – це наше багатство. Раніше я тільки чула про українські традиції та звичаї, а на заході України я їх побачила та відчула. Мені дуже прикро, що наш реґіон не зберіг таких традицій. Мене вразило те, що люди на заході України дуже релігійні, в нашому реґіоні взагалі мало церков і мало людей їх відвідують. У місті Тлумачі діють великі церкви. Усі мешканці села відвідують їх кожного тижня. Незвичайним було святкування Різдва. Ті традиції та звичаї, котрі я побачила, я хочу відродити в своїй родині...".*

Ось уривочок з листа Юлії Дудник: „...Ми були в захваті від чарівної природи Прикарпаття, щиросердечности та гостинности бортничан. Ця подорож допомогла мені побачити справжню українську культуру. Ооабливо мене вразило відвідування місцевих церков, і той дух щирої віри, який ми побачили як у дорослих, так і в малюків. А як шанобливо ставляться місцеві мешканці до минулого своєї батьківщини! Біля доріг багато могил січових стрільців і усі ці могили доглянуті. Я дізналась багато нового, цікавого про святкування Різдва, навчилась нових колядок, які заспіваю своїм рідним. Ми побачили зразок чемного ставлення до рідних, до своєї сім'ї, взірець вихованости й того, що значить – бути українцем. Велике спасибі!".

Антон Ковальов пише: *„... Жаль, що схід України втратив усі традиції, які були в нашому краї. Мені дуже сподобалась справжня українська культура. Я побачив там приклад справжньої України. Дякую Українсько-Американському Допомоговому Комітетові".*

Різдвяні катання луганських дітей в селі Борниках на Прикарпатті

Після приїзду школярів додому надійшли подяки від батьків, від керівництва школи, керівників груп з Луганська. Від імені батьків написала подяку мама Романа Савенка – Валентина Савенко: *„Я вдячна ЗУАДКу за організацію подорожі наших дітей на захід України. Діти в захваті від подорожі в Карпати, колядок, концертів, конкурсів, відвідування церков, музею, катання на санях, водограю на річці Прут в Яремчі, канатної дороги у Ворохті".*

Шановні жертводавці! Прийміть найщирішу подяку за ваше співчуття, добре серце і глибокий розум. Хай ваша життєва нива щедро засіється добром, радістю, благополуччям і щастям.

Віра Принько,
представник ЗУАДКу в Києві

Фундація ім. Т. Шевченка України
Всеукраїнський Благодійний Фонд
Україна, 290053, Львів, вул. В. Великого, 50
Тел.: (0322) 64-95-55, 64-84-67
Факс: 64-84-72

Taras Shevchenko Foundation of Ukraine
All-Ukrainian Charitable Fund
Ukraine, 290053, Lviv, V. Velykoho, 50
Tel.: (0322) 64-95-55, 64-84-67
Fax: 64-84-72

Збудуймо пам'ятник Тарасові Шевченкові в місті Ялті, у Криму

Місто Ялта у Криму від часу Другої світової війни стало місцем зустрічей для державних мужів світу, зокрема Америки та Європи, а останньо також і України, для нарад, переговорів та укладення важливих міждержавних угод.

Чудове місто, розташоване на березі Чорного моря, із великими будівлями і санаторіями, переповнене пам'ятниками російським поетам і діячам культури та скульптурами "білої", а донедавна червоної російської імперії, але немає у ньому пам'ятника Тарасові Шевченкові – геніальному українському поетові і Національному Пророкові нашого народу.

Уряд України ще й досі не зумів заповнити цю прогалину і збудувати в цьому місті величавий пам'ятник Кобзареві України, щоб він своїм маєстатом будив у своїх і чужих пошану до Української держави на цьому півострові.

Фундація імени Тараса Шевченка України, долучаючися до настанов указу Президента України Л. Кучми від 7 квітня 2003 року, яким він проголосив 2004-й **Ювілейним Роком** Тараса Шевченка з приводу 190-ліття від дня його народження, вирішила побудувати в Ялті, у Криму величавий пам'ятник **Кобзареві України**, подібно як це зробила минулого 2003 року в сусідному місті у Криму – Севастополі.

Урочисте відкриття цього пам'ятника плануємо під час святкувань річниці проголошення Державної Незалежности України.

Звертаємося оцим проханням до всіх, хто розуміє необхідність побудови цього пам'ятника в Ялті, допомогти нам щедрими пожертвами. Пожертви просимо присилати на таку адресу:

Taras Shevchenko Center, 2150 Bloor Street West, Suite 96, Toronto, Ont., Canada, M6S 1M8. Tel.: (416) 239-4407. На чеках просимо писати: **T. Shevchenko Monument in Yalta.**

Всі жертводавці від $50.00 і більше одержать посвідки для податкових цілей, а їхні імена і прізвища будуть викарбувані на одній із плит постаменту, щоб і своїм, і чужим свідчили про те, що цей пам'ятник Кобзареві України фінансували не держава, а українці-патріоти.

За Ваші пожертви – щира Вам подяка.

За Президію Фундації

Орест Косик,
директор

Іван Драч,
депутат Верховної Ради,
колишній міністр України

д-р Василь Іваницький,
президент Фундації, почесний громадянин м. Львова

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Стефанія Довгань знову співає в Україні

Срібна медаля Балтиморської школи мистецтв, перемога в конкурсі „Мерілендські таланти", золота медаля конкурсу імені Рози Понсел, перша нагорода на конкурсі Леопольдскрон в Зальцбургу (Австрія), бронзова відзнака конкурсу оперних співаків у Пловдиві (Болгарія) – такі нагороди має колишня киянка, мешканка Сполучених Штатів Америки Стефанія Довгань, яка тепер співає в Національній опері України.

Стефанія Довгань

Дідусь артистки, відомий скульптор Борис Довгань, свого часу прославився творами, присвяченими своєму другові Василеві Стусові, пам'ятником Пушкіну в Гурзуфі, композицією „Архіпелаг ГУЛаг". Бабусю знали як організаторку літературних вечорів Івана Світличного, Івана Дзюби, Ліни Костенко та інших дисидентів. Мама, випускниця Київського художнього інституту, не один рік віддала реставруванню храмів, станкових полотен українських митців.

Стефанію змалечку навчили і музикування, і малювання. З п'яти років сумлінно опанувала гру на бандурі, фортепіяно, завзято співала в хорі „Любисток" при Київській консерваторії. І з таким самим азартом творила в стилі Марії Приймаченко, бо була ніби заворожена її казковими звірями і птахами.

Мама вийшла заміж за американця, переїхала до Балтимору, Стефанія англійською не володіла. В Балтиморській школі мистецтв довелося опановувати академічні дисципліни, музику, вокал і мову. На іспитах грала „Ноктюрн" Шопена і „Фантазію" Моцарта. Коли виконала а капеля „Ой, зійди, зійди, ясен місяцю" і „Ти до мене не ходи", педагоги порадили: треба визначитися, ким бути – піяністкою чи співачкою.

Навесні 1998 року пішла на прослуховування в консерваторію, що входить до складу тридцятитисячного Мерілендського університету. Арію Зерліни з опери „Дон Жуан" співала так надхненно, що виконання справило враження на екзаменаторів і вони дали ґрант на безплатне навчання.

Разом з піяністом, колишнім львів'янином Володимиром Винницьким виступала на фестивалі в Гантері. Включала у виступи українські пісні, камерні твори Лисенка, Барвінського, для клясичного голосу. Наважилася спробувати себе в Міжнародному конкурсі оперних співаків у Пловдиві, де виборола бронзову нагороду і стала лавреатом.

Мріяла поїхати в Австрію на відомий Зальцбурзький фестиваль, під час якого оперні зірки проводять майстер-кляси. Заняття дуже дорогі – шість тисяч долярів за п'ятитижневий курс. Плюс гроші на переліт. Допомогла вчителька Марта Рендел та мама. Вони, за американською традицією, організували фундацію і зібрали пожертви на поїздку. Близько познайомилася з Ольгою Бородіною, Рене Флемінг.

По завершенні навчання для піяністів і вокалістів влаштовують конкурс Леопольдскрон. Стефанія перемогла як співачка з клясичним сопрано і мала нагоду виступити в Новій резиденції з сольним концертом і у залі палацу Леопольдскрон. Виконувала камерні твори і заслужила прихильність глядачів.

У червні 2003 року гостювала в бабусі і дідуся, познайомилася з дириґентом Іваном Гамкалом. Він запропонував півроку постажуватися в столичній опері. Згодилася і підписала контракт.

Тепер Стефанія готується до концерту в Національній філармонії України. На завершення стажування хоче виконати партію Віолети з улюбленої „Травіяти".

Олена Седик,
газета „Хрещатик"

Михайло Старицький в українському театрі

Театральне мистецтво сягає в Україні віддалених часів. Перейшло воно через княжі і гетьманські часи. В Батурині мав свій театр гетьман К. Розумовський, у Ляличах – П. Завадовський, потім зародився кріпацько-аматорський театр у Харкові (1780), відтак у Полтаві, яким керував І. Котляревський, для якого написав він перші твори.

Серед плеяди заслужених для театру людей був Микола Старицький (1840 -1904). Він прийшов на світ в селі Кліщинцях на Полтавщині і походив зі шляхетського роду, а по матері був споріднений з родиною Лисенків. Рано став сиротою і усім, чого досягнув, у великій мірі завдячував свому дядькові, батькові М. Лисенка, який оточив хлопця щирою опікою. Завдяки йому М. Старицький закінчив Полтавську гімназію і Київський університет, переїхав до Києва і увійшов у творчу співпрацю з М. Лисенком. Він пише лібрето до опери „Гаркуша" (1864 р.) і разом з М. Лисенком засновує аматорський гурток, який поставив оперету „Наталка Полтавка".

Студентом М. Старицький вступив до „Української громади", і разом з М. Лисенком очолив драматичний гурток. В тому часі М. Старицький написав „Якби ковбаса та чарка" і оперету „Різдвяна ніч" з музикою М. Лисенка. Вистави були дуже популярними, але після Валуєвського указу (1863 р.) багато визначних українських діячів було арештовано, сам М. Старицький, щоб уникнути арешту, змушений був втікати за кордон.

Аж влітку 1883 року йому вдається у Києві заснувати власний професійний театр, художнім керівником якого став Марко Кропивницький. До складу трупи входили М. Кропивницький, М. Заньковецька, М. Садовський, О. Вірник, М. Максимович, Л. Манько, П. Саксаганський, І. Карпенко-Карий, В. Грицай, М. Миньківський – еліта театру, якою пишалася тодішня Україна. Музичною частиною завідував М. Лисенко, а диригував хорами Черняхівський. Театральний колектив виставляв свої твори в Києві, Одесі, Житомирі, Харкові, Воронежі, Миколаєві, інших містах України, а в Криму, Поволжі, Польщі, Білорусі і Росії. На переломі 1984-85 рр. трупа розділилася. Ансамбль М. Старицького налічував 198 осіб, режисером був Ю. Косиненко. Але під кінець 1891 р. М. Старицький захворів і передав керівництво актору В. Грицаєві, а в 1892 році запропонував поєднати трупу з театром Миколи Садовського.

М. Старицький написав понад тридцять драматичних творів, оригінальних інсценізацій, повістей та переробок для театру. Серед переробок „Циганка Аза" за повістю Ю. Крашевського „Хата за селом", „Зимовий вечір" за твором Е. Ожешко, переробки творів М. Гоголя, „Боротьба за право" Францюза та інші. Написав він також віршовану драму „Богдан Хмельницький" та драму й історичну повість „Оборона Буші", поезії „Добраніч", „Борвій", „Сон" в яких висловив надію, що український народ здобуде незалежність. Спадщина Старицького багатогранна – він також займався перекладами з сербської, англійської, німецької, російської, болгарської, данської та польської мов.

Ярослав Стех

Україна - улюблена тема творчости Ісаака Вайншельбойма

Учасники зустрічі в Товаристві шанувальників літератури і мистецтва. І. Вайншельбойм - третій зліва.

НЮ-ЙОРК. - 20 лютого в Товаристві шанувальників літератури і мистецтва, що діє в Брукліні, відбулась виставка картин вихідця з України Ісаака Вайншельбойма і презентація його книги „Староконстянтинівські новели", що вийшла друком у кам'янець-подільському видавництві „Абетка-Нова" 2002 року. На зустріч з автором прийшло близько двохсот членів товариства і запрошених гостей, переважну більшість яких складали вихідці з України та інших країн колишнього СССР.

Промовці відзначали високу творчу і громадську активність І. Вайншельбойма, який, крім літературної праці, активно займається журналістикою, допомагає у влаштуванні громадських імпрез, подає допомогу художникам-початківцям. Тепер мрією І. Вайншельбойма є влаштування в Українському Інституті Америки виставки картин одеського маляра Ю. Коваленка, про якого він недавно розповів у „Свободі" (ч. 7). Багато полотен Ю. Коваленка зберігається у приватних збіраннях мешканців Ню-Йорку.

На зустрічі запросили до слова і мене - гостя зі „Свободи". Я значно молодший від І. Вайншельбойма, який народився у 1922 році, але нас єднає його рідне місто Старокостянтинів на Поділлі, де я жив у дитячі роки спершу з матір'ю, а потім в дитячому будинку. Про це місто серед моїх знайомих пише не тільки І. Вайншельбойм, а журналістка Тереза Седляр-Колишко з польської газети „Нови Дзєннік" в Ню-Йорку, художник і директор музею-садиби Самчики біля Старокостянтинова Олесь Пажимський, тому на зустрічі я сказав, що усі вони пишуть про різні сторінки міської історії, але з однаковою любов'ю до цього українського міста, тому що воно для них - спільне, єдине.

Крім промов, на зустрічі було також художнє читання творів І. Вайншельбойма, під музичний супровід скрипки. Таке мистецьке доповнення створили учасниці Камерного театру Олена Строганова (деклямація) і Бела Ліберман (скрипка). Тепло вітали присутні дружину мистця - Зінаїду, яка теж походить зі Старокостянтинова і в рідному місті була відома як досвідчений, уважний лікар. 57 років живуть разом Вайншельбойми, мають двох дочок, теж народжених у Старокостянтинові: старша тепер авіоконструктор, молодша - лікар.

У залі було чимало цікавих людей - поетів, художників, музикантів. Ось скульптор-медальєр Борис Кушнір, який створює серію портретних медальйонів зі зображеннями Справедливих серед народів світу, які рятували євреїв від страти в часі Другої світової війни. Один з медальйонів Б. Кушніра присвячений Митрополитові УГКЦ Андреєві Шептицькому. Б. Кушнір - автор сучасного герба Одеси.

Велику зацікавленість викликала виставка полотен І. Вайншельбойма. Його жанрові захоплення широкі - портрети, натюрморти, пейзажі, алегорії. Особливо ваблять зір українські краєвиди - берег моря біля Одеси, вулиці селища Вилкова на Дунаї, яке називають „українською Венецією", лісові галявини, заквітчані луки. Більшість з них створена на натурі, але й тепер за давніми ескізами Ісаак Вайншельбойм продовжує малювати чарівну Україну, особливо краєвиди рідного Старокостянтинова, і його картини озиваються в серцях вихідців з української землі солодким спомином і тугою за молодими роками.

Левко Хмельковський

14 березня: мистецька виставка в Йонкерсі

Зенон Голубець

ЙОНКЕРС, Н. Й. – Члени 30-го Відділу СУА проводять мистецьку виставку в неділю, 14 березня, від 9-ої до 1-ої год. по полудні, у залі церкви св. Михаїла (21 Shonnard Place).

Барельєфи в дереві покаже Зенон Голубець, Ненсі Закотир'я – цікаві й оригінальні твори й великодні подарунки. Молоді сумівки з Ню-Йорку відвідають виставку зі своїми найновішими ґерданами. Буде добра нагода купити знаряддя на писання писанок, великодні картки, мед та інше.

Після виставки гостей запрошують на каву і солодке.

Оля Рудик

З. Голубець. „Русалки".

НЕЗАБУТНЄ МИНУЛЕ

Хресна дорога Ірени Попадин і її синів

Я одержав газету „Свобода" ч. 42, з моєю розповіддю про сумну історію одного пам'ятника зі світлиною його. Ця подія для мене і для родини покійних Данила Мотуза і його брата Миколи Мотуза є дуже значною і відрадною. Того дня, коли зі США надійшла ваша газета, я був у своєму рідному селі Базарі, ходив на цвинтар до своїх родичів і знову відвідав зруйнований пам'ятник, вже на дотик відчуваючи викарбувані на ньому букви: Литвиненк... Вдома ж, у Монастириськах, застав вашу газету й відразу зняв кілька ксерокопій статті. Одну з них відіслав до Чорткова, синові Данила Мотуза – Миронові і його дочці Наталі. Мирон є дуже доброю людиною. Він один у нашому селі має у своїй пам'яті дуже багато із пережитого, записав усе, що запам'ятав, і ці записи передав мені. Я нині пересилаю до газети одну розповідь.

Іван Гулей, вчитель історії

Ірина Попадин – рідна сестра моєї мами Парасковії – жила у віддаленому від нас селі Садках, Заліщицького району, Тернопільської области. Ірина та її чоловік Григорій почали господарювати окремо від батьків, мали гарну хату, стайню, простору стодолу.

Ірина народила трьох синів: Василя – у 1919 році, Івана – в 1921 році і Петра – в 1923 році. Раділи родичі дітьми, але третя дитина їх засмутила: Петро не чув і не говорив. Коли підріс, віддали його в спеціяльну школу у Теребовлі, де він навчився писати і читати, та й повернувся до родичів, працювати разом з ними на полі і вдома. А Василь привів до хати невістку, дочка в них народилася, але пожила лише тиждень. За нею й інше горе: у 1940 році забрали Василя на фінську війну і вже ніколи він не повернувся додому.

У 1941 році в Садки ввійшло німецьке військо. Ширилися чутки про мордування енкаведистами невинних людей в Чортківській тюрмі, де в'язням вибирали очі, підвішували їх над палаючим вогнем, відрізали вуха і носи, ламали руки і ноги. При відступі більшовиків це страхіття відкрилося в камерах і в ямах навколо тюрми. Проте гітлерівці виявилися не ліпшими. Садки готувалися до опору. Найсміливіші йшли в ліси. Іван, середній син Ірини, став партизанським командиром під псевдом „Гонта". Мати підсвідомо відчувала наближення трагедії. І горе не забарилося. Трагічно загинула молоденька невістка, німці схопили сина Петра і забрали на каторжні роботи в свою країну. В кінці 1945 року він повернувся додому у тій же одежині, що в ній його взяли, жовтий, зі запалими щоками.

А в лісах тривала партизанська боротьба проти червоних окупантів. Більшовики вислали проти повстанців добре вишколені і жорстокі військові з'єднання НКВД. Першою їх жертвою з сім'ї став її чоловік. 2 квітня 1946 року, повертаючись через ліс додому з села Кошилівці, він натрапив на засідку і впав, скошений кулями. Ірина стала вдовою. Вдома залишився лише Петро, але в липні 1946 року заарештували і його. Карателі зробили висновок, що німий Петро є аґентом ОУН, зв'язковим свого брата Івана, і знає місця партизанських криївок. Насправді брат не розкрив йому своїх таємниць, не брав з собою у ліс, оскільки той не чув найменшого шелесту і не надавався до тяжкої, небезпечної боротьби. Вороги повели нещасного, щоб він показав їм сховок партизанів. Понівеченого юнака кинули на віз, повезли в містечко Товсте. Люди злякано проводжали поглядами той віз і відразу ховалися хтокуди, щоб самим не потрапити в руки душогубам. У Товстому колісниця смерти зупинилася, і мучителі наказали Петрові піднятися, зійти з воза і тікати. Хлопець сповз зі закривавленої соломи, що налипла до його ран, хитаючись, став на ноги, зробив один-єдиний хиткий крок і тоді гучно пролунав постріл. Кат вистрелив йому в потилицю. Вночі, на просьбу матері, той чоловік, якого примусили везти Петра у Товсте, наважився, за немалу плату, привезти тіло вбитого до Садків і тієї ж ночі вона його поховала.

У 1946 році енкаведисти спалили всю її хату і все в хаті, стодолу, хлів. Жила відтоді в сестри Марти, яку теж тяжко побили „визволителі". Через три роки, 19 серпня 1949 року, вислідили вони Івана. Хотіли взяти живим, але він встиг прикласти револьвера до скроні і пострілом покінчив життя. Привезли його, вбитого, на возі до села і показували по всіх вулицях, щоб люди пізнавали, чи це дійсно командир „Гонта". Бачила й мати сина, буйні його кучері в крові і навіки закриті очі. Відтоді почала ховатися, бо за нею вже шукали. Пішла до моєї мами, своєї сестри, просити притулку в далекому селі Базарі. Але ж і там обламники не давали людям спокою. Мої тато і мама сховали тітоньку Ірину в оборіг, виривши там у соломі глибоку нору і замаскувавши її знадвору.

Незручно там було, то тато знайшов Ірині притулок в літньої жінки Параскевії Бобовської. Там вона і оселилася, ніби далека родичка, За якийсь час надійшла чутка, що влада прощає таким, як Ірина, нехай вони виходять із сховків і здаються. Ірина, в містечку Товстому, стала перед дверима, за якими чоловік у військовому кітелі щось писав. Він зневажливо запитав:

– Ну що, довоювалась? Йди тепер у своє село і більше не протився нам, бо не залишишся живою.

На чорному згарищі її подвір'я зеленіла кропива. Притулилася чолом до прохолодної кори молодого горіха, посадженого кимось із синів, обняла його руками і плакала довго, тамуючи голосні ридання. Вітер злегка ворушив молоді, горіхові листочки, струшував з них росу і здавалося, що деревце плаче разом з нею. За рік чи два побудувала невеличку хатинку. Почепила на головну стіну сімейну фотографію, на якій вона з чоловіком і сини.

Останню зустріч з Іриною я мав у липні 1981 року. Почорніла, висохла як опеньок, вона розмотувала клубок своїх спогадів, і нитка з нього стелилася лише чорна-причорна. Ірина Попадин померла 15 жовтня 1981 року. Вже ніколи вона не дізнається, що в 2002 році, у видавництві „Золоті литаври", вийшла друком книга чернівецького краєзнавця Нестора Мизака під назвою: „За тебе, Свята Україно (Заліщицький повіт у визвольній боротьбі ОУН-УПА)", і що в тій книжці є добрий спомин про її синів Івана та Петра, про чоловіка та його брата.

Українському центру в Донецьку – 10 років

ДОНЕЦЬК. – 10 років тому, у 1994 році, за ініціятиви Донецького обласного товариства української мови ім. Т. Шевченка була створена дослідно-видавнича фундація – Український культурологічний центр. Вона об'єднала ініціятивних науковців, журналістів, фахівців різних галузей.

На сьогодні в доробку Центру вже є біля 100 видавничих проєктів – монографій, посібників для шкіл і вузів, довідників, художньої та публіцистичної літератури, яка розповсюджена головним чином на Донбасі, в Криму, Кубані, надійшла у всі головні книгозбірні України. Самостійно і у співпраці з партнерами УКЦентр створив, випустив друком і розповсюдив понад 100 назв книг і брошур з історії, народознавства, філософії, української літератури та мови, точних наук. Загальний наклад цих видань складає близько 350 тисяч примірників. Засновані і реґулярно виходять три періодичних видання – аналітично-інформаційний фаховий журнал „Схід", „Донецький вісник НТШ", серія „Проблеми сучасного підручника середньої і вищої школи". Український культурологічний центр є базовою організацією Донецького відділення НТШ, Донецького відділення Товариства „Україна-Світ" та інших українських фундацій в Донецьку.

Володимир Білецький

Концерт капелі ім. Л. Ревуцького до 75-річчя ОУН

У Київському міському Будинку вчителя відбувся урочистий вечір, присвячений 75-річчю створення ОУН. В ньому взяли участь представники різних політичних партій і громадських організацій, церковні діячі, зокрема Митрополит Дніпропетровський і Криворізький УПЦ Київського патріярхату Адріян. Після доповіді голови Київської організації ОУН Павла Дорожинського Державна академічна чоловіча хорова капеля ім. Л. Ревуцького під дириґуванням Народного артиста України Богдана Анткова виконала низку стрілецьких і повстанських пісень.

На фото: виступає капеля ім. Л. Ревуцького.

НОВІ ВИДАННЯ

Цікава і корисна книжка

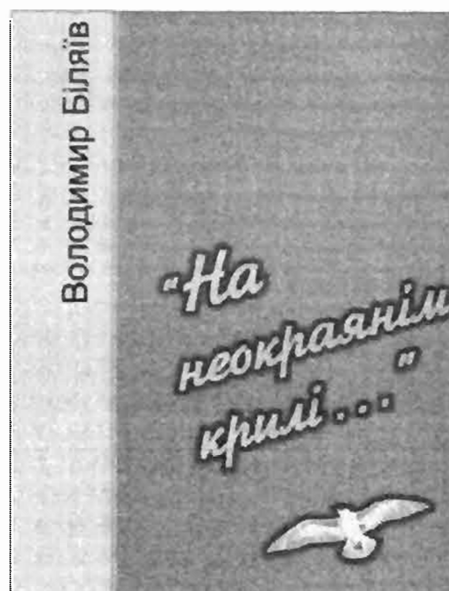
Недавно автор цієї скромної рецензії отримав нову книгу відомого поета і журналіста Володимира Біляєва „На неокраянім крилі...". Сприяв появі цієї книжки Український культурологічний центр – Донецьке відділення наукового товариства ім. Шевченка, а видало підприємство „Східній видавничий дім".

Володимир Біляїв зумів охопити своїми нарисами відомих і визначних майстрів українського слова західньої діяспори – поетів, прозаїків, літературознавців, а також мовознавців, вчених, політиків, військовиків, громадських, політичних і церковних діячів. З багатьма згаданими особистостями автор був знайомий. Дехто з них стали приятелями і друзями В. Біляєва. Ця книга буде корисна для всіх, кого цікавить розвиток української літератури XX століття. Особливо ж вона буде допоміжною для дослідників, літературознавців, студентів, викладачів, аспірантів.

Автор висловлює глибоку вдячність управі жіночого відділу організації Оборони Чотирьох Свобід України в США та Кураторії Фонду ім. Лариси Целевич і Уляни Целевич-Стецюк, що своїм грошовим дарунком покрили вартість друку збірника. Дякує теж всім рідним своїм і друзям, хто допоміг йому видати збірник.

Книжку „На неокраянім крилі...", яка коштує з пересилкою 25 дол., можна замовити в автора за адресою: Mr. W. Bilajiw 336 Golfview Drive, #312, North Palm Beach, Fl. 33408.

Микола Вірний

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ", ЛЮТИЙ 2004 р.

100 дол.	Болонка Василь	Бутвин, Па.
	Левицький Юрій	Філядельфія, Па.
	Нагаєвська Ольга	Дітройт, Миш.
55	Антипів Ксеня	Ворен, Миш.
	Гаєцька Ольга	Бронкс, Н.Й.
	Канюка Марія	Денвіл, Н. Дж.
	Криштальський Ярослав	Форест Гілс, Н.Й.
	Макар Євген	Мавнтенсайд, Н.Дж.
	Перейма Марта	Далас, Ва.
50	Американсько-Українська Медична Фундація. *В пам'ять д-ра Степана Дудяка*	Ґросе Пойнте, Миш.
	Боржаківська Марґарита	Філядельфія, Па.
45	Боярська Іза	Дандес, Іл.
	Мізюк О.	Порт Орендж, Фла.
	Петришин Володимир	Кренфорд, Н.Дж.
	Сим-Липська Іванна	Дірфілд Біч, Фла.
	Шведе-Славік Букс	Пало Алто, Каліф.
40	Гуцуляки Ярміла і Ераст	Етобіко, Онт., Канада
30	Казанівський Орест	Чикаґо, Іл.
26.57	Шилкевич Степан	Трентон, Н.Дж.
25	Байко Петро	Парма, Огайо
	Берегулько Павло	Коламбія, П. Кар.
	Бук Юрій	Лас Веґас, Нев.
	Куропась Роман	Ворен, Миш.
	Лиса Соня	Ст. Піт Біч, Фла.
	Масляк Маріян	Лейквуд, Кол.
	Плещени Неля і Павло	Маямі Шорс, Фла.
	Семків Олександра	Рочестер, Н.Й.
	Сосяк Володимир	Кольонія, Н.Дж.
	Вітковицький Ігор	Силвер Спрінґ, Мд.
20	Дмитренки Віра і Петро	Маршфілд, Мас.
	Дзюбинська Ірина	Голивуд, Фла.
	Гафткович Надія	Ветерсфілд, Кон.
	Піщак Антоніна	Гатсон, Н.Й.
	Соляник Віктор	Болдер, Кол.
	Суботи Ірина і Анатолій	Чикаґо, Іл.
	Вомпель Анна	Філядельфія, Па.
15 дол.	Александер Б.	Монтерей, Каліф.
	Благий Мирон	Спрінґ Велей, Н.Й.
	Фединишин Степанія	Спрінґфілд, Н.Дж.
	Ґавірко Зиновія	Дірфілд Біч, Фла.
	Яременко Дмитро	Самервіл, Н.Дж.
	Караван Олег	Інвернес, Іл.
	Каркоць Петро	Коламбія Гайтс, Мін.
	Кохановська Галина	Етобіко, Онт., Канада
	Лаврін Надія	Стерлінґ Гайтс, Миш.
	Новицька Ірина	Парма, Огайо
	Опарик Танасій	Елбред, Н.Й.
	Полатайко Осип	Бетел Парк, Па.
	Руснак Ірина	Рочестер, Н.Й.
	Штомпіль Тимофій	Іст Гановер, Н.Дж.
	Сорощак Володимир	Чикаґо, Іл.
	Щербанюк Григорій	Жолієт, Іл.
10	Бохно Михайло	Торонто, Онт., Канада
	Богданів Віталій	Силвер Спрінґ, Мд.
	Хома Іван	Бруклин, Н.Й.
	Глушок Мирослава	Роблинґ, Н.Дж.
	Копач В.	Риджвуд, Н.Й.
	Ковач Василь	Стретфорд, Кон.
	Коверко Теодозія	Порт Шарлот, Фла.
	Кузель Ярослав	Рочестер, Н.Й.
	Куземський Іван	Філядельфія, Па.
	Кириленко Степан	Белойт, Віск.
	Лучанко Анастазія	Рочестер, Н.Й.
	Луцишини Тереса і Мирон	Фінікс, Аріз.
	Мельничук Едвард	Кренфорд, Н.Дж.
	Мокей Віліям	Вотервліт, Н.Й.
	Панчук Ярослав	Чикаґо, Іл.
	Столярська Анна	Омага, Небраска
	Телюк Наталія	Стемфорд, Кон.
7	Голія З.	Тарпон Спрінґс, Фла.
5	Цинайко Василь	Юніон, Н.Дж.
	Дорожинська Марія	Норт Порт, Фла.
	Дитиняк Володимир	Картерет, Н.Дж.
	Дзіка Гелена	Вудгейвен, Н.Й.
5 дол.	Форись Юрій	Літсдейл, Па.
	Гайдук Теодор	Парма, Огайо
	Ганушевська Іванна	Норт Провіденс, Р. Айл.
	Канюка Марія	Денвіл, Н.Дж.
	Каркоць Михайло	Мінеаполіс, Мін.
	Когут Теодозія	Філядельфія, Па.
	Козюпа Микола	Іст Гановер, Н.Дж.
	Краменко Степанія	Ґардінер, Мейн
	Кравчук-Велс Наталія	Силвер Спрінґ, Мд.
	Кикіш Микола	Чикаґо, Іл.
	Лещинська Февронія	Клифтон, Н.Дж.
	Лозинський Михайло	Савт Бостон, Мас.
	Луківський Петро	Місісаґа, Онт., Канада
	Макійчик Василь	Стретфорд, Кон.
	Мрилоцька Люба	Ярдвил, Н.Дж.
	Нагребецький Роман	Галифакс, Н.С., Канада
	Олиник Степанія	Ворм Мінерал Спр., Фла.
	Орисюк Віліям	Ванкувер, Б. С., Канада
	Пашковська Неоніля	Торонто, Онт., Канада
	Подолан Осип	Філядельфія, Па.
	Продивус Олекса	Белвил, Небраска
	Шепель Павло	Елдред, Н.Й.
	Сендун Дмитро	Чикаґо, Іл.
	Сеник-Коваль Надія	Вітінґ, Н.Дж.
	Шейпфер Наталія	Віліямставн, Н.Дж.
	Стельмащук Михайло	Балтимор, Мд.
	Стеткевич Олександер	Тавнтон, Мас.
	Тхір Дмитро	Сікокус, Н.Дж.
	Варецький Василь	Філядельфія, Па.
	Винник Роман	Гайд Парк, Н.Й.
	Захаріясевич Віра	Ветерсфілд, Кон.
	Разом	**2,033.57 дол.**

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи" – найстаршої української газети в світі.

СПОРТ

Футбол

Дніпропетровська команда „Дніпро" 3 березня завершила змагання за Чашу УЕФА в 1/16 фіналу, коли у грі-відповіді з „Марселем" зіграла внічию 0:0. За сумою двох змагань до наступного кола виходить французька команда. Після мінімальної поразки у Марселі шанси на успіх були 50/50. Зі стартовим свистком та націленістю на ворота Бартеза української команди вони, здавалося, подвоїлися.

Але „Марсель", приїхавши до Дніпропетровська з запасом в один м'яч, відсиджуватися у захисті не збирався. Перший же удар у площину воріт був на рахунку гостей. Коли в єврочашах грають „Динамо" чи „Шахтар" завжди стоїть питання, ким підсилить тренер гру по перерві. У грі „Дніпра" з „Марселем" так питання не стояло: в запасі було лише 4 польових гравці, причому жодного – наступального плану. Було зрозуміло, що у другій 45-хвилиниці цим одинадцяти доведеться боротися за престиж українського футболу.

Футболісти „Марселя" намагалися збити атакуючий порив „Дніпра", але пристрасті на полі незабаром вдалося загасити. З 75-ої хвилини дніпропетровці розпочали тотальний штурм воріт „Марселя", однак результат не був помітний.

Нічия „Дніпра" дає Україні два місця у Лізі чемпіонів. Як мінімум, у два наступних єврочашових сезони Україна буде представлена у Лізі чемпіонів двома командами. Завдячувати цьому на даному етапі треба, перш за все, „Дніпрові", а вже потім – невдачам норвежців та поляків. Зігравши у грі-відповіді внічию з французьким „Марселем" дніпряни принесли у таблицю коефіцієнтів Україні 0,25 точки.

Тепер Україна має 22,125 залікових точки і гарантоване місце не нижче 15-го за підсумками сезону 2003-2004 рр., що дає право заявити дві команди за рік у найпрестижнішому турнірі Європи.

Команда „Крилатих" – переможець футбольного мінітурніру

Переможці турніру – „Крилаті" разом з організаторами турніру та суддями після вручення чаш.

СТЕМФОРД, Кон. – 22 лютого у спортивній залі Семінарії св. Василя відбувся футбольний турнір, організований з ініціативи місцевої футбольної команди „Леви", яку заснували шість років тому колишні семінаристи. У турнірі брало участь 6 команд, поділених на дві групи.

У першій групі змагання зікінчилися з таким вислідом: „Леви", Стемфорд – „Ч. Січ", Нюарк – 2:3; „Львів", Спрінґ Валей – „Леви", Стемфорд – 1:1; „Ч. Січ", Нюарк – „Львів", Спрінґ Валей – 2:0. „Ч. Січ" посіла перше, а „Леви" – друге місце у першій групі. У другій групі змагались: „Крилаті", Йонкерс – „Ватра", Лонґ Айланд – 9:3; „Словаки", Стемфорд – „Крилаті", Йонкерс – 4:4; „Ватра", Лонґ Айланд – „Словаки", Стемфорд – 5:5. „Крилаті" опинились на першому місці, а „Словаки" – на другому у другій групі.

У півфіналах грали: „Ч. Січ" – "Словаки" – 5:4 і „Крилаті" – „Леви" – 3:0. За третє місце боролись „Словаки" і „Леви". „Словаки" перемогли з результатом 3:1. За перше місце боролись „Крилаті" і „Ч. Січ". „Крилаті" перемогли з результатом 5:0 і стали чемпіонами цього першого 4х4 футбольного мінітурніру. Командам вручено чаші – „Крилатим" за перше місце, „Ч. Січ"- за друге, „Словакам" за третє. Чашу найкращого спортсмена турніру здобув гравець „Крилатих", новоприбулий з України Іван Копитчак, а Роман Грибків отримав чашу найкращого воротаря.

Команда „Крилатих" виступала в такому складі: Роман Гриньків – воротар, Богдан Лоневський, Іван Копитчак, Марко Гованський, Славко Турко, Сергій Козаков і Діма Дудник. Членам команди „Леви" зі Стемфорду, а особливо Діну Ангелову, Юрієві Струсові і Ігореві Миронову належиться велика подяка та признання за вміле і професійне проведення цього першого турніру у Стемфорді. Слід подякувати також суддям, а особливо головному судді Василеві Бережанському.

Стефан Гованський

Бокс

Невдало виступила національна збірна команда України на Чемпіонаті Европи в Пулі, Хорватія. Не на користь українського боксу і статистика виступів українських спортсменів на міжнародних турнірах за останні чотири роки.

З року в рік результати виступів боксерів України на провідних боксерських форумах погіршуються і якщо на минулих Олімпійських Іграх у Сіднеї бокс був одним з головних постачальників медалей для команди України (5 нагород), то тепер вона має тільки двох учасників Олімпійських ігор у Атенах, які не є найсильнішими навіть в Европі.

За останні три місяці у збірній команді України змінилося три тренери. Могли підсилити команду і здобути ліцензію боксери, яким місця в команді не знайшлося, – Джуньківський, Поляков, Сулейманов, Кібалюк.

7 березня у Києві з нагоди жіночого свята відбулись автоперегони на серійних автомобілях „Велике жіноче ралі". На фото: чемпіонка світу і Европи з боксу серед жінок Аліна Шатерникова готується стартувати в автоперегонах. *Фото УНІАН*

НА ДОЗВІЛЛІ

І СМІХ, І ГРІХ

Добропорядні курси

Читаю – й очам своїм не вірю: в Україні „плянується розробити новий навчальний курс з протидії корупції, повідомили в Міністерстві юстиції". Що ж будуть на цьому курсі навчати? – ламаю собі голову. Коли дочитую до кінця: сприяння добропорядности!

Це ще одне вчення? Тепер я зрозумів, чому всі будівлі розв'язаного колгоспу в моєму селі розібрали „по ниткам" і цеглини, дошки, залізні штаби й інші частини колись великих будівель колишні колгоспники поскладали рядочками попід плоти. У майбутньому, може, придасться. Це і є добропорядність... Нова наука.

Написали, що „плянується розробити навчальний посібник". Ну певно ж – високоякісного навчального матеріялу конче потрібно для університетського курсу! Бо щоб боротися з корупцією, треба її вивчити, дослідити її природу в Україні. А це не є проста справа. Свого часу взялася була досліджувати це Верховна Рада, яка славиться тим, що і найскладнішу проблему зробить ще складнішою. При обговоренні проєкту законодавства проти корупції депутати не могли зробити ані пів кроку, бо кожний з них мав свою дефініцію корупції. Справа буде легша до розв'язання, коли з курсів вийдуть кандидати наук з корупції і корупційні академіки.

Однак олігархи не такі наївні. Підозріваю, що саме вони для власної користи придумали курси антикорупції. І до спілки намовили Канаду. Бо Канада буде на форумі ООН хвалитися, що це інтернаціональна допомога, й буде платити стипендії студентам цього курсу. Хто матиме доступ до цих долярів і стипендій?

Не покинули мене сумніви, коли я прочитав, що „розробка курсу корупції була досягнута на зустрічі представників мін'юсту України з директором групи міжнародного співробітництва міністерства юстиції Канади". Тяжко повірити, що це все обійшлося без хабара (В Канаді теж існує корупція). А хабар – це корупція; хабарі потрібні корупції, як вода рибі – між хабарами й корупцією розмежування таке прозоре, як між кордонами Росії та України.

Кожен житель (і нежитель) України знає, що це таке хабар, бо без нього йому не ступити ані кроку поза поріг своєї хати. Курси – не курси, а боротьба з корупцією дасть такий самий результат, як війна Путіна з чеченцями. Треба позбутися кореня – причини цього лиха.

Розповів мені мій знайомий про свою дочку і зятя, які їздили в Україну адоптувати двоє дітей. Коли вибиралися до будинку, в якому знаходилося адоптаційне бюро, їм порадили купити півлітри гетьманської горілки. Здивувалися, але купили. Прийшли до будинку – вхідні двері заступив їм дебелий швайцар. Почав розпитувати – пощо, куди? Зять відразу витягнув пляшчину – і дальша дорога стала вільна.

Чи можна звинувачувати швайцара? Щоб жити, треба випити. А немає за що, бо уряд завинив йому платню як не за півроку, то напевно за три місяці, та й платні ледве вистачить на харчі, а не на чарку. А жити треба. Чи в пострадянській філософії це – корупція? Хабарництво? Чи людська потреба?

Звідки взялося стільки багатіїв, мовби з нічого? Ті, що мали й мають владу й голос, „приватизують" державне майно. Колись називали такий процес дефравдацією. Християнський народ живе за десятьма заповідями Божими, де кажеться просто: не кради! Це гріх. Як для кого. Питання складне й невирішальне. Корупціонери і хабарники – невіруючі.

Який вихід? Чи можна цю ситуацію направити? Мій приятель, який знає все, вважає:

– Народ повинен змусити їх „увірувати", як зробили грузини. Народ не сміє датися затуманити якимись курсами корупції. Народові не треба вивчати „природу корупції" – люди „вивчають" цей курс кожного дня, „гендс он" – на практиці. Вони „мають те, що мають". Але чи ще довго народ матиме те, на що дозволять олігархи?

Ро-Ко

ФІЛАТЕЛІЯ

Українські марки в „Медісон Сквер Ґарден"

НЮ-ЙОРК. – 4-7 березня у Експоцентрі „Медісон Сквер Ґарден" діяв велетенський ярмарок-продаж поштових марок з усього світу. Понад сто філателістичних фірм, поштових адмінстрацій і товариств пропонували придбати марки, переглянути тематичні колекції, обмінятися досвідом колекціонування. Діяли лекторій для початківців і заля розваг для дітей. На цьому видовищі можна було придбати нові поштові марки усіх країн світу, а також цікаві пам'ятки минулого. Хіба ж не цікавий поштовий конверт, який у 1891 році був відправлений з Німеччини до Єгипту, побував на Цейлоні, у Венесуелі, Японії, США, Кюрасао, Панамі і повернувся до відправника. Тепер він коштує 500 дол.

На ярмарку можна було дізнатися про Українське товариство філателістів і нумізматів, засноване 1925 року в Відні і реорганізоване у 1986 році в США. Його адреса: 42 Irving Rd., New Hartford, NY 13413. Пропонувалися також численні марки, випущені у різні часи в Україні. Серед них були дві мініятюри з міста Сарни Рівненської области, які вийшли у 1941 році накладом 45 і 50 мініятюр. За каталогом вони коштують 2,750 і 8,750 дол., але на виставці їх можна було придбати за 1,000 і 2,500 дол. Збереглися українські марки Віденського випуску 1920 року, які так і не були в обігу, поштові відправлення різного роду часу війни 1918-20 років.

Унікальним свідком історії стала поштівка Закарпатської України зі службовими друкованими написами трьома мовами – українською, російською та угорською. Тепер її можна було придбати тільки за 250 дол.

Маловідому сторінку філателії складали марки земської пошти на території України. За царських часів земства утримували пошту в тих місцевостях, де не було державної пошти, а тому випускали і свої марки для оплати поштових послуг. Як засвідчила виставка, збереглися такі марки, випущені у Золотоноші, Харкові, Херсоні, Кобеляках, Лохвиці, Переяславі, Полтаві. Ціна на ці марки коливалася в Ню-Йорку від 40 до 500 дол. Особливо цікаві були земські марки, що збереглися на конвертах того часу.

Л. Хм.

1945 р. Поштівка Закарпатської України з виставки в Ню-Йорку

Марки про Злуку України...

24 січня пошта України випустила дві нових мініятюри. Марка художника Олексія Кохана присвячена 85-річчю проголошення об'єднання УНР і ЗУНР в єдиній соборній незалежній державі. На марці вміщено символи Києва і Львова, герб України. Наклад марок – 150 тисяч, номінальна ціна – 45 коп. В ультрафіолетовому освітленні на марках світяться тризуб і елементи його оздоблення.

...і Станіслава Людкевича

24 січня вийшла марка в пам'ять композитора Станіслава Людкевича (1879-1979). Марку намалював Василь Василенко. Станіслав Людкевич працював у Вищому музичному інституті Львова, був професором Львівської консерваторії ім. М. Лисенка. Він написав симфонію „Кавказ", 9 симфонічних поем, ряд кантат.

КАТАЛОГ КНИЖОК

ВИПРОДАЖ

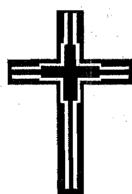
Автор і назва	Ціна в долярах
Академія Наук України. Інститут Економіки. Економіка України: минуле, сучасне і майбутнє. Матеріяли Першого конгресу Міжнародної української економічної асоціяції (українською і англійською мовами). Київ, Наукова думка, 1993, стор. 356.	12.00
Ващик, Петро. Воїн армії Ісуса. Публіцистично-документальна повість. Видавництво Каліфорнія, Сакраменто, 2001 р. М. обкл., стор. 116.	8.00
Ващик, Петро. Зоряні вітрила. Поезії. Рівне-Коннектикат, 2001р. Укр.-англ. мова. М. обкл., стор. 72.	6.00
Винниченко, Ігор. „Україна 1920-1980-их". Депортації, заслання, вислання. Київ, видавництво „Рада", 1994 р., стор. 125.	3.50
Голод, Марія-Анна. „Янгол у наймах". Старосвітські легенди. Київ, видавництво „Рада", 1995 р., стор. 77.	2.50
Горлач, Степан. „Хрестини незалежності". Київ, видавництво „Рада", 1994 р., стор. 190.	6.00
Горохович, Антоніна. „Батьки і діти". Вінніпег-Торонто, 1990 р. Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада, стор. 176.	8.00
Кацавець Г. і Паламар Л. „Мова ділових паперів". Навчальний посібник для студентів. Київ, „Либідь", 1994 р., стор. 208.	5.00
Словник української мови в малюнках. Загадки, прислів'я, скоромовки, фразеологія. Кольорові ілюстрації. Побільшений формат. Київ, „Освіта", 1995 р. Тв. обкл., стор. 415.	25.00
Танюк Лесь. Монологи. Театр, культура, політика. Харків, „Фоліо", 1994 р. М. обкл. Стор. 383.	12.00

Ціни подані з пересилкою. Мешканці Нью-Джерзі повинні заплатити 6% стейтового податку.

Адреса:

SVOBODA, BOOKSTORE

2200 Route 10 West, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

бл. п.

ТЕОДОР КІКТА

д-р фармацевтичних наук Варшавського Університету.
Син о. Павла і Теодозії Войтович.
Нар. 1 березня 1912 р., у селі Унятичі, повіт Дрогобич на Підкарпатті.

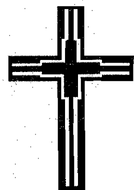
Помер 15 лютого 2004 р. у Варшаві і похоронений 20 лютого.

Колишній аптекар у Ряшові і Любачові, де був включений до армії і в марш до Берліну. Статус ветерана допоміг йому після війни поселитися у Варшаві і всеціло посвятитися науковим дослідам.

Опублікував майже двісті статтей, вісім менших книжок і в 1972 р. основну працю на 399 сторінок „Фармацевтичний промисл у Польщі 1823 - 1939". Відновив музей фармації у Варшаві і був його кустосом.

Був активним членом наукових товариств, в тому числі і НТШевченка у Польщі. За діяльність і публікації вислідів своїх піонерських досліджень д-р Теодор Кікта був нагороджений Похвальними актами, у тому від столиці Варшави і від республіки Польщі.

Брат СТЕПАН з ріднею у Клівленді, Огайо
стриєчний брат інж. МИКОЛА, з ріднею у Львові.

ПРЕЗИДІЯ ВИДАВНИЦТВА „ЛІТОПИСУ УПА"
ділиться сумною вісткою з друзями по зброї та українською громадою, що 29 лютого 2004 р. відійшла у вічність

сл. п.

ЄВГЕНІЯ ХОДАНЬ-КУЛИК

нар. 22 травня 1929 р. в с. Диків Новий, Любачівського повіту, Україна.

Покійна залишила в глибокому смутку:
мужа – МИКОЛУ
синів – АНДРІЯ з дружиною ЙОСИПОЮ
– РОМАНА з дружиною РОМОЮ
внука – ІВАНКА
сестер – МАРІЮ і КАТЕРИНУ
брата – МИХАЙЛА з родиною
та ближчу і дальшу родину в Канаді, США, Польщі і Україні.

Похоронні відправи відбулися в середу, 3 березня 2004 р. Тлінні останки спочили на цвинтарі св. Володимира в Оаквіль, Онтаріо, Канада, на секції УПА

Вічна Їй пам'ять!

Замість квітів на могилу, в пам'ять Покійної, родина просить складати пожертви на „Літопис УПА":
P.O. Box 97, Stn. „C", Toronto, Ont., Canada M6J 3M7.

Ділимося сумною вісткою, що 25 лютого 2004 р. відійшов у вічність на 92-му році життя, наш дорогий
ЧОЛОВІК, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

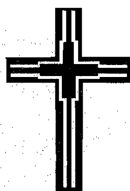
ЙОСИФ ПАНТЕЛЮК

нар. 5 квітня 1912 р. в селі Ілінці на Гуцульщині.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 27 лютого в українській католицькій церкві св. Марії у Норт Порті, Фла.
Тіло Покійного поховане на цвинтарі у Венис, Фла.

Залишені у смутку:
дружина – ІРИНА
син – ЄВГЕН з дружиною ЛЮБОЮ
внуки – РОМАН, ЙОСИП, ІННА
та ближча і дальша родина в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА 7-го ВІДДІЛУ ООЧСУ в ПАССЕЙКУ
повідомляє своїх членів і громаду, що 1- го березня 2004 року в Кліфтоні Н. Дж. відійшов у вічність на 77-му році трудолюбивого життя

сл. п.

ТЕОДОР МАРЩІВСЬКИЙ

уродженець села Глинні, Західня Україна.

З приїздом до Америки був власником будівельної фірми в Н. Дж. Покійний був членом української католицької парафії св. Отця Миколая в Пассейку та активним і працьовитим членом: ОУН, ООЧСУ, УККА, СУМ, УНП, "Самопоміч", Фундації "Воля" і Української Централі.

Залишені в глибокому смутку:
дружина – МАРІЯ
доні – МАРІЯНА
– ЛІДІЯ з мужем
– ГАЛЯ
брат – СЛАВКО в Україні
та ближча і дальша родина.

Нехай гостинна Американська земля буде йому легкою.
Дружині покійного Марії, всій родині й друзям висловлюємо наші глибокі співчуття

Вічна Йому пам'ять!

Родина просить бажаючих складати пожертви в пам'ять покійного на:
"ДАР ЖИТТЯ ДІТЯМ УКРАЇНИ", на адресу: UAFF – Gift of Life,
PO. Box 255, Cooper Station, New York, NY 10276-0255.
Чеки виписувати на UAFF-Gift of Life.

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 7 березня 2004 р. відійшов у вічність на 60-му році життя любий наш
ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДО

бл. п.

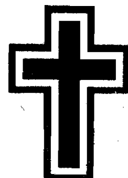
д-р ЯРЕМА НЕСТОР ГАНДЗІЙ

нар. 11 серпня 1943 р. у Львові, Україна.

ПАРАСТАС відбувся у середу, 10 березня 2004 р. о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Lytwvyn & Lytwyn в Юніон, Н. Дж.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у четвер, 11 березня 2004 р., о год. 9:30 ранку в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя, Whippany, NJ, а опісля на Pine Bush Cemetery, Kerhonkson, N.Y.

Залишилися в глибокому смутку:
дружина – ЛЕСЯ
сини – ДАМ'ЯН з дружиною РЕНАТОЮ
– НЕСТОР
внуки – МАТЕЙ
– СТЕФАН
– СОФІЯ
ближча і дальша родина в США, Канаді і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 21 лютого 2004 р. відійшов у вічність на 89-му році життя найдорожчий
ЧОЛОВІК, ТАТО, ДЗЯДЬО, ПРАДЗЯДЗЬО

бл. п.

СТЕПАН МАЛАНЧУК

нар. 2 жовтня 1914 р. у селі Чесники, біля Рогатина.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 27 лютого 2004 р. у Пармі, Огайо.

Залишені у смутку:
дружина – СТЕФАНІЯ
син – БОГДАН з дружиноюл ОЛЕЮ, дітьми і внуками
донька – КСЕНЯ з дітьми і внуками
сини – МАРКО
– ДАМ'ЯН з дружиною ДІЯНОЮ і дітьми
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

ЗЕМЛЯЦТВО „ПЕРЕМИЩИНА“
з жалем повідомляє, що 9 березня 2004 р. відійшов у вічність

бл. п.
д-р ОЛЕГ М. ВОЛЯНСЬКИЙ

останньо замешкалий у Кергонксоні, Н.Й.
довголітній активний член землцтва „Перемищина“

Вічна Йому пам'ять!

ЗА УПРАВУ ЗЕМЛЯЦТВА „ПЕРЕМИЩИНА“:
ПЕТРО ГРИЦАК

Ділимося сумною вісткою, що 6 березня 2004 р.
у Брукліні, Н. Й. відійшов у вічність

бл. п.
АЛЕКСАНДЕР ПОЛІЩУК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 9 березня 2004 р. в українській католицькій церкві Чесного Хреста, Бруклін, Н.Й.

Тіло Покійного спочило на українському католицькому цвинтарі св. Духа в Гемптонбурзі.

Залишені у смутку:
дружина – РОСІТА з дому ЧОРНА
сини – ПАВЛО
– ПЕТРО
невістка – АНА
сестра – ВАЛЕНТИНА КОЛОДКА
племінниця – ОЛЬГА ҐЕЙТА
племінник – МИХАЙЛО КОЛОДКА
теща – АНАСТАЗІЯ ЧОРНА

Вічна Йому пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

У глибокому смутку повідомляємо, що у вівторок,
9 березня 2004 р. відійшов у вічність наш найдорожчий
БАТЬКО і ДІДО

бл. п.
д-р ОЛЕГ МИРОСЛАВ ВОЛЯНСЬКИЙ
гербу „Amicus“

нар. 15 квітня 1914 р. в Коломиї, Україна.

ПАНАХИДА ВІДБУЛАСЯ в п'ятницю, 12 березня о год. 6-ій веч. в похоронному заведенні Humiston Funeral Home у Кергонксоні, Н.Й.

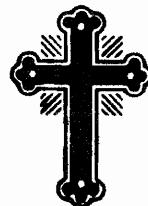
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 13 березня о год. 10-ій ранку в церкві св. Трійці у Кергонксоні, Н.Й.

Тіло Покійного буде поховане на цвинтарі св. Духа у Гемптонбургу, Н.Й.

У смутку залишені:
дочки – ЛІЛЕЯ з мужем АНДРІЄМ ГОРНЯТКЕВИЧЕМ
– БОГДАННА
сини – ТАРАС
– ІГОР з дружиною МОРІН
– ЛЕВ з дружиною МАРІЙКОЮ
внуки – ОЛЕГ, СТЕФАН, ЛЕВ, ІВАН
внучки – ЛАДА БАСА
– НІНА з мужем РОБ КЕЛЛІ
– ЛЕСЯ
родини – ВОЛЯНСЬКИХ, ВИТВИЦЬКИХ
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді, Україні і Польщі.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів Родина просить бажаючих складати пожертви на Пласт або на фонд „Дітей Чорнобиля“.

У великому горю ділимося з приятелями і знайомими
сумною вісткою, що 8 березня 2004 р. упокоїлася у Бозі
після довгої і тяжкої недуги наша найдорожча
МАМА, БАБУСЯ, СЕСТРА і ТІТКА

бл. п.
МАРТА
ОЛЕСНИЦЬКА ЦИМБАЛІСТА
з ВАЛЬНИЦЬКИХ

ЗАУПОКІЙНА ПАНАХИДА відбулася в четвер, 11 березня о год. 7:30 веч. в Hines-Rinaldi Funeral Home, Silver Spring, MD.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться 12 березня 2004 р. в церкві св. Тройці в Silver Spring, MD., о год. 9-ій ранку, а опісля тіло Покійної спочине на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
донька – КСЕНЯ КУЗЬМИЧ
внуки – ЮРІЙ і ДАНИЛО
сестра – МАРІЯ ГІРНЯК з родиною
брат – ІГОР ВАЛЬНИЦЬКИЙ з дружиною ВІРОЮ і родиною
родина – БОДНАРУКІВ
сваха – ВАЛЕНТИНА КУЗЬМИЧ

Вічна Її пам'ять!

РЕКЛАМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Оціславська 973-292-9800 #3040*

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ ЧИ КУПИТИ ХАТУ?
Зверніться до
ВАСИЛЯ КАВАЦЮКА
(908) 790-9240
або
(908) 265-7618
Exit Realty

COMPLETE MORTGAGE SERVICE
Поліна Калушнер президент
Бизнесові, комерційні і персональні позички
ПРОМІНЬ СВІТЛА в моргеджових лабіринтах
Ми допоможемо Вам знайти ПРАВИЛЬНУ ДОРОГУ!
1.85% – незмінна позичка на 30 років
4.875% – незмінна позичка на 15 років
100% – фінансування без перевірки приходів
Поганий кредит, брак кредиту – це не перешкода!
КУПОН
$395 – знижка від аплікаційної оплати!
Мінімальні розходи згідно з розрахунком
www.whymortgage.com
Тел. (215) 396-7277
1-866-896-7277 - (Toll free)

ОСИП ГАВРИЛЮК
Професійний продавець забезпечення УНС
JOSEPH HAWRYLUK
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
79 Southridge Drive
West Seneca, NY 14224-4442
Tel.: 716 674-5185 • Fax: 716 675-2238

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
PALLADA International
ВСІ ВИДИ ІМІГРАЦІЙНИХ СПРАВ
98 Second Avenue, 2nd Floor, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (212) 228-3029

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

ЮРІЙ ЛАЗІРКО
Професійний продавець забезпечення УНС
IOURI LAZIRKO
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
5 Brannon Ct., Clifton, NJ 07013
tel.: 973 881-1291
E-mail: louri_uke@hotmail.com

ARKA COMPANY
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відеокасети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
26 First Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-3550

ОРКЕСТРА „ЛУНА"
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:dumamuse@aol.com

LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.
Від 1983
- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей (Real Estate and coop-closings)
- Репрезентування комерційної діяльности
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіціяльні завірення

157 SECOND AVENUE
NEW YORK, NY 10003
(212) 477-3002
(Тільки за попереднім домовленням)

Фірма „КАРПАТИ"
Licence № 113486759
Виконує малі і великі роботи. Переробляє хати, лазнички, направляє дахи, виконує цементні праці, а також малює назовні і всередині (handyman) сантехнічні і електричні роботи – **Василь Чолак**
Тел.: (718) 937-1021
Beeper: (917) 935-0280

Fregata TRAVEL SERVICE, INC.
250 West 57th St.#1211 Phone: (212) 541-5707
New York, NY 10107 Fax: (212) 262-3220
ECONOMY AIRFARES
Львів/Одеса
567 дол.+tax (round trip)
385 дол.+tax (one way)
Київ
399 дол.+tax (round trip)
325 дол.+tax (one way)
Restrictions Apply

ФІРМА ЄВШАН
пропонує касети, компакт диски, відео, шкільні книжки, комп'ютерні програми, писанки та різні подарунки.
Замовляйте новий каталог на 2003 рік!
Тел.: 1-800-265-9858

16.9 ¢/min
CALL УКРАЇНА
Great domestic rates.
Great rates to the rest of the world - any day, any time, direct dial.
We also offer prepaid Phone Cards: calls to Ukraine from 7.6 c/min.
1-800-449-0445
LDPOST
WWW.LDPOST.COM

Рідним в краю помагати, чи по світу подорожувати - тільки з фірмою КАРПАТИ!

KARPATY
Export-Import
ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
протягом 2-7 днів
Доставляємо до рук адресата в Україну, країни СНД та Східної Європи американські доляри
ПЕРЕСИЛКУ ПАЧОК
ДОСТАВУ ХАРЧОВИХ ПАЧОК
З КАТАЛОГУ
доставу тракторів, автомобілів, побутової техніки та електроніки
На всі замовлення Ви отримаєте поквітування від Ваших близьких
Телефонуйте до нас, щоб оформити замовлення та за детальнішою інформацією

Добре знана у Канаді
Та в Америці відома
Фірма наша вже віддавна
Служить людям чесно й справно
Щирий сервіс, низькі ціни!
Хто ще краще про Вас дбає?

KARPATY

121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario, Canada M6S 2Y4
Tel. (416) 761-9105
1-800-265-7189
Fax (416) 761-1662
e-mail: nsemczys@aol.com

KARPATY
TRAVEL
НАЙКРАЩІ ЦІНИ НА КВИТКИ
НА ВСІ АВІАЛІНІЇ СВІТУ!
Запрошення до Канади та США
Візи до України, Польщі та Росії
Медичне забезпечення для відвідувачів у Канаді
ВІДПОЧИНОК на відомих курортах